

ΠΑΡΕΜΒΛΗ

Έτος ΚΑ' • Τεύχος 90
Τιμή τεύχους: 3€

Αφιέρωμα

ΑΠΟΤΡΙΩΣΗ

των σύγχρονων νέων και Εκκλησία

- π. Ευσέβιος Μαθόπουλος:
η μορφή του πάντοτε επίκαιρη
- Ιεραποστολή στη Μαδαγασκάρη

ραδιοκαταγραφές*

91,2fm

ακούμε

βλέπουμε

γνωρίζουμε

διαβάζουμε

επικοινωνούμε

ζούμε

...μεταφέρουμε

κάθε Σάββατο

7⁰⁰-8⁰⁰
το βράδυ

* Εκπομπή που επιμελούνται οι φοιτητές
της Χριστιανικής Φοιτητικής Ένωσης
στην Πειραική Εκκλησία (91,2fm)

www.xfe.gr
σταθερά στο μέλλον

Στην ιστοσελίδα θα βρείτε:

- Πατερικά κείμενα
- Νέα - ειδήσεις για την Χ.Φ.Ε.
- Απ-όψεις για ποικίλα θέματα
- Πνευματικά άρθρα
- Κοινωνικά άρθρα
- Επιστημονικά άρθρα
- Συνεντεύξεις
- Αφιερώματα
- Δημοσκοπήσεις
- Βίους Αγίων
- Φωτογραφίες από δραστηριότητες της Χ.Φ.Ε.
- Πλήρη οδηγό του Internet

επικοινωνία
xfe@xfe.gr

«Έν παντί ευχαριστεῖτε...»

Ευχαριστώ! Το χαμόγελο της ψυχής. Η ασθενική μου απόκριση στις δωρεές Σου.
Μια λέξη τόσο απλή, απείριτη, που απογειώνει την προσευχή,
που κάνει την ψυχή πιο δεκτική στην ευλογία..
Ο πλούτος φτωχού και πλούσιου είναι επιτέλους κοινός!

Ευχαριστώ! Σε κάθε στιγμή, σε κάθε λεπτό. Κάθε ανάσα ένα «δόξα σοι».
Για όλα· για την υγεία, την οικογένεια, τους φίλους, την αλήθεια, την ευτυχία, τη σωτηρία.
Για όλα όσα είχα ανάγκη και πάντοτε μου έδινες.
Εσύ· ο Θεός. Εσύ· ο άνθρωπος που στέκεις δίπλα.

Ευχαριστώ! Κάθε φορά που το λέω, αντιλαμβάνομαι καλύτερα ότι
ο αίτιος της δωρεάς είναι έξω από 'μένα. Ψηλαφώ την αγάπη, νιώθω την πνοή Σου.
Παντού και πάντα.

Μου είπες μια ευχαριστία μου αρκεί για να κάνεις το ψωμί μου και το κρασί, Σώμα Σου και Αίμα.
Στην έδωσα χοϊκή, την έκανες Θεία.
Ένα ευχαριστώ μου για όλο Σου το Βασίλειο...

Ευχαριστώ! Η ευγνωμοσύνη του «ήδη», η λαχτάρα του «όχι ακόμα».
Τάξε με τον λεπρό, τον ένα, που «υπέστρεψε δοξάζων», «ευχαριστών».
Όχι ψιθυριστά· «μετά φωνής μεγάλης». Δόξα Σοι.

#Συναΐν

Περιεχόμενα

Ιδιοκτήτης - Εκδότης: Χριστιανική Φοιτητική Ένωση

Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα

Τηλ. - Fax: 210 32.37.154

www.xfe.gr

e-mail: xfe@xfe.gr, paremvoli@xfe.gr

- * Υπεύθυνος κατά νόμο:
Παναγιώτης Παπαγεωργίου
- * Συντακτική επιτροπή:
Δέσποινα Σκιαδά, Παναγιώτης Κουφός,
Αναστασία Μπιτσάνη, Παναγιώτης Φαραντάτος,
Μαρία Χούπα, Παναγιώτης Παπαγεωργίου
- * Υπεύθ. Μην/νωσης:
Βασίλης Κυρβασίλης
- * Καλλιτεχνική επιμέλεια:
Καλλιόπη Βγόντζα, Βασίλης Πεσλής
- * Εκτύπωση: «Λυχνία», Υιοί Θ. Βγόντζα
Ανδραβίδας 7 Χαμόμυλο Αχαρναί,
Τηλ. 210 34.10.436

Τιμή τεύχους: 3€
Συνδρομή Εξωτερικού: 17\$
Συνδρομή Εσωτερικού: 10€

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή. Η Σύνταξη διατηρεί το δικαίωμα να μη δημοσιεύει ή να συντέμνει τα κείμενα κατά την κρίση της.

Ιούλιος - Αύγουστος
Σεπτέμβριος
2009
Έτος ΚΑ' • τεύχος: 90

- 1 Σύνταξη
- 2 Περιεχόμενα
- 3 Εισαγωγικό αφιερώματος
- 4 Τι σημαίνει αλλοτρίωση;
- 7 Τι φταίει για την αλλοτρίωση;
- 9 Η υπέρβαση της αλλοτρίωσης
- 12 Το χρέος και η ευθύνη των μεγαλύτερων απέναντι στους νέους
- 17 Στιγμές παιδείας σε Ευρώπη και Αμερική
- 19 Απόλυτη ελευθερία: Φάρμακο ή φαρμάκι;
- 21 Οι νέοι στον πόνο και στη δράση
- 23 π. Ευσέβιος Ματθόπουλος: η μορφή του πάντα επίκαιρη
- 25 Ιεραποστολή στη Μαδαγασκάρη
- 28 Πολύ γέλιο!
- 32 75 χρόνια Χ.Φ.Ε.
- 34 Θέματα πνευματικής ζωής
- 35 "Την καρτέραγα την ώρα αυτή"
- 38 Συμβαίνουν
- 40 Sophie Scholl
- 43 Φωνή Πατέρων
- 44 Δραστηριότητες
- 46 Βιβλιοπαρουσιάσεις
- 48 Το Νησί

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

- Μην ξεχνάτε να ανανεώνετε εγκαίρως τη συνδρομή σας. Στην ετικέτα του πλαστικού φακέλου αναγράφεται η ημερομηνία λήξης της συνδρομής, π.χ. εάν γράφει 31/12/06 σημαίνει ότι οφείλεται η συνδρομή των ετών 2007, 2008, και 2009.
- Η ανανέωση της συνδρομής μπορεί να γίνει με τέσσερις τρόπους:
 - α) στα γραφεία της Χ.Φ.Ε στην Αθήνα, οδός Καρύτση 14 (4ος όροφος), στη Θεσσαλονίκη, οδός Εθν. Αμύνης 22 (τηλ. 2310-224238),
 - β) στο βιβλιοπωλείο «ΖΩΗ», Καρύτση 14 Αθήνα,
 - γ) με επιταγή στη διεύθυνση του περιοδικού (Καρύτση 14 Τ.Κ. 105 61 Αθήνα),
 - δ) ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, στην ιστοσελίδα: www.xfe.gr
- Γενικά για θέματα μηχανοργάνωσης τηλεφωνείτε στο 6934 60 72 76
- Κάθε συνδρομή ισχύει για το ημερολογιακό έτος, δηλ. από 1/1 - 31/12. Αυτό σημαίνει ότι θα αποστέλλονται τα προηγούμενα τεύχη του έτους, εκτός αν υπάρχει διαφορετική δική σας υπόδειξη.
- Εάν για κάποιο λόγο επιθυμείτε να μην λαμβάνετε πλέον την "Παραμβολή", ενημερώστε μας. Διαφορετικά το τεύχος θα αποστέλλεται και η συνδρομή σας θα εκκρεμεί.
- Εάν αλλάξει η διεύθυνσή σας, ενημερώστε μας εγκαίρως γράφοντάς μας και τα παλιά και τα νέα στοιχεία σας.
- Περιμένουμε τις παρατηρήσεις, τα σχόλια, τις αντιρρήσεις και τις προτάσεις σας για την "Παραμβολή".

Το θέμα της ετήσιας συνάντησης της Ομοσπονδίας Συνεργαζόμενων Χριστιανικών Σωματείων «Ο Απόστολος Παύλος» επεφύλασσε φέτος μια καινοτομία. Τέσσερις νέοι άνθρωποι, φοιτητές από διάφορες σχολές, μέλη της Χριστιανικής Φοιτητικής Ένωσης στις πόλεις τους, παίρνουν τον λόγο για να καταθέσουν τη μαρτυρία τους σχετικά με την αλλοτρίωση των σύγχρονων νέων, την αποξένωσή τους από την Εκκλησία, την κοινωνία, τον συνάνθρωπο.

Η «Παρεμβολή» ήταν στην αίθουσα του Απ. Παύλου, στην οδό Καρύτση 14, και παρακολούθησε τις εισηγήσεις και τη συζήτηση που ακολούθησε των τοποθετήσεων των νέων ομιλητών από την Θεσσαλονίκη, τη Λάρισα, την Πάτρα και την Αθήνα. Στις σελίδες που ακολουθούν δημοσιεύουμε όλες τις εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν, καθώς πολλοί από τους παρευρισκόμενους ζήτησαν και να τις διαβάσουν.

Οι εισηγήσεις αυτές κάλυψαν διαδοχικά πολλές πλευρές του θέματος. Συγκεκριμένα, αναλύθηκε η έννοια της αλλοτρίωσης, διερευνήθηκαν τα αίτια και αναπτύχθηκαν οι τρόποι υπέρβασής της. Επιπλέον, οι ομιλητές εστίασαν στην επίδραση του φαινομένου στη σχέση των νέων ανθρώπων και της Εκκλησίας, ενώ παράλληλα παρουσιάστηκε ο ρόλος και η ευθύνη των μεγαλύτερων στη συντήρηση αυτού.

ΑΠΟΤΡΙΩΣΗ

τι σημαίνει

Είναι μια τόσο συχνά λεγόμενη λέξη, αλλά και τόσο άγνωστη, τόσο ασαφής και αόριστη ως προς τη σημασία της. Αυτή η απροσδιοριστία της οφείλεται στο ότι η λέξη αλλοτρίωση μπορεί να προσβάλει και να προσδιορίσει όλες τις εκφάνσεις του ανθρώπινου πολιτισμού, συνδεδεμένη πάντα με τη λέξη άνθρωπο άνθρωπος, και παράλληλα εξαρτάται από την προσωπική γνώμη του καθενός που χρησιμοποιεί την λέξη ως προς το τι θεωρεί ότι είναι αυτό το οποίο αλλοτριώθηκε ο άνθρωπος. Ως εκ τούτου θα προσπαθήσουμε να δώσουμε τρεις γενικούς τρέχοντες ορισμούς της έννοιας αλλοτρίωση.

Σύμφωνα με ένα έγκυρο νεοελληνικό λεξικό:
Η αίσθηση της αποξένωσης του ανθρώπου από τον

εαυτό του, από τον κόσμο που τον περιβάλλει, η απώλεια στοιχείων της προσωπικότητάς του, με αποτέλεσμα να καταλήγει ξένος ή κατώτερος από αυτό που ήταν. Γενικότερα, αλλοτρίωση είναι η υπαγωγή του εαυτού μας σε άλλους, η εξάρτηση, η υποδούλωση που συνεπάγεται την απώλεια βασικών γνωρισμάτων της προσωπικότητάς μας.

Σύμφωνα με τον Χέγκελ: Ένα φαινόμενο κοινωνικό και ψυχολογικό. Η αποτυχία της θέλησης του κοινωνικού συνόλου, να

αποδεχθεί την ηθική, τους θεσμούς και τα ιδεώδη της κοινωνίας, γιατί του φαίνονται λανθασμένα ή δίχως νόημα.

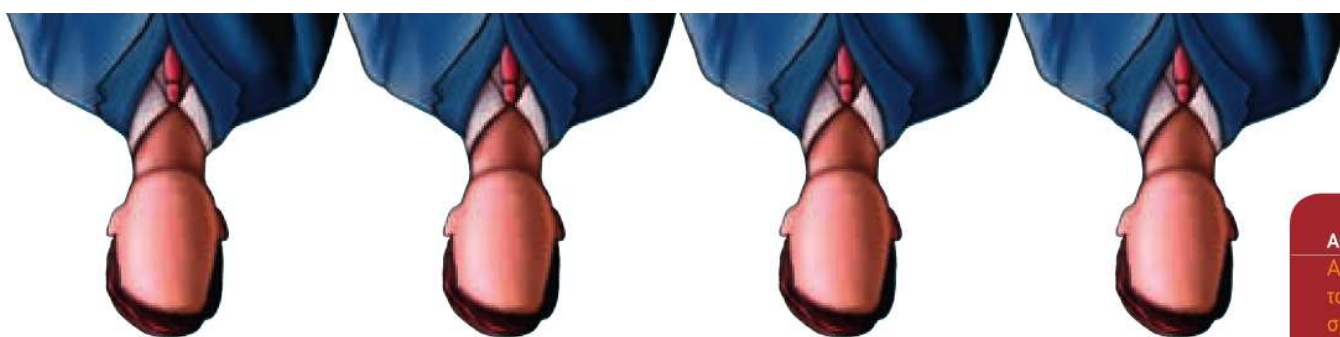
Σύμφωνα με τη Σύγχρονη Κοινωνιολογία: Αίσθημα αποξένωσης και κοινωνικής απομόνωσης, απώλεια ταυτότητας (αυτοαλλοτρίωση), η διαπίστωση ότι είσαι χαμένος ανάμεσα στα ανώνυμα πλήθη, βυθισμένος στην αγελαία μάζα, διακατεχόμενος από το αίσθημα της ματαιότητας και κατατρυχόμενος από την εντύπωση της μηδαμινότητας.

Με βάση τους παραπάνω ορισμούς εντοπίζουμε την αλλοτρίωση του ανθρώπου στη μοναξιά του, στο ότι νιώθει ξένος σ' έναν άξενο κόσμο. Μερικά ή ολικά χάνει το δικό του αυθεντικό «εγώ» και απαντά ένα «εγώ» μεταλλαγμένο, υποταγμένο, αλλότριο που του εμφυτεύεται απ' έξω. Ο άνθρωπος προσβλήθηκε από τη μοιραία αλλοτρίωση. Αγνοεί την ταυτότητά του, δεν ξέρει τις ρίζες του, δεν γνωρίζει γιατί ζει και γιατί πεθαίνει. Αισθάνεται άστεγος και ορφανός. Τον ζώνει ο παραλογισμός και ερμηνώνει τη ζωή του ο μηδενισμός, καθώς διαπιστώνει πως η παρουσία του στον κόσμο δεν έχει νόημα κανένα. Ακόμα, αλλοτρίωσή του είναι απότοκος της αμφισβήτησης των αξιών, που ανάγεται σε εξωατομικές αιτίες και σε αιτίες καθαρά προσωπικές. Στις μεν είναι θύμα, μπορούμε να πούμε, στις δε είναι οι δικές του αποφάσεις και επιλογές που τον αλλοτριώνουν. Τότε ο σύγχρονος άνθρωπος βρίσκεται σε έναν διαρκή πόλεμο με τα πάντα.

Λέγοντας τα πάντα κυριολεκτούμε, φθάνοντας έτσι στην διαπίστωση πως η αλλοτρίωση του ανθρώπου εξαπλώνεται στη σχέση του με οποιαδήποτε πτυχή της ζωής του και εξαπλώνεται σε κάθε επαφή με τον αισθητό κόσμο που τον περιβάλλει. Η αλλοτρίωση λοιπόν διαβρώνει:

Την οικογένεια: Εκλείπει η γλυκιά θαλπωρή, η αρραγής ενότητά της. Στις σύγχρονες κοινωνίες (βλ. π.χ. Αμερική) είναι φυσιολογικό τα παιδιά μετά το σχολείο να αποχωρίζονται οριστικά τους γονείς και να ζουν ο καθένας μόνος του. Οι γονείς δεν έχουν ψυχική επαφή μεταξύ τους, ούτε τα παιδιά με τους γονείς. Πολλές φορές επικρατεί σιωπή και ακοινωνησία ανάμεσά τους. Οι διαπληκτισμοί, οι φωνές το ξύλο απομονώνουν και δημι-

ουργούν το πρώτο σκαλοπάτι προς το διαζύγιο. Όπως μας λέει η ψυχολογία, οι άνθρωποι κουβαλάμε για όλη μας τη ζωή συμπλέγματα και συμπεριφορές, οι αιτίες των οποίων βρίσκονται στα δυσάρεστα παιδικά μας χρόνια.

Τον εργασιακό χώρο: Η εργασία έπαψε να ολοκληρώνει το άτομο. Συναδέλφωση και από κοινού προσπάθεια για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού, είναι πλέον έννοιες ξεπερασμένες στο ανταγωνιστικό περιβάλλον μιας δημόσιας ή ιδιωτικής εταιρίας. Τα φτερά της δημιουργικότητας και της διάθεσης συνεχούς βελτίωσης του τρόπου ζωής μας, φυτεμένα από τον Δημιουργό του σύμπαντος στο αγαπημένο του πλάσμα, έχουν κοπεί. Ο ίδιος ο εργάτης αλλοτριώθηκε από το προϊόν της εργασίας του, από αυτήν καθεαυτήν την πράξη της παραγωγής και δουλεύει για να δουλεύει, επιζητώντας μια ζωή την αργία και τη συνταξιοδότηση. Από την άλλη, πάρα πολλοί άνθρωποι ασχολούνται υπερβολικές ώρες με την εργασία τους αυξάνοντας τον φόρτο τους για να ξεφύγουν από τα οικογενειακά προβλήματα που αδυνατούν να ξεπεράσουν.

Την πολιτική ζωή: Οι μεν πολίτες εκφράζουν παγερή αδιαφορία για τα κοινά, λες και πείσθηκαν πως θα παραμείνουν δούλοι για πάντα, αιώνιοι ραγιάδες που τρώνε και πίνουν μονάχα, απεμπολώντας τη δημοκρατική συνείδηση που κληρονομήθηκε με αίμα και θυσίες εμμένουν στη μετριότητα, συμβιβάζονται τραγικά. Οι δε πολιτικοί αντιθέτως θυσιάζουν τα πάντα για να αυτοπροβληθούν, διαστρεβλώνουν εσκεμμένα κάθε αλήθεια, γίνονται πρωτοπόροι του φαύλου κύκλου της διαφθοράς και της ευνοιοκρατίας.

Τον πολιτισμό: Τα δημιουργήματα της οποιασδήποτε τέχνης, δοσμένα με αγάπη από το Θεό μέσω της δημιουργικότητας του ανθρώπου, δεν μεταρσιώνουν τους δέκτες, δεν συγκινούν τους θεατές, δεν γαληνεύουν την ψυχή μας. Αντίθετα, η ίδια η τέχνη προσαρμόζεται στους ρυθμούς της κοινωνίας μας αποτελώντας τον καθρέφτη της ταραχής και της ακαλαισθησίας. Το αθλητικό ιδεώδες εξέπεσε, αυτό που σμιλεύει σκληραγωγεί, δυναμώνει και χτίζει όχι μόνο το σώμα αλλά και τη θέληση και το χαρακτήρα του ανθρώπου. Ο αθλητισμός, ή άσκηση, τόσο σημαντική για την σωματική μας υγεία, κατάντησε επάγγελμα

και κέρδος. Ο γλωσσικός κώδικας ενός λαού με την πλουσιότερη γλώσσα στον κόσμο, συρρικνώθηκε σε μια κοινή τεχνολογική γλώσσα.

Το περιβάλλον: Την Δημιουργία του Θεού, το μέρος που κατοικούμε και που μιλάει ασταμάτητα ανά τους αιώνες στους ανθρώπους για τον πλάστη τους, το χτίσαμε και αποφασίσαμε να ζούμε σε κλουβιά. Απομυζούμε τον πλούτο της γης, κατασπαταλούμε την ενέργεια που μας δίνει, αποψιλώνουμε τα δάση και το καταστρέφουμε ολόκληρο με μοναδικό γνώμονα το κέρδος. Αποξενωθήκαμε τόσο πολύ απ' τη φύση, που τα σημερινά παιδιά φοβούνται και σिकाίνονται να ακουμπήσουν το χώμα και το χορτάρι, το θεωρούν βρώμικο.

Την παιδεία-εκπαίδευση: Προσαρμόσαμε την εκπαίδευση σε παγκόσμιο επίπεδο στην οικονομική ανάπτυξη και την αγορά εργασίας, δημιουργώντας ανταγωνισμό στα παιδιά ακόμα και με τις προαγωγικές εξετάσεις. Δεν αποβλέπει πλέον στην ολόπλευρη μόρφωση, στην πνευματική αναβάθμιση, την ψυχική καλλιέργεια και την ηθική ανύψωση των νέων μελών της κοινωνίας μας. Τα παιδιά μαθαίνουν όχι για να μάθουν και να ενταχθούν, αλλά για να τελειώσουν το σχολείο και συνεχίσουν κι άλλες κι άλλες σπουδές. Δεν έχουν ελεύθερο χρόνο και εκτονώνονται με κάθε αντιδραστικό τρόπο που τους προσφέρεται.

Τις ανθρώπινες σχέσεις: Πάρα πολλοί άνθρωποι αδυνατούν να αναπτύξουν καθαρές και ουσιαστικές φιλίες. Είτε γιατί κάποιος έμαθε να μιλάει και να ζητάει μονάχα από συμφέρον για τον εαυτό του, είτε γιατί δεν έμαθε μιλάει και να ζητάει μονάχα από συμφέρον για τον εαυτό του, είτε γιατί δεν έμαθε καθόλου να προσεγγίζει ένα άλλο πρόσωπο και κλεισμένος στην μοναξιά του δεν προσπαθεί καν να δημιουργήσει μια φιλία. Το ίδιο συμβαίνει και με τις ερωτικές σχέσεις, που καταντήσανε να είναι σύντομες όσο 2-3 βδομάδες, γιατί ο καθένας έμαθε μόνο να ζητάει από τον άλλο, και επιδερμικές, μη εμβαθύνοντας ο ένας στην ψυχή του άλλου γιατί φοβάται τις αρνητικές πτυχές του χαρακτήρα του και δεν θέλει να τις υπομείνει ή να βοηθήσει να γιατρευτούν. Έτσι μπορεί δυο σύζυγοι μετά από πολλά χρόνια να πρωτοανακαλύπτουν τον άλλο, να τρομοκρατούνται και να χωρίζουν.

Ο Άγιος Μακάριος βρίσκει ένα κρανίο στην έρημο και σηκώνοντας το στα χέρια του το ρωτάει ποιος ήταν και που βρισκόταν. Τότε το κρανίο του απάντησε πως ήταν ένας ειδωλολάτρης και εκεί που βρισκόταν υπήρχαν μεν πολλοί άλλοι αλλά ο καθένας είχε την πλάτη γυρισμένη στον άλλο και δεν έβλεπε κανείς το πρόσωπο του άλλου. Βρίσκονταν σε απόλυτη μοναξιά. Έτσι, υποστήριξε ο Άγιος, πως πρέπει να είναι η κόλαση. Μια απόλυτη απουσία προσώπων

Παίρνοντας αφορμή από την αλλοτρίωση των ανθρώπινων σχέσεων, δηλαδή την ακοινωνησία και την απρόσωπη συμπεριφορά, βλέπουμε τα κενά της ψυχής μας, δηλαδή την απουσία προσώπου ή επαφής με πρόσωπα και προσπαθούμε να τα γεμίσουμε με νόθες απομιμήσεις, με υποκατάστατα υλικά. Δεν λογαριάζουμε την ποιότητα των προσώπων. Το πρόσωπο είναι πάντα το ζητούμενο. Είμαστε σε τέτοιο επίπεδο που δεν αναγνωρίζουμε ούτε το δικό μας πρόσωπο γιατί μάθαμε να το βλέπουμε μέσα από τα μάτια των άλλων. Είναι τόσο δύσκολο το υποσυνείδητο εσωτερικό ψάξιμο στους αχαλίνωτους ρυθμούς της καώδους κοινωνία μας όπου λείπει τόσο πολύ η ψυχία. Λέει ο Μέγας Βασίλειος, χωρίζοντας την αλλοτρίωση σε πρωτογενή και δευτερογενή, ότι δευτερογενώς ο άνθρωπος αυτοαλλοτριώνεται, χάνοντας τον εαυτό του και ταυτιζόμενος με ότι έχει ή με ότι τον περιβάλλει. Είμαστε ότι καταναλώνουμε, γιατί είναι το μόνο που κάνουμε. Αιτία όμως για τη δευτερογενή είναι η πρωτογενής αλλοτρίωση.

Η αποξένωσή μας από ένα πρόσωπο που μας λείπει πάρα πολύ, από τον Θεό. Αυτή έγινε μια φορά από τον πρόγονό μας τον Αδάμ, ο οποίος έπαψε να επιθυμεί να βλέπει το πρόσωπο του Θεού, με το οποίο πριν ήταν οικείος. Το αποστρεφόταν και το εκθρευόταν πράγμα το οποίο οδήγησε αναπόδραστα και στην διάρρηξη των ανθρώπινων σχέσεων με την ανθρωποκτονία του Κάιν. Η αλλοτρίωση αυτή έκτοτε εισέδυσε στην ανθρώπινη κοινωνία και τη διάβρωσε απελπιστικά. Ο Νόμος που δόθηκε από τον Θεό στους ανθρώπους, μέσα από την απερινόητη πρόνοιά του, ακριβώς για να συμπληρωθεί απ' τον ίδιο, μας αποξένωσε από το πρόσωπο του Θεού. Κανείς δεν θα μπορούσε να τον εκτελέσει πιστά και αν σωθεί. Έτσι ο παλαιός αυτός Νόμος ήταν πάντα η αιτία της κατάρτισης του ανθρώπου. Ήταν ο νόμος μόνο για τους Ισραηλίτες. Ξεχώριζε ο δούλος από τον ελεύθερο, το άρσεν από το θήλυ, ο Ιουδαίος από τον Έλληνα. Η σημασία της απουσίας του προσώπου του Θεού και της επακόλουθης απουσίας του προσώπου των συνανθρώπων μας φαίνεται από μια ιστορία από το γεροντικό, όπου ο Άγιος Μακάριος βρίσκει ένα κρανίο στην έρημο και σηκώνοντας το στα χέρια του το ρωτάει ποιος ήταν και που βρισκόταν. Τότε το κρανίο του απάντησε πως ήταν ένας ειδωλολάτρης και εκεί που βρισκόταν υπήρχαν μεν πολλοί άλλοι αλλά ο καθένας είχε την πλάτη γυρισμένη στον άλλο και δεν έβλεπε κανείς το πρόσωπο του άλλου. Βρίσκονταν σε απόλυτη μοναξιά. Έτσι, υποστήριξε ο Άγιος, πως πρέπει να είναι η κόλαση. Μια απόλυτη απουσία προσώπων. Επειδή ο Θεός μας προσεγγίζει πρόσωπο προς πρόσωπο όχι όλους μαζί, έτσι και η αλλοτρίωση από το πρόσωπο του Θεού μάς οδήγησε στην αλλοτρίωση από το δικό μας πρόσωπο, το πρόσωπο των άλλων και από όλη τη Δημιουργία.

Τι φταίει για την αλλοτρίωση;

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Αλλοτρίωση των σύγχρονων νέων και Εκκλησία

Η αλλοτρίωση, νοούμενη ως μια νοσηρή κατάσταση, δεν είναι ένα τυχαίο φαινόμενο, αλλά απόρροια της συνισταμένης πολλών παραγόντων.

Κατ' αρχάς, καταλύτης της ανθρώπινης προσωπικότητας και συντελεστής της αλλοτρίωσης των νέων είναι η ίδια η **τεχνοκρατούμενη κοινωνία** και ο σύγχρονος τρόπος ζωής. Οι διανθρώπινες σχέσεις έγιναν ευκολότερες, ταχύτερες, μαζικές και έμμεσες. Το ραδιόφωνο, η τηλεόραση, το τηλέφωνο, επιτρέπουν την επικοινωνία με πλήθη ανθρώπων. Ζούμε στην εποχή της έξαρσης του Διαδικτύου, την εποχή του Facebook, όπου αναζητούμε την πλασματική φιλία και την τεχνητή επικοινωνία. Όσο περισσότεροι είναι οι διαδικτυακοί φίλοι, τόσο λιγότεροι είναι οι πραγματικοί. Τα τεχνικά αυτά μέσα αυξάνουν τις επικοινωνίες σε πλάτος, τις μειώνουν όμως σε βάθος και αυθεντικότητα. Επικοινωνίες προσανατολισμένες στο "Αυτοί" και όχι στο "Εσύ" ή το "Εμείς".

Σ' αυτήν την **κοινωνία της ατομοκρατίας**, οι ανθρώπινες σχέσεις είναι πλέον ανώνυμες και εγωκεντρικές, αφού αντικείμενό τους δεν αποτελεί η ύπαρξη του άλλου, αλλά η ανάπτυξη της δικής μας κοινωνικής εμπειρίας, η προσωπική μας αναρρίχηση. Η απομάκρυνση μας από τον πλησίον, μας έκανε επιθετικούς, ανταγωνιστικούς, μοναχικούς. Έχουμε φθάσει στο σημείο να μη ξέρουμε, αλλά και να μη θέλουμε να μάθουμε, ούτε τον άνθρωπο της διπλανής πόρτας. Οι σχέσεις σήμερα είναι επιφανειακές, προσωρινές, αγχώδεις. Ο σύγχρονος άνθρωπος τρέχει, βιάζεται να προλάβει, "ν' ανέβει". Πιεσμένος απ'

τις ανάγκες της ζωής, τους ξέφρενους ρυθμούς της καθημερινότητας και την μαζικότητα των σχέσεων, θέλει να επιβιώσει, θέλει να διακριθεί.

Η κόπωση του σύγχρονου ανθρώπου εκδηλώνεται και στις ψυχαγωγικές του αναζητήσεις: άλλοτε διασκεδάζει τρελά, στην ουσία διασκορπίζεται, ξοδεύοντας με μανία τις οικονομίες του μόχθου του ψάχνοντας την ευτυχία, στα ξενύχτια, το αλκοόλ ακόμη και τα ναρκωτικά. Άλλοτε πάλι, αναζητεί καταφύγιο στην απομόνωση, τοπική ή τροπική. Η έλλειψη ελεύθερου χρόνου έχει οδηγήσει τον άνθρωπο στην εσωστρέφεια, την μιζέρια, την κατάθλιψη. Καθένας μας γνωρίζει ότι για να δημιουργηθεί και να αναπτυχθεί μια υγιής σχέση πρέπει να μην πιέζεται ο ίδιος από άγχος και στενότητα χρόνου. Το αντίθετο μάλιστα! Χρειάζεται άνεση χρονική και προπάντων ψυχική, ο οποία εκφράζεται μέσα από την ήρεμη και μετρίχια συμπεριφορά του ατόμου.

Η **εξωκαθορισμένη και χρονικά τεμαχισμένη ανθρώπινη συνάντηση** αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάπτυξη μιας ουσιαστικής σχέσης. Αλλά και στην περίπτωση που δημιουργηθεί κάτω από τόσο αταίριαστες συνθήκες ζωής, δεν μπορεί παρά να ταλαιπωρηθεί και να μαραθί. Αυτό συμβαίνει, επειδή εκείνο που εμποδίζει περισσότερο την δημιουργία και την ανάπτυξη αυτής της σχέσης- αναφορικά με τον παράγοντα χρόνο, είναι η αλλοτρίωση της προσωπικότητας και η νευρωσιακή αποξένωση του ατόμου. Αποξένωση από την οικογένεια, τους φίλους, τους γύρω, την Εκκλησία, αποξένωση από

τον ίδιο τον Θεό.

Το προσαρμοσμένο άτομο κατήντησε ένα **άβουλο εξάρτημα της κοινωνικής μηχανής**. Αλλοτρίωθηκε τόσο, ώστε να θεοποιεί τα χαρακτηριστικά της σύνθετης ζωής με αποτέλεσμα να επιζητεί την υπερ-απασχόληση, "επειδή εκεί βρίσκει τον εαυτό του". Το άτομο αυτό δεν είναι σε θέση να αφουγκραστεί τον άλλον, δεν νιώθει την ηρεμία και την ευχαρίστηση να τον κοιτάζει κατάματα, δεν ευκαιρεί ν' ασχοληθεί προσωπικά μαζί του. Είναι μια μηχανή παραγωγής που ταιριάζει με την λογική του τεχνικού και οικονομικού ανθρώπου, ενώ είναι εντελώς αντιπαραγωγική απ' την άποψη της ποιότητας ζωής.

Επιπλέον, ο σύγχρονος άνθρωπος είναι βουτηγμένος στο **απύθμενο πιθάρι του καταναλωτισμού**. Έχει την αυταπάτη- και η κοινωνία της κατανάλωσης κάνει το παν για να την συντηρεί- ότι είναι ελεύθερος, ότι ζει. Δεν καταλαβαίνει, ότι ελαχιστοποιούνται καθημερινά οι περιοχές ζωής μέσα στις οποίες μπορεί ν' αποφασίζει, να δρα και ν' αναπτύσσεται εντελώς ελεύθερα. Έχει στρέψει όλο του το ενδιαφέρον στην απόκτηση επίγειων αγαθών με αποτέλεσμα να του γίνει αυτοσκοπός, ξεχνώντας ΤΟΝ σκοπό, την ένωσή του με τον ουράνιο Πατέρα. Μέσα από αυτόν τον φαύλο κύκλο, βγαίνει εξουθενωμένος, ηττημένος, χάνοντας το αληθινό νόημα της ζωής ή καλύτερα την ίδια την ζωή. Αυτή η ατέρμονη δίνη της προσκόλλησης στα υλικά αγαθά αυξάνει το αίσθημα της ανασφάλειας και οδηγεί σε ψυχο-νευρωτικές αρρώστιες.

Έτσι, γέμισε η κοινωνία ψυχοθεραπευτές. Το δράμα, όμως, του ψυχικά ταλαιπωρημένου σύγχρονου ανθρώπου και μάλιστα του νευρωτικού, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά με την τυπική μέθοδο του ψυχαναλυτικού διαλόγου. Το δράμα αυτό δεν είναι μία επιφανειακή περιπέτεια της ανθρώπινης προσωπικότητας, για να απαιτεί μονάχα μια λογοθεραπεία. Ο άνθρωπος που συγκλονίζεται από την εμπειρία του τραγικού και του αδιεξόδου έχει απόλυτη ανάγκη μια λυτρωτικής εμπειρίας, μιας εμπειρίας "Αναστάσεως".

Εκεί, πρέπει να είναι δυναμική η παρουσία της Εκκλησίας, γιατί ο Χριστός είναι ο μοναδικός αυθεντικός λυτρωτής της ανθρώπινης ύπαρξης. Η **έλλειψη σωστών πνευματικών καθοδηγητών** μεγαλώνει το χάσμα στην σχέση ανάμεσα στον Θεό και τον σύγχρονο άνθρωπο, με αποτέλεσμα ο τελευταίος ν' αναζητεί διέξοδο σε αναποτελεσματικά υποκατάστατα.

Τέλος, η αλλοτρίωση των νέων, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την **συμπεριφορά των ίδιων των χριστιανών και ενός μέρους της ποιμαίνουσας εκκλησίας**. Ο Χριστός

είναι η ζωή, η αλήθεια και η οδός. Χρέος των πιστών και κύριο μέλημα των χριστιανικών οργανώσεων είναι να καλούν όλους του ανθρώπους σε προσωπική σχέση και γνωριμία με τον Χριστό, να τους συμπαραστέκονται στις αδυναμίες τους και όχι με την φαρισαϊκή συμπεριφορά τους να γίνονται αιτία ν' απομακρύνονται οι άνθρωποι από κοντά Του. Ο Χριστός ανήκει σε όλους. Όλοι έχουν δικαιώματα στην αγάπη του και την λυτρωτική του αλήθεια. Δεν πρέπει οι χριστιανοί να επιβάλλουν στους άλλους με την βία την πίστη τους. Η άσκηση οποιασδήποτε μορφής βίας δεν έχει ερείσματα στην Αγία Γραφή.

Απ' την άλλη τα **σκάνδαλα που έχουν προκύψει στους κόλπους της εκκλησίας** έχουν αποτελέσει τροφή πολλών συζητήσεων και αφορμή πολλών αιτιάσεων. Τα σκάνδαλα των κληρικών, σκάνδαλα ηθικά, οικονομικά, εγωιστικά, κλονίζουν την εμπιστοσύνη του σύγχρονου ανθρώπου απέναντι στον θεσμό της Εκκλησίας και του δημιουργούν ένα πλέγμα αμφιβολιών και δυσανασχετήσεων. Τα ζητήματα σχετικά με την μονή Βατοπεδίου και την εκκλησιαστική περιουσία προσκρούουν στην μεγάλη ευθύνη των χριστιανών για την επικράτηση της δικαιοσύνης.

Σήμερα, με την πληθυσμιακή έκρηξη και την παράλληλη όξυνση των κοινωνικών προβλημάτων καθίσταται πιο επιτακτική η ελεημοσύνη, ως λύση στο πρόβλημα της κοινωνικής δικαιοσύνης. Αλλά και πάλι, δεν αρκεί μόνον αυτή. Το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό: μαζί με τον αγώνα που κάνουν οι χριστιανοί για την κάθαρση του εσωτερικού τους κόσμου, πρέπει να επιτείνουν την προσπάθειά τους και στην εξυγίανση των άδικων κοινωνικών δομών. Το κακό έχει αποκραυγαλωθεί σε νόμους, θεσμούς και ιδεολογίες και είναι ανάγκη και εκεί να χτυπηθεί. Ένας χριστιανισμός που ισχυρίζεται ότι έχει ως αποστολή να σώσει μόνον τις ψυχές των ανθρώπων και αδιαφορεί για τις κοινωνικές πληγές, όπως την αδικία που σκοτώνει, όχι μόνον το σώμα, αλλά και την ψυχή του ανθρώπου, είναι **νόθος χριστιανισμός**.

Εν κατακλείδι, η ενεργός δράση της Εκκλησίας με την επιστράτευση όλων των παραγόντων και δυνατοτήτων της, μπορεί να συμβάλλει τα μέγιστα στην επίλυση του προβλήματος της αλλοτρίωσης, όπως το βιώνει καθημερινά ο σύγχρονος νέος. Άλλωστε και η Ανάσταση του Κυρίου- πεμπτοσύνη της χριστιανικής ορθόδοξης πίστης- είναι μια υπόσχεση και μία κλήση για τον σύγχρονο άνθρωπο που θα ήθελε να ξεπεράσει λυτρωτικά τα όρια του τραγικού και του αδιεξόδου και να βρεθεί πέρα απ' το ασυνείδητο. Είναι μια υπόσχεση αιωνίου θριάμβου και μια κλήση στην ευλογία της βασιλείας των ουρανών.

Επιμέλεια:
Ευαγγελία Παπαδοπούλου
πτυχ. Νομικής Αθηνών

η υπέρβαση της αλλοτρίωσης

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Αλλοτρίωση
των
σύγχρονων
νέων και
Εκκλησία

Αναντίρρητα υπάρχει αλλοτρίωση. Η αποξένωση των νέων από την Εκκλησία, δηλ. την Ενορία και τις Ορθόδοξες Χριστιανικές Κινήσεις είναι γεγονός. Το αισθητήριό μας, μάς το αποδεικνύει, όπως η μαγνητική βελόνα μάς μαρτυρά το δρόμο προς το Βορρά. Θα ήταν άσκοπη η ύπαρξη της πυξίδας, εαν, αφού προσανατολιζόμαστε, δεν κατευθυνθούμε προς το σωστό δρόμο. Παρόμοια θα είναι άσκοπη η συνειδητοποίηση της συνεχούς αλλοτρίωσης των νέων μακριά από την Εκκλησία, εαν δε δραστηριοποιηθούμε ως ενεργά μέλη της Εκκλησίας, καταλήγοντας στο φαινόμενο της πνευματικής απόθλιψης, κατά την οποία ο άνθρωπος συναισθάνεται τη δεινή κατάσταση στην οποία βρίσκεται, χωρίς ωστόσο να κάνει ένα βήμα βελτίωσης και διόρθωσης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπου η αλλοτρίωση αφορά στο πιο ζωντανό και στο πιο δραστήριο κομμάτι της κοινωνίας, τους νέους, που αποτελούν το μέλλον της, τίποτα δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί μοιρολατρικά. Πρέπει να αγωνιστούμε. Κι αυτός ο αγώνας απαιτεί γονάτισμα υπαρκτικό, απαιτεί κόπο, απαιτεί ανατροπή, απαιτεί την "καλή ανατροπή" κατά τον Άγιο Γρηγόριο. Και απαιτείται αλλαγή, απαιτείται η "καλή ανατροπή" γιατί εκείνος που έδειξε το δρόμο είναι ο ίδιος ο Χριστός. Για την αλλαγή του κόσμου έγινε άνθρωπος ο Θεός, σταυρώθηκε, πέθανε και αναστήθηκε. Η αλλαγή αυτή όμως πρέπει να γίνει με το σωστό τρόπο, γιατί αργότερα θα υπάρξει ο κίνδυνος αμφισβήτησής της από τους επόμενους. Θα μπορούσαμε να πούμε πως η υπέρβαση αυτή είναι δυνατό να συντελεστεί με την ενέργεια δύο δυνάμεων, τη δύναμη του ατόμου και τη δύναμη του συνόλου.

Ας ξεκινήσουμε πρώτα από το ίδιο το άτομο. Οι άνθρωποι πολλές φορές επικαλούνται εμπόδια για

να δικαιολογήσουν ότι δεν έχουν σχέση με το Θεό, ότι δε μετέχουν ενεργά στη ζωή της Εκκλησίας. Εμπόδια άλλες φορές υπαρκτά και άλλες φορές ανύπαρκτα. Πολύ χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του αρχιτελώνη Ζακχαίου. Παρόλη την αντίθεση του τρόπου ζωής και δράσης του με το κήρυγμα και τη ζωή του Χριστού, επιθυμούσε διακαώς να δει και να συναντήσει το Χριστό. Ανέβηκε σ' ένα δέντρο καθώς ήταν κοντός. Καταπάτησε κάθε εμπόδιο που έθετε η κοινωνική του αξιοπρέπεια και το αποτέλεσμα ήταν όχι μόνο να τον δει, αλλά να μείνει ο ίδιος ο Χριστός στο σπίτι του (Λουκ. Ιθ' 1-10). Πραγματικό εμπόδιο που συντελεί στην αλλοτρίωση δεν είναι τίποτα απ' όλα αυτά που μας κρατούν δεμένους με το εγώ, τα χρήματα, τη δύναμη, την εξουσία. Απαιτείται γιγαντωμένη προσωπική θέληση για να έλθουμε κοντά στο Χριστό. Έτσι θα νικηθούν οι τυχόν προφάσεις που τίθενται στο στίβο της ζωής. Θα πρέπει να αποφευχθεί από τον νέο κάθε εμπόδιο, ώστε τίποτα να μη διχάζει την καρδιά του ακόμη και μια πιθανή σιωπή του Θεού. Είναι γνωστό σ' όλους μας το παράδειγμα της δαιμονιζομένης κόρης της χήρας.

Πρέπει ο νέος να γίνει όσο πιο απλός μπορεί. Γιατί ο Χριστός θα έρθει μέσα στην καθημερινότητά του, μέσα στα προβλήματα και τις ανησυχίες του. Δεν θα έρθει μέσα στην επιβλητικότητα και την υπερηφάνεια. Θα έρθει μέσα στον αγώνα του νέου για να του δώσει τη λύση. Απόδειξη; Ο τρόπος με τον οποίο κάλεσε τους πρώτους του μαθητές. Πήγε σε μια στιγμή δοκιμασίας τους, "το ότι δε μπορούσαν να πιάσουμε ψάρια". Μπήκε απλά στην καθημερινότητά τους κι εκείνοι πήρανε το μήνυμα. Ο νέος χρειάζεται και λίγη ψυχία να αφουγκραστεί τον αληθινό εαυτό του, να διαισθανθεί τις αληθινές ανάγκες του. Αυτό απουσιάζει από τη ζωή του και είναι παραγμένος. Ακούει από παντού φωνές

και δεν ακούει τη φωνή του Χριστού.

Η αλλοτρίωση έχει και ως αφετηρία και την άμετρη ικανοποίηση του "εγώ". Έτσι απαιτείται αποξένωση από το "εγώ" για να εισέλθει ο νέος στην Εκκλησία. Η αγωγή της αυτονομίας και της αυτάρκειας δε μπορεί να δεχθεί ή να κατανοήσει ότι ο λόγος για να πολεμήσω τα πάθη μου, που "ταίζουν" το "εγώ" μου είναι η αγάπη για τον άλλο και η διαφύλαξη της σχέσης με τον άλλο και τον Θεό. Ο νικητής σε αυτά τα θέματα δε κρίνεται από το αποτέλεσμα αλλά από την τόλμη. Είπαμε εξάλλου πως διάθεση αλλαγής σημαίνει επώδυνος αγώνας αποφυγής ή απελευθέρωσης από τις εξαρτήσεις, να σταματήσει να συνθηκολογεί ο νέος με τη συμβατικότητα, την αδράνεια, τη μετριότητα και τη συνήθεια.

Ας έρθουμε όμως και στην άλλη δύναμη, τη δύναμη του συνόλου. Ποιος είναι ο ρόλος της Εκκλησίας, της οικογένειας αλλά και των νέων που είναι κοντά στο Χριστό για την υπέρβαση της αλλοτρίωσης των σύγχρονων νέων από την Εκκλησία;

Ας ξεκινήσουμε πρώτα από την Εκκλησία. Στο επικίνδυνο αυτό για τον νέο μονοπάτι οφείλει να κινηθεί με σοφία, με τη δύναμη και τις αρχές του Ευαγγελίου του Χριστού. Να τονίζει συνεχώς, έργω τε και λόγω, την αξία του ανθρώπινου προσώπου - ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, καταγωγής και μόρφωσης. Να ενδιαφερθεί ιδιαίτερα και στοργικά για τους νέους, τους εξαρτημένους νέους, τους φτωχούς και αδικημένους. Να καλλιεργεί τον ειλικρινή σεβασμό του κάθε ανθρώπου γιατί πολύ απλά είναι εικόνα του Θεού που εξαρχής κλήθηκε να πορευθεί προς το καθ' ομοίωσιν αξιοποιώντας την ελευθερία του με την αγάπη για την τελείωση. Επιπλέον προς ένα τέτοιο συνετό χειρισμό προτρέπει και ο Άγιος Εφραίμ ο Σύρος. Συγκεκριμένα, αναφέρει: "όταν τις έχει περισσότερες εις τον οίκον

του και ευρούσα εκείνη θυρίδα ανεωγμένην ήθελεν εκπετάξει εκτός της οικίας, ουχί μετα ράβδου ή λίθου κράζει αυτήν να επανέλθει, αλλά ρίπτων σίτον μετά φρονήσεως ζητεί να συλλάβει αυτήν" που σημαίνει πως "όταν κάποιος έχει ένα περιστέρι στο σπίτι του και εκείνο κάποια στιγμή βρει ένα παράθυρο ανοικτό και πετάξει εκτός του σπιτιού, δε φωνάζει να ξανάρθει με ξύλο ή πέτρες αλλά ρίχνοντας σιτάρι με σκέψη και ωριμότητα προσπαθεί να την επανακτήσει". Έτσι λοιπόν και η Εκκλησία, πρέπει να δώσει τροφή στον νέο για να μπορέσει να ξαναπετάξει στην αγκαλιά της. Δεν πρέπει να τον προσεγγίζει με απότομη και εξουσιαστική συμπεριφορά.

Έπειτα, η οικογένεια, η μικρογραφία της κοινωνίας, πρέπει να βοηθήσει στην καταπολέμηση της αλλοτρίωσης του νέου. Όπλα της πρέπει να αποτελέσουν η αμοιβαία πιστότητα, η κατανόηση, η συγχωρητικότητα, η αφοσίωση και η αυταπάρνηση. Ο φωτισμός και όχι η δουλική χειραγώγηση σε κάτι που τυχαίνει να πιστεύουν εκείνοι. Αυτή η οικογένεια είναι ο βασικός πυρήνας της κοινωνίας που θωρακίζει το νέο άνθρωπο. Αυτή είναι που θα τον οδηγήσει μέσα από ένα

Μπορούμε να υπερβούμε κάθε είδους αλλοτρίωση αρκεί να βρεθεί το σωστό κλειδί σε κάθε περίπτωση χωριστά για να κινήσει αυτές τις καλές δυνάμεις που η Ορθοδοξία θεωρεί πως ενυπάρχουν σε κάθε άνθρωπο. Και αυτό το κλειδί είναι ξεχωριστό για κάθε άνθρωπο

δρόμο αρχοντίας και ευγένειας στην Εκκλησία. Όταν διαταραχθεί εκείνη, δεν επιτελεί σωστά το έργο της, τότε πληγώνεται βαθιά και απομονώνεται ο ίδιος ο νέος ως προσωπικότητα και αργότερα ακολουθεί μια ευρύτερη κοινωνική παρακμή.

Συνεχίζοντας, θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως εμείς, οι υπόλοιποι Χριστιανοί και νέοι των Ορθόδοξων Χριστιανικών Κινήσεων θα πρέπει να αποτελέσουμε τη Γέφυρα ανάμεσα σ' αυτούς, τους αλλοτριωμένους νέους, και την Εκκλησία, την Ενορία και τις Ορθόδοξες Χριστιανικές Κινήσεις. Για να μπορέσουν να αντικρίσουν και την ύπαρξη μιας άλλης όχθης που θα προσφέρει στη ζωή τους ποιοτική και ποιητική χροιά. Η ζωή μας στο σχολείο, τη σχολή, το Πανεπι-

στήμιο, στη δουλειά, στην αλάνα, στις καφετέριες θα πρέπει να αποτελεί "έπιστολή Χριστού γινωσκομένη καί ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων" ὅπως μας λέει ο Απ. Παῦλος στη Β' Κορ. Κεφ. Γ στίχ. 2. Να μεταφέρουμε και να κάνουμε αναγνώριση το σωτηριολογικό μήνυμα του Χριστού για την αγάπη με ὅποιο μέσο και τρόπο μπορεί ο καθένας προκειμένου να αποδείξει στους αμφισβητίες ὅ,τι Εκκλησία σημαίνει κοινωνία Θεού και ὅχι επιδίωξη μόνο της ατομικής σωτηρίας. Να μεταφέρουμε εκείνη την αγάπη που πιθανόν λησμονήθηκε στον ξύλινο λόγο αρκετών κηρυγμάτων που τις περισσότερες φορές δεν αγγίζουν τις ψυχές των νέων. Εκείνη την αγάπη που τέθηκε σε δευτερεύουσα θέση, αν και είναι η μοναδική αξία που αξία κατέχει τα πρωτεία στο Ευαγγέλιο του Χριστού. Ας προβάλλουμε την αγάπη στην αποστροφή των νέων για τους προβαλλόμενους ηθικιστικούς κανόνες, βαρείς ενίοτε, αλλά και υποκριτικούς, που απομακρύνουν μεγάλο αριθμό νέων από την Εκκλησία. Γιατί πρέπει να γνωρίζουμε με ακλόνητη βεβαιότητα ότι οι νέοι διψούν για την αυθεντική αλήθεια και ὅχι για το υποκατάστατο αυτής, την υποκρισία και τον φαρισαϊσμό.

Ας ξεκινήσουμε από το απλό "καλημέρα" για να ομορφύνουμε την ζωή του άλλου. Ας του χαμογελάσουμε για να του δώσουμε κουράγιο. Ας του δώσουμε το χέρι σε μια δύσκολη στιγμή για να του απαλύνουμε τον πόνο. Ας προσευχηθούμε εγκάρδια για τη μπόρα που περνά και έτσι θα του δώσουμε φτερά να πετάξει. Ας του δείξουμε του περιπλανώμενου, του αλλοτριωμένου αδελφού μας πώς είναι να είσαι πραγματικός χριστιανός. Ας αντιληφθούμε πως θα καταφέρουμε να τους βοηθήσουμε μόνο αν εμείς οι ίδιοι γίνουμε πρώτα φορείς αγάπης και αυθεντικού παραδείγματος. Μη περιμένουμε να τους ελκύσουμε με την πειθώ, τη ρητορεία, τη διδασκαλία. Η αγάπη είναι αυτή που θα μιλήσει, που θα σπάσει τον πάγο και τότε θα ακουστεί από τον άλλο νέο "σ' ευχαριστώ που απλά υπήρχεις στη ζωή μου, διδάσκει και μόνο η παρουσία σου".

Τέλος, στην αλλοτρίωση που επιφέρει η τεχνολογία, η τηλεόραση, το ίντερνετ μπορούμε να αντιτάξουμε αυτό που με σαφήνεια διετύπωσε ο Άγιος Γρηγόριος "μη φοβηθείς την πρόοδο, φοβήθης την αλλοτρίωση". Η υπέρ-

βαση είναι πρόοδος, είναι άνοιγμα σε καινούριες ιδέες, σε νέες μορφές ζωής, στις επιστημονικές κατακτήσεις, στην τεχνολογία και στις δημιουργικές αλλαγές.

Τα πάντα αξιοποιούνται μέσα στην Εκκλησία. Τα πάντα αξιοποιούνται μέσα στην Ορθοδοξία. Απλά απαιτούνται οι καλές δυνάμεις που έχουν μέσα τους το Χριστό, το Λόγο του Θεού, την Αλήθεια του Ευαγγελίου. Εξάλλου, έχει πει και ο Απ. Παῦλος "πάντα ισχύω εν τῷ ἐνδυναμούντι με Χριστῷ". Μια εξέχουσα προσωπικότητα από το χώρο της Εκκλησίας, ο π. Βασίλειος Θερμός τονίζει πως "χαρακτηριστικό σημείο της Ορθοδοξίας αποτελεί η βασική αισιοδοξία ὅτι τα ελαττώματα και οι κακίες του ἀνθρώπου αποτελούν κακή χρήση καλῶν δυνάμεων". Σ' ὅλους τους νέους υπάρχουν οι καλές δυνάμεις, ἀρα πρέπει να βρεθεί ὅστερα ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὸ σωστὸ κλειδί για να κινήσει τη διαδικασία της σωστής εκδήλωσης αὐτῶν των δυνάμεων και ὅχι πλέον της εξωτερίκευσης τους με λανθασμένο τρόπο.

Μπορούμε να νικήσουμε, μπορούμε να υπερβούμε κάθε είδους αλλοτρίωση αρκεί να βρεθεί το σωστό κλειδί σε κάθε περίπτωση χωριστά για να κινήσει αυτές τις καλές δυνάμεις που η Ορθοδοξία θεωρεί πως ενυπάρχουν σε κάθε ἄνθρωπο. Και αὐτὸ τὸ κλειδί εἶναι ξεχωριστό για κάθε ἄνθρωπο. Ο ἴδιος ο Απ. Παῦλος παραγγέλει στους Κολασσαείς κεφ. Δ' στίχος 6 "εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι" που σημαίνει "να γνωρίζετε πώς πρέπει να αποκρίνεσθε στον καθένα ξεχωριστά". Η δράση μας πρέπει να είναι διακριτική. Απαιτείται ευγένεια και απλότητα. Μόνο έτσι είναι ἀδύνατο ἕνας νέος να μὴ κλίνει ευήκοο αὐτὸ σε μια τέτοια κίνηση. Απαιτείται υπομονή και ἐλπίδα ἀλλὰ και σε ὅσους ἀπὸ μας ἀσκοῦν τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο εθελοντικὰ ἀπαιτεῖται συνέπεια και ἐγρήγορση. Μόνο έτσι, με την κατάλληλη ἀπόκριση στο κατάλληλο ἄτομο θα ἀπελευθερωθεῖ ὁ νέος ἐν Χριστῷ ἀπὸ μια βασανιστικὴ ἀποξένωση. Ο λόγος του Κυρίου εἶναι για ὅλους μας καταλυτικός: ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ, λοιπὸν και "παν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικά"...την αλλοτρίωση.

Επιμέλεια
Αριστείδης Καλαμαλίκης
φοιτ. Νομικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

«Το **χρέος** και η **ευθύνη** των μεγαλυτέρων απέναντι στους νέους»*

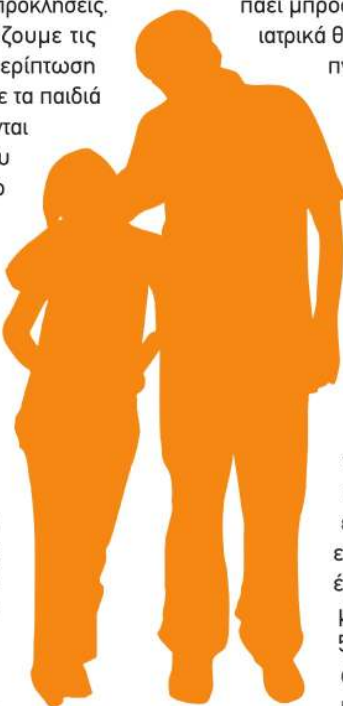
Είμαι σε μια δύσκολη θέση και δεν το λέω σαν σχήμα λόγου, διότι μου ανετέθη να κάνω μια εισήγηση για ένα θέμα το οποίο στην ουσία μας απασχολεί από χτες το απόγευμα, μετά τις εισηγήσεις των τεσσάρων νέων ανθρώπων, των παιδιών μας στην ουσία. Θα ζητήσω λοιπόν την κατανόησή σας για μια «προχειρότητα» στα όσα θα πω, διότι από χτες το απόγευμα μέχρι σήμερα το πρωί οι ικανότητές μου δεν είναι τόσες που να μπορούν να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο εισήγησης τέτοιας μορφής που να ικανοποιεί τις απαιτήσεις αυτών που θα την ακούσουν. Γιατί δέχτηκα θα πείτε. Το δέχτηκα γιατί όλοι μας αρεσκόμαστε σε προκλήσεις. Και αυτή είναι μια πρόκληση, δοκιμάζουμε τις αντοχές μας. Συμβαίνει δηλαδή στην περίπτωση αυτή το ίδιο που συμβαίνει όπως και με τα παιδιά μας, τα εκ σαρκός τέκνα μας, που έρχονται ένα βράδυ και μας λένε πράγματα που πρέπει να λύσουμε εκείνο το βράδυ, εγώ θεώρησα καλό και ωφέλιμο να δεχθώ την πρόκληση για το επόμενο πρωί. Μου έδωσαν δηλαδή λίγο περισσότερο χρόνο!

Υπό αυτή την έννοια λοιπόν, θέλω να πω ότι απολαύσαμε χτες 4 εξαιρετικές εισηγήσεις και θέλω από την πλευρά μου να συγχαρώ τους 4 εισηγητές που διακρίνω μέσα στην αίθουσα, τον Αριστείδη, την Ευαγγελία, τον Γιώργο και τον Παναγιώτη και νομίζω ότι σήμερα που είμαστε σε ολομέλεια τους αξίζει ένα θερμό χειροκρότημα για ακόμα μια φορά, διότι απέδειξαν με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο, ότι τα παιδιά μας έχουν πολλές ικανότητες. Λοιπόν λέω ότι αν δεν δώσουμε ευκαιρία στη νέα γενιά να δείξει τις ικανότητές της, τι θα κάνουμε; Έχουμε μια αυτάρεσκη βεβαιότητα ότι εμείς κάνουμε τα καλύτερα πράγματα. Μοιάζουμε σαν μια μαμά που δεν αφήνει την κόρη της να μαγειρέψει, δεν την αφήνει να φτιάξει ένα γλυκό, σαν τον μπαμπά που έχει κατάσταση και δεν αφήνει τον γιο του να πάει σε μια έκθεση να διαλέξει αυτός προϊόντα, να δει τι γίνεται. Έτσι και μεις στα θρησκευτικά πρειβάλλοντα πρέπει πάντοτε να χαϊρόμαστε όταν βλέπουμε τα παιδιά μας να προοδεύουν. Είναι ένα παρήγορο βήμα. Οι πιο πολλοί δυσκολεύονται να αποδεχθούν τις ικανότητες της νέας γενιάς. Επιτρέψτε μου, επειδή διαβλέπω μια απορία στα πρόσωπα πολλών, και ταυτόχρονα πολλούς ιατρούς μεταξύ μας, να πω ότι οι κοινωνίες προχωρούν όταν τα παιδιά γίνονται καλύτερα από τους γονείς τους, όταν τα πνευματικά τέκνα γίνονται

καλύτερα από τους πνευματικούς τους πατέρες, όταν οι διάδοχοι ενός πνευματικού έργου, γίνονται καλύτεροι από τους πνευματικούς τους πατέρες. Φανταστείτε έναν γιατρό, ο οποίος είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο και μπορεί να θεραπεύσει (υποθετικά μιλώντας) 200 ασθένειες και καυχάται για τις ικανότητές του και έχει φοιτητές και όταν πάρουν πτυχίο οι φοιτητές του, στην αμέσως επόμενη γενιά μπορούν να θεραπεύουν 199 ασθένειες γιατί ο καθηγητής κρατάει μυστικά για τον εαυτό του ή δεν αφήνει τους άλλους να αυτενεργήσουν. Διερωτηθείτε: θα πάει μπροστά η επιστήμη; Μετά από 100 χρόνια, ιατρικά θα είμαστε πιο μπροστά ή πιο πίσω; Στα

πνευματικά αντίστοιχα που θα είμαστε; Πιο μπροστά ή πιο πίσω; Αυτό είναι το πρόβλημά μας. Λέμε λοιπόν την αγωνία για τα παιδιά μας, τι θα πούμε στα παιδιά μας και την αγωνία για τα παιδιά των κινήσεων - καταρχήν θέλω να πω ότι εγώ προσωπικά έχω μια επιφύλαξη, δεν δέχομαι ως προς το θέμα ότι είναι κάτι άλλο τα παιδιά των χριστιανικών κινήσεων από τα άλλα παιδιά-. Είμαστε όλοι παιδιά του ίδιου Θεού και του ίδιου Πατέρα, συνεπώς και τα παιδιά μας πρέπει να τα βλέπουμε το ίδιο, είτε είναι, είτε δεν είναι των χριστιανικών κινήσεων. Αλλά επειδή διερωτώμαστε για τα παιδιά που είναι εδώ, εμείς είμαστε όλοι εδώ, στο έργο αυτό, επειδή ήταν εδώ οι γονείς μας; Ήταν εδώ οι γονείς μας πριν από 50 60 70 χρόνια; Είμαι σίγουρος ότι όλοι αναγνωρίζουμε πως πολλοί από τους παρόντες είναι εδώ και με την αντίθετη άποψη και επιθυμία των γονιών τους, με

την αντίθετη εννοώντας αυτό που έλεγαν πολλοί γονείς ότι ο γιος μου ή η κόρη μου έγινε του κατηχητικού, έμπλεξε με τους παπάδες κ.τ.δ. Τι άλλο λοιπόν κάνουν τα παιδιά μας με τα οποία συμφωνούν ως προς τις επιλογές μας; Μήπως ακολούθησαν όλοι το επάγγελμα το δικό μας; Μήπως επέλεξαν συζύγους αυτούς ή αυτές που εμείς θέλουμε ή θέλαμε ή ενδεχομένως στο μέλλον επιθυμούμε; Μήπως επέλεξαν να μείνουν στο σπίτι που με κόπο εμείς τους φτιάξαμε; Μήπως επέλεξαν να μείνουν στην πόλη που γεννήθηκαν ή γεννηθήκαμε εμείς, που μεγάλωσαν τα παιδιά μας; κ.λπ. Βλέπουμε λοιπόν ότι τα παιδιά μας είναι προσωπικότητες έχουν απογαλακτιστεί, κάνουν τις επιλογές τους και προχωρούν. Το θέμα με μας είναι ένα και μόνο. Σε πρώτη βάση να καταστήσουμε ελκυστικό

αυτό που εμείς πιστεύουμε ότι τα παιδιά μας θέλουν να κάνουν.....

Σε ένα γνωστό ιστορικό φιλμ λέγεται η φράση «εάν θέλεις τα πράγματα να μείνουν όπως είναι πρέπει να αλλάξουν όλα». Αυτό νομίζω είναι η πρόκληση για όλους μας αν θέλουμε τα πράγματα και στο χριστιανικό έργο που έχουμε την τιμή να διακονούμε να μείνουν ως έχουν. Και αναφέρομαι βέβαια στο πνεύμα, στις γραμμές, στις κατευθύνσεις, στις στάσεις. Πρέπει να αλλάξουν όλα, αλλά για να αλλάξουν όλα, πρέπει να αλλάξουμε εμείς, αυτό είναι το βασικό, όπως θα προσπαθήσω να εξηγήσω στη συνέχεια. Μιλάμε για τα παιδιά μας, τα ακούσαμε χτες, λέμε πολύ καλά παιδιά, συμφωνώ, αλλά δεν ξέρω αν είναι αρκετό. Ο Βερίτης από το ίδιο βήμα εδώ είχε πει πριν από 65 χρόνια περίπου ότι «τα φρόνιμα παιδιά δεν μας ικανοποιούν πια. Αυτά τα φρόνιμα παιδιά πρέπει να ξυπνήσουν τώρα και να ζωντανέψουν» και σκέφτομαι ότι όλοι μας θέλουμε τα παιδιά μας να είναι καλά και φρόνιμα, να μην έχουν αντιρρήσεις, να τους λέμε έλα στην ομάδα, πήγαινε στο κατηχητικό, έλα στην εκκλησία, πήγαινε εξομολογήσου, πήγαινε κάνε αυτό, πήγαινε στην κατασκήνωση και να είναι γενικώς καλά παιδιά, σα φυτά εσωτερικού χώρου. Να μην κουνιέται κανείς, στρατιωτάκια αμίλητα, ακούνητα, αγέλαστα. Θέλω να πω ότι τέτοια παιδιά δεν μας χρειάζονται. Και μη φοβάστε. Μεταξύ της επαναστατικότητας και της επανάστασης υπάρχει μεγάλη απόσταση. Είναι άλλο να είναι κανείς επαναστατημένος και άλλο να είναι επαναστάτης. Ο επαναστατημένος δεν ξέρει τι θέλει. Εάν τα παιδιά μας κάνουν επανάσταση έχοντας ένα στόχο είναι σημαντικό παιδαγωγικό πρόβλημα, το καταλαβαίνετε οι περισσότεροι παιδαγωγοί που πρέπει να πάει το πράγμα. Και θυμάμαι ότι ακριβώς στο τεύχος των «Ακτίνων» Ιουλίου-Αυγούστου 2009, ο κ. Νίκος Αρβανίτης παρουσιάζοντας μια ποιητική συλλογή η οποία εξεδόθη πριν από 60 τόσα χρόνια, καλοκαίρι του '48, σχολιάζει παρουσιάζοντας ένα ποίημα ότι «τότε η νιότη είχε παλμό! Σήμερα έμεινε στο κλάμα,...εκεί οδηγήσαμε τα νιάτα...» (σελ. 242).

Τι θέλουμε τα παιδιά μας εντέλει; Είπαμε για τα φρόνιμα παιδιά. Μας διαφεύγει πως έχουμε παραλάβει μια πίστη η οποία μέσα από το Ευαγγέλιο εκφράστηκε με σωρεία δυναμικών ρημάτων, φράσεων και εννοιών. Αναφέρω επί τροχάδην: «αγωνίζεσθε», «κραταιούσθε», «εγείρεσθε», «πορευθέντες», «ανίστημι», φράσεις που έχουν σχέση με μάχη και πόλεμο, ότι η πάλη μας και η μάχες μας πρέπει να είναι συγκεκριμένες με τις αρχές, με τις εξουσίες του κόσμου τούτου. Που πήγαν αυτά τα ρήματα και αυτές οι φράσεις αγαπητές και αγαπητοί και σεβαστοί πατέρες; Έχουν πάει σήμερα σε πάρα πολύ ωραία ρήματα εφησυχασμού, γι' αυτό όλοι λέμε «εγώ αναπαύομαι στην τάδε εκκλησία», έγινε η θρησκευτική πίστη ένα είδος ανάπαυσης, μιας καταπαύσεως της 7^{ης} ημέρας. Αλλά αυτό το πράγμα δεν μπορεί να γίνει σε μια εποχή σαν τη σημερινή. Αυτά τα πράγματα δεν μπορούν να συμβαίνουν. Καθόσον μάλιστα έχει τονισθεί η σημασία της εγρήγορσης ήδη από την Π.

Διαθήκη. Θυμηθείτε εκείνη τη διαβεβαίωση ότι «δε θα δώσω στα μάτια μου ύπνο και τα βλέφαρά μου δε θα τα αφήσω να γλαρώσουν και να πέσουν στην κατάσταση του νυσταγμού» (Ψαλμ. 131,4).

Εμείς έχουμε φτάσει σήμερα στο να ζούμε μια εσωτερική θρησκευτικότητα και να ομιλούμε περί αναπαύσεως, «εγώ αναπαύομαι στην τάδε εκκλησία», «στον τάδε γέροντα», «στην δείνα κατάσταση». Τότε εάν αρχίσουμε να αναπαυόμαστε, νομίζω ότι τα κοιμητήρια είναι πολύ κοντά μας και δεν χρειάζεται τέτοια ανάπαυση. Επειδή μερικές φορές τα παιδιά του κόσμου αυτού είναι φρονιμότερα και συνετότερα από εμάς, θυμίζω ότι σε ένα διήγημα που είχε κάνει πάταγο πριν από λίγα χρόνια, προφητικό για την πτώση του κομμουνιστικού συστήματος, στο βιβλίο του George Orwell «Η φάρμα των ζώων», περιγράφεται (το αναφέρω για όσους και όσες δεν το έχετε διαβάσει) το περιστατικό με το τι επακολούθησε αφότου τα γουρούνια ανέλαβαν την εξουσία στη φάρμα.

Τα γουρούνια λοιπόν ανέλαβαν την εξουσία στη φάρμα, τα φοβόντουσαν όλοι, αλλά στο τέλος επειδή είχαν εφησυχάσει δεν κατάλαβαν ότι από κάτω υπέβοσκε μία επανάσταση. Βόλεψαν τα παιδιά τους, αν σας θυμίζει αυτό κάτι με τα τρέχοντα είναι απλώς σύμπτωση, βόλεψαν την οικογένειά τους, βόλεψαν το σύστημα και στο τέλος το σύστημα κατέρρευσε εκ των ένδον, διότι δεν μπορεί ένα σύστημα να λειτουργεί κατ' αυτόν τον τρόπο, δηλαδή επιδιώκοντας να βολευτεί και να εξυπηρετηθεί.

Αλλά αυτό το έχει πει η Παλαιά Διαθήκη πολύ πριν. Θυμηθείτε: «και έφαγεν Ιακώβ και ενεπλήσθη και απολάκτισε ο αγαπημένος. Ελιπάνθη, επαχύνθη, επιλάυνθη. Και εγκατέλιπεν Θεόν τον ποιήσαντα αυτόν και απέστη από Θεού Σωτήρος αυτού» (Δευτ.32,15). Αυτά τα γράφει στο Δευτερονόμιο 3000 χρόνια πίσω. Με την ίδια λογική λοιπόν, ό,τι κάνουμε εμείς ως «Οι τεμπέληδες της εύφορης κοιλάδας» κατά τον τίτλο του γνωστού διηγήματος που κυκλοφόρησε πριν λίγα χρόνια. Και εμείς έχουμε παχυνθεί πνευματικά, τα έχουμε χορτάσει όλα και στο τέλος δίνουμε και μια κλωτσιά και φεύγουμε. Χορτάσαμε από θρησκευτικά πράγματα τα παιδιά μας, ενδεχομένως τα χορτάσαμε κι εμείς, στο τέλος τα κλωτσάμε και φεύγουμε.

Γι' αυτό τι να πούμε στα παιδιά μας σήμερα; Τι να τους πω εκ μέρους των γονιών τους και των παππούδων τους, τι να τους πω; Να τους πω ότι καλά μου παιδιά το θέμα με σας είναι ότι μας είπατε λίγα. Αυτά που μας είπατε ήταν πολύ κολακευτικά, δηλαδή, αν είμαστε τόσο λίγο κακοί και προβληματικοί, είμαστε σε καλό δρόμο. Το αποδίδω στο ότι είστε ευγενικά παιδιά, γόνιοι καλών οικογενειών και δεν θέλετε να στεναχωρήσετε τους μπαμπάδες και τις μαμάδες σας, μήπως μάθουν τίποτα απ' όσα είπατε εδώ και έχετε συνέπειες-καταλαβαίνετε, το λέω χαριτολογώντας-.

Αλλά το ερώτημα το βασικό είναι, τι εικόνα έχουν οι γονείς σας, εμείς δηλαδή για τον κόσμο, Τι καταλαβαίνουμε να γίνεται στον κόσμο σήμερα και ποια είναι η κρίση μας για τον κόσμο. Αν δεν έχουμε αγαπητοί αδελφοί ανοικτότητα, αν δεν είμαστε ανοιχτοί, αν οι κεραίες μας δεν πιάνουν,

δεν κάνουμε τίποτα.

Το πρόβλημα με εμάς, μιλώντας για έναν κόσμο «intra muros», δηλαδή εντός των τειχών της εκκλησίας ή των θρησκευτικών πραγμάτων και του κόσμου, είναι ότι έχουμε την εντύπωση πως είναι ένας παραδεισένιος κόσμος. Ότι εμείς εδώ είμαστε οι προνομιοῦχοι, ότι έχουμε ένα προνόμιο, αλλά αυτό δεν είναι έτσι. Έχουμε κάποια ουσιαστικά πράγματα θετικά για να προχωρήσουμε, αλλά δεν είμαστε σε ένα παραδεισένιο κόσμο, γιατί αν ήταν παραδεισένιος ο κόσμος και ήμασταν 2-3 που συμφωνούσαμε σε όλα αυτά που λέμε ότι πιστεύουμε, ο κόσμος αυτός θα είχε αλλάξει κατά την ίδια τη διαβεβαίωση του Κυρίου μας ότι «εάν δύο συμφωνήσουν για κάτι πάνω σε αυτόν τον κόσμο θα τους γίνει η χάρη και θα γίνει» (Ματ. 18,19), που σημαίνει ότι ούτε 2 δεν συμφωνούμε τι είναι σωστό να γίνει. Και τι θα κάνουμε τώρα με τα παιδιά μας; θα τους πούμε την αλήθεια και θα ζήσουμε εν αληθεία. Αλλά πάλι κολλάω σε ένα εσωτερικό μεθοδολογικό πρόβλημα: αντέχεται η αλήθεια; Μπορεί κανείς να αντέξει την αλήθεια, δηλαδή μπορεί κάποιος να καθρεφτίζει τον εαυτό του σε ένα σταθμισμένο τεστ και να δεχτεί αυτό που του δείχνει; Πώς αποφεύγουμε όλοι να κάνουμε από ιατρικές εξετάσεις, μέχρι να πάμε να κάνουμε ένα τεστ νοημοσύνης ή ένα τεστ ευφυΐας; Η αλήθεια δεν αντέχεται και όσοι ισχυρίζονται ότι εγώ δεν φοβάμαι να δω την αλήθεια κατάματα ψεύδονται και για αυτό ζούμε όλοι όπως λέει η ψυχολογία με ζωτικά ψεύδη. Μας αρέσει να μας κολακεύουν, να μας λένε ωραία πράγματα για μας γιατί αναθαρρούμε, νομίζουμε κάτι διαφορετικό από αυτό που είμαστε και συμβαίνει στην πραγματικότητα. Και επειδή μιλάμε για τις αλήθειες, ποιες αλήθειες εννοούμε; Τις αλήθειες τις δικές μας ή τις αλήθειες των άλλων; Πόσες αλήθειες είναι γύρω μας; Είχαμε εκλογές πριν από μερικές μέρες και όλοι έλεγαν ότι θα σας πούμε αλήθειες και όλοι αλήθειες ισχυρίζονταν ότι έλεγαν. Διερωτάται κανείς πόσες είναι οι αλήθειες. Γι' αυτό θυμηθείτε τη στάση του Χριστού στο ερώτημα «Τι εστί αλήθεια;» Όλοι γνωρίζουμε ότι ο Ιησούς δεν απάντησε. Όχι γιατί δεν ήξερε να απαντήσει, αλλά γιατί όταν ο άλλος

είναι σε τελείως άλλο μήκος κύματος τι να του πεις περί αληθείας; Τι να του δώσεις να καταλάβει; Γι' αυτό η στάση του Χριστού είναι στάση στο ερώτημα όχι τι είναι η αλήθεια, αλλά ποιος είναι η αλήθεια. Και εκεί έρχεται η συζήτηση που μας ενδιαφέρει με τα παιδιά μας. Εμείς σήμερα συζητούμε για το τι είναι η αλήθεια και αποφεύγουμε να δείξουμε το ποιος. Αλλά η αλήθεια δεν σχετίζεται με πράγματα της καθημερινότητας.

Συναφές με το θέμα περί αληθείας, είναι και η εμπειρία περί αληθείας. Εάν η γνώση που έχω περί αληθείας είναι για τα πράγματα της αληθείας, τότε δεν μπορώ να έχω βιωματικό μέρος. Εάν η αλήθεια είναι ο Χριστός «Εγώ ειμί, η οδός, η αλήθεια και η ζωή» (Ιω. 14,6) αυτή η εμπειρία παράγει μια σχέση και τότε μπορώ να μιλώ περί αληθείας και τότε πάνω και πέρα και έξω από συμβιβασμούς μπορώ να επικοινωνήσω με τα παιδιά μου με τους συγγενείς μου, με τους μαθητές μου, με τον κόσμο που με περιβάλλει. Όταν οι αλήθειες είναι διαμορφωμένες στο κοσμοειδωλό της κατανόησης και στο τι είναι έξω από μένα ως γεγονός, τότε τα μάτια μας, τα γυαλιά που φοράμε, τα χρώματα των γυαλιών που φοράμε, οι ιδεολογίες μας, οι προκαταλήψεις μας οδηγούν το πράγμα αλλού και έτσι δεν βγαίνει νόημα.

Οι μεγάλοι λοιπόν δεν έχουμε αντιληφθεί σε ποιο κόσμο ζούμε, δεν έχουμε βεβαιωθεί πως πράγματα και καταστάσεις του παρελθόντος δεν επανέρχονται και γι' αυτό μιλούμε στα παιδιά μας πολλές φορές για το ένδοξο παρελθόν αυτού του έργου σαν να μην έχει αλλάξει τίποτα. Το παρελθόν υπήρξε, είναι μια πραγματικότητα, αλλά είναι μια ιστορική πραγματικότητα, επιμένω σε αυτό, είναι ιστορική πραγματικότητα. Χτες, κάποιος αγαπητός εκ των συνέδρων ανεφέρθη στον πατέρα Σεραφείμ. Ο αείμνηστος Σεραφείμ Παπακώστας ήταν αυτός που ήταν. Ήταν ένα φωτεινό μετέωρο στην ιστορία, ήταν μια χαρισματική προσωπικότητα που ο Θεός έκρινε σκόπιμο να τον αναδείξει τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο. Σήμερα για την προσέγγιση του παρελθόντος υπάρχουν δύο στάσεις: ή θα ομφαλοσκοπούμε λέγοντας τι ένδοξο ήταν το παρελθόν ή θα ανασκουμπωθούμε να συνεχίσουμε στην παρακαταθήκη του Σεραφείμ Παπακώστα. Εάν ήταν σήμερα ένας καινούριος Σεραφείμ Παπακώστας εδώ θα τον δεχόταν κανείς; Είναι ένα ερώτημα αυτό, δηλαδή στην απολυτότητα, στη χάραξη της γραμμής ποιος θα το δεχόταν; Για να είμαστε αντικειμενικοί και να μην αφιστάμεθα της αληθείας. Και αυτό ισχύει σε όλα.

Αυτή η ωραία φράση που κάποιος από τους παλαιούς την έλεγε, «όπου το φέρον σε φέρει και φέρου και φέρε» είναι χρήσιμο εργαλείο γιατί μας λέει πως θα πάμε με τις καταστάσεις που είναι σήμερα μπροστά μας. Οι μαρξιστές από την άλλη πλευρά έλεγαν ότι η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται, το θυμάστε αυτό. Και πως όταν η ιστορία επαναλαμβάνεται, επαναλαμβάνεται ως φάρσα. Όταν λέει ως φάρσα εννοεί περίπου πως είναι ένα σκετσάκι, παίζουμε θέατρο, κάνουμε τους επαναστατημένους, κάνουμε τους σωστούς Χριστιανούς ή κάνουμε τους κακούς αστούς και

τους καλούς επαναστάτες. Αυτό σήμερα δεν μπορεί να γίνει. Μόνο ως φάρσα μπορεί να επαληθευτεί το μεγαλείο του παλαιού χριστιανικού κινήματος να είναι όλη η Ελλάδα ένα απέραντο πνευματικό εργοτάξιο. Μπορεί όμως να γίνει κάτι ανάλογο. Αλλά πάντως το να οικτίζουμε τους εαυτούς μας που δεν ζήσαμε τότε δεν φέρνει κανένα αποτέλεσμα.

Τι πνευματικό λοιπόν παράγουμε σήμερα; Έχουμε τα περιοδικά μας. Μπορεί να μην είναι στην ακμή γιατί δεν υπάρχουν ούτε νέοι Τσιριντάνηδες να γράψουν, ούτε Σεραφείμ Παπακώστας να γράψει, ούτε οι παλαιοί των ημερών, αλλά ποιος βάζει τα δυνατά του να γράψει κάτι αντίστοιχο; Εκδίδουμε έξι περιοδικά: «Ζωή», «Η Ζωή του παιδιού», «Ακτίνες», «Ελληνοχριστιανική αγωγή», «Ο κόσμος της Ελληνίδος», «Η Παρεμβολή». Ποιος ασχολήθηκε, ποιος τα διαβάζει, ποιος βλέπει τι μηνύματα δίνουν, τι περνάει από κει, ποιος κάθισε να γράψει ένα άρθρο, ποιος; κανένας μας ή ελάχιστοι. Πώς θα γίνουν αυτά; Εξ ουρανού άρθρα δεν πίπτουν αγαπητές και αγαπητοί, δεν πίπτουν εξ ουρανού άρθρα, δεν γράφονται στον ουρανό και με ένα μαγικό τρόπο έρχονται στη γη.

Αναφέρθηκε χτες από τα παιδιά ως πρόβλημα και πρέπει να τους δώσουμε μια απάντηση, το πρόβλημα του γεροντισμού. Πράγματι φαίνεται ότι υπάρχουν στην εποχή μας πολλά ψυχικά κενά και οι άνθρωποι έχουν ανάγκη να κρατηθούν από κάπου. Εμείς οι Χριστιανοί του 20^{ου} αιώνα και του 21^{ου} έχουμε καταφέρει να ευτελίσουμε ό,τι έχουμε πιάσει στα χέρια μας κατά το παράδειγμα του παλαιού Μίδα, που μπορεί να έκανε χρυσάφι ό,τι έπιανε ήταν όμως στην ουσία και για τη ζωή του άχρηστο. Έτσι και η γεροντική ιδιότητα, είναι μέγιστη ιδιότητα μέσα στη ζωή της εκκλησίας αλλά καταφέρνουμε να την ευτελίσουμε και την ευτελίζουμε αμφιπλευρώς, και από την πλευρά της γεροντικής μονομανίας αλλά και από την πλευρά της αρρωστημένης εκζήτησης για καθοδήγηση. Και γίνομαι συγκεκριμένος: ο ένας αναγνωρίζει τον εαυτό του επειδή ποιμαίνει και δημιουργεί εξαρτημένες προσωπικότητες και ο άλλος αισθάνεται ασφάλεια αποδίδοντας όλα τα λειψά της προσωπικότητάς του στον καθοδηγό αυτού γέροντα. Αυτό δεν είναι υγιές όμως και δεν είναι υγιές γιατί στον κάθε ένα εκ των δύο εξασφαλίζει τα απαραίτητα ζωτικά ψεύδη που είπαμε στην αρχή. Τα παιδιά μας επειδή ζητούν τη γνησιότητα αυτά τα βλέπουν. Μπορεί να μη μπορούν να το περιγράψουν, αλλά το βλέπουν και ενοχλούνται, γιατί τα παιδιά μας δεν είναι ανόητα. Δώστε την ευκαιρία στα παιδιά να μιλήσουν έξω από την καρδιά τους να σας πουν τι αισθάνονται για όλα τα πράγματα και όπως εξεπλάγντε χτες και εξεπλάγντε θετικά, θα δείτε τι ακριβώς έχουν να μας πουν για τον τρόπο που τα ιερά και τα όσια τα αντιμετωπίζουμε με έναν τέτοιο θεομπαιχτικό στην ουσία τρόπο. Έτσι λοιπόν υπάρχω γιατί είμαι ποιμαίνόμενος, και δημιουργώ εξάρτηση, άρα ποιμαίνω, άρα υπάρχω, αυτά τα πράγματα δεν έχουν θέση και για αυτό μιλάμε για πνευματικό απογαλακτισμό. Ο πνευματικός απογαλακτισμός τι σημαίνει; Σημαίνει ότι κάποια στιγμή φάγαμε γάλα, ωριμάσαμε και μπορούμε να κάνουμε και

κάτι άλλο. Ο Συμεών ο νέος Θεολόγος το έλεγε ως βήμα της «πνευματικής μεθελικώσης» ή ενηλικίωσης, όπως και να το πούμε το ίδιο είναι.

Τι ζητούν λοιπόν τα παιδιά μας από εμάς, τι ζητούσατε οι τέσσερις ομιλητές χτες, αν καταλαβαίνω καλά; Ζητάτε από εμάς τους παλαιότερους να σας δώσουμε ένα όραμα, μια ελπίδα, αυτό δε ζητάτε; Να σας ανοίξουμε έναν ορίζοντα και να σας πούμε ότι δεν υπάρχει απέναντι ένα μαύρο κάδρο, δεν υπάρχει ένα ομιχλώδες Λονδίνο πνευματικής ζωής, υπάρχει ένας κρυστάλλινος διαυγής ουρανός της Αθήνας, της Ελλάδας, που μπορούμε να προσδοκούμε κάτι καλύτερο για το αύριο. Αυτό ζητούν τα παιδιά μας και φαντάζομαι αυτό ζητάτε από μας. Αντί να καταριόμαστε το σκοτάδι να κάνουμε κάτι άλλο. Ας ανάψουμε το κερι της ελπίδας που είναι απαραίτητο συστατικό της ζωής κάθε ανθρώπου. Τα παιδιά μας ζητούν ελπίδα και πρέπει να βρούμε τι εννοούν όταν λένε ελπίδα. Εννοούν ένα καλύτερο αύριο, εννοούν μια νέα προοπτική ζωής, όχι όπως το λένε στην γλώσσα της πολιτικής, το τίποτα δηλαδή, έννοιες κενές περιεχομένου, αλλά ότι ανασκουμπωνόμαστε και ότι βάζουμε τα δυνατά μας να αλλάξει ο κόσμος.

Μέσα σε αυτά που μας είπαν χτες σημείωσα και μια άλλη έννοια. Μας μίλησαν για εκκοσμίκευση. Το θυμάστε νομίζω. Η εκκοσμίκευση είναι ένα πρόβλημα που απασχολεί διαχρονικά τον χριστιανικό κόσμο. Μιλούμε συχνά για την εκκοσμίκευση. Στα όσο παρακολουθώ και διαβάζω, επιτρέψτε μου να πω ότι μια ορθά διατυπωμένη άποψη για το τι είναι εκκοσμίκευση δεν έχω καταφέρει να βρω. Λέμε εκκοσμίκευση ό,τι δεν αρέσει σε μας, λόγου χάρη όταν βλέπουμε μια προχωρημένη αμφίσημη εντός της εκκλησίας κ.ά. Εμείς οι παλαιοί, οι «συντηρητικοί» λέμε εκκοσμίκευση. Όταν βλέπουμε συμπεριφορές μοντέρνες ή περίεργες, ότι τα παιδιά θα πάνε σε μία ταβέρνα, λέμε: Α! Εκκοσμίκευση. Ο καθένας ό,τι δεν ταιριάζει με τον τρόπο ζωής του το χαρακτηρίζει εκκοσμίκευση. Νομίζω ότι πρέπει να συμφωνήσουμε καταρχήν, ότι εκκοσμίκευση δεν είναι μόνο αυτό. Εγώ θα το περιγράψω ίσως κάπως αυθαίρετα και στη συζήτηση μετά μπορείτε

να το αντικρούσετε. Νομίζω ότι «εκκοσμίκευση είναι η αγαλλομένη ποδί αποδοχή εκ των υστέρων, πραγμάτων που κάποτε είχαμε ως θέματα βασικού πνευματικού αγώνα». Η εκκοσμίκευση είναι όμως και στα πνευματικά πράγματα, το να μη περδύουμε το κοσμικό με το θεικό, το ανθρώπινο με το θείο. Τις αδυναμίες τις δικές μας να τις θεωρούμε εντολές του Θεού, αυτό είναι εκκοσμίκευση. Και αυτή η εκκοσμίκευση φέρνει και το ερώτημα για την αυθεντικότητα. Το πρόβλημα και τη συζήτηση περί αυθεντικότητας και άνοιξαν χτες τα παιδιά, μίλησαν για αυθεντικότητα και ηθικισμό. Και πράγματι, ο ηθικισμός είναι ένα πρόβλημα, αλλά παρότι μιλάμε για ηθικισμό, στην ουσία όλες οι γενιές αποφεύγουν να μιλήσουν περί ηθικής. Φαντάζομαι να το έχετε προσέξει. Κατηγορούνται οι παλιοί για ηθικισμό, αλλά συζήτηση περί ηθικής δεν γίνεται, αν δηλαδή έχει κάποια σημασία η ηθική στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα, ποια είναι τα όριά της και τι είναι αυθεντικό σήμερα.

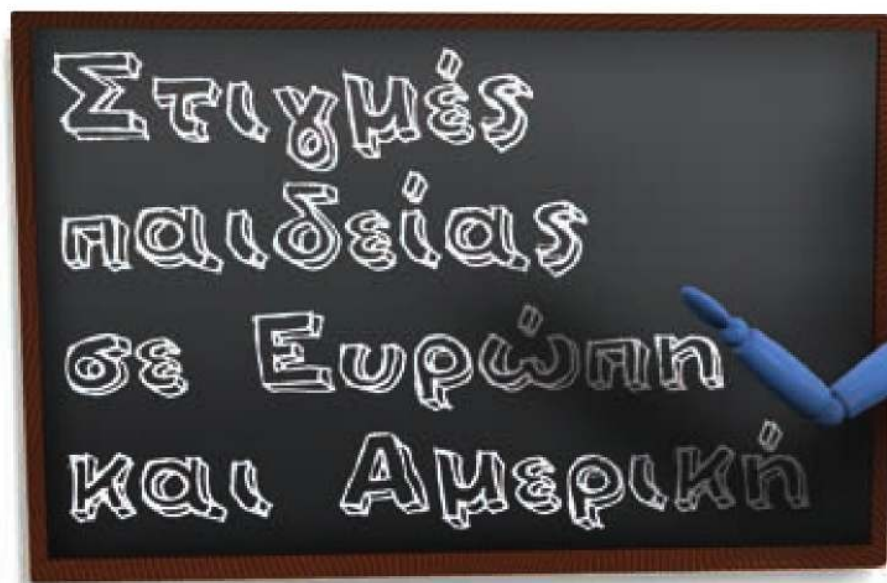
Η αυθεντικότητα δεν σχετίζεται με τα ανθρώπινα μέτρα. Η αυθεντικότητα σχετίζεται με την απολυτότητα του λόγου του Θεού. Το μόνο απόλυτο είναι αυτό και το μόνο αυθεντικό είναι αυτό. Όλα τ' άλλα είναι ερμηνείες. Και ακριβώς πάνω σ' αυτό είπαν τα παιδιά χθες, για αστυνόμευση και εξωτερική εμφάνιση. Θα ήθελα εδώ να τονίσω ότι αυτή η κριτική δε σχετίζεται με τον ηθικισμό, δε σχετίζεται όσο κι αν μας κάνει εντύπωση. Γιατί δεν είναι κριτική μιας κατεύθυνσης, είναι μια κριτική που δεν αφορά μόνο εμάς που κρίνουμε και θα ήθελα να πω στους αγαπητούς εισηγητές που μίλησαν χτες, ότι όπως είναι ενοχλητικό κατά την πλευρά τη δική τους να λέμε «α, είναι πολύ μοντέρνος» ή «είναι πολύ προκλητική αυτή η κοπέλα», έτσι αντίστοιχα είναι πρόβλημα στη συζήτηση να λέμε «α, ήταν κάτι γριές θεούσες εκεί», γιατί όταν τίθεται υπό συζήτηση η παρουσία του άλλου σε σχέση με την εμφάνισή του είναι ακριβώς το ίδιο θέμα συζήτησης. Συνεπώς, δεν έχει σημασία ποιος κρίνει, αλλά ποιο είναι το κριτήριο της ζωής μας, αν έχουμε καταλάβει τη διαφορετικότητα των χώρων και των στιγμών. Κι εδώ για να ξεκαθαρίσει αυτή η παράθεση των απόψεων, είναι η βάση της αλλοτρίωσης για την οποία έγινε λόγος χθες. Όλα τα προηγούμενα οδηγούν στην αλλοτρίωση. Κομμάτι-κομμάτι διαστρέφεται το θρησκευτικό σώμα, το σώμα της Εκκλησίας. Παραχωρήσεις από εδώ, παραχωρήσεις από εκεί οδηγούμαστε στην αλλοτρίωση...

Είχε πει πέρα κάποιος υπουργός: «Ό,τι είναι νόμιμο, είναι και ηθικό». Ενώ η ανθρώπινη κοινωνία έχει ως βάση της έννομης συμπεριφοράς στην πολιτική το γραπτό κείμενο (=νόμος κλη), στα πνευματικά μεγέθη μιλούμε περί ηθικής. Όχι ότι δεν είναι γραπτό κι αυτό, αλλά καθορίζει άλλης τάξεως καταστάσεις. Το ηθικό είναι μεταφυσικό. Δεν είναι πολιτικό. Αν τολμούν οι ισχυροί της γης, ας μας αφήσουν να καθορίσουμε τη ζωή με βάση τις ηθικές-θρησκευτικές παραμέτρους. Ο απ. Παύλος τονίζει στους Γαλάτες «πως κατά των τοιούτων ουκ έστι νόμος» (Γαλ.5,32). Δηλαδή, κατ' αναλογία, ερμηνευτικά, υπάρχουν μερικές στάσεις ζωής που δεν τις ακουμπά καθόλου ο νόμος. Είτε

της Π. Διαθήκης, είτε οι νόμοι των συγχρόνων κοινωνιών. Οι νόμοι, όπως γράφεται στην προς Διόγνητον επιστολή, στην ουσία για τους χριστιανούς είναι «παιχνίδι». Η ζωή τους αφορά την υπέρβαση ασυγκρίτως πιο δύσκολων συνθηκών και καταστάσεων. Οι άνθρωποι οι νόμοι, είναι η ελαχιστότατη βάση για να ζήσει ένας χριστιανός. Ενώ για έναν κοσμικό και η τήρηση και εφαρμογή του κοσμικού νόμου είναι μαρτύριο (άρα τί λόγος να γίνει περί ηθικής), ο χριστιανός ζει στην ελευθερία του χριστιανικού ήθους που είναι πολύ πιο πάνω από τους νόμους. Αντέχουν οι κοινωνίες μας συζήτηση στο επίπεδο της ηθικής αντιμετώπισης των πραγμάτων; Προς τι λοιπόν η συζήτηση; Κι επειδή εκ των χθεσινών ομιλητών ήταν φοιτητές και πτυχιούχοι της Νομικής, όταν διερωτάστε περί του νομίμου και ηθικού, διερωτάστε και συζητείτε και παίζετε εν ου παικτοίς. Το ηθικό δεν είναι κομμάτι των ανθρωπίνων κοινωνιών, και μου κάνει εντύπωση που οι πολιτικοί το βάζουν στο παιχνίδι. Τα δικαιώματα έχουμε μάθει ότι είναι γραπτά – «έχω δικαίωμα να κάνω αυτό, το λέει ο νόμος». Αλλά οφείλω να τον επικαλούμαι όχι μόνο όταν μου δίδει δικαιώματα, αλλά και όταν με επιβαρύνει: «dura lex, sed lex». Οι νόμοι, ακόμα και όταν δεν μου αρέσουν, αφού είναι συμφωνημένοι, αποτελούν μια συνθήκη και πρέπει να τηρούνται, σύμφωνα με το ρωμαϊκό δίκαιο που επικράτησε: «pacta sunt servanda». Το ηθικό λοιπόν πού θα πάει στις ανθρώπινες κοινωνίες; Λοιπόν, έχουμε να δώσουμε στα παιδιά μας κάτι άλλο. Αυτό είναι το να ξεφύγουμε από τους νόμους και να τους πούμε: ακούστε παιδιά, οι νόμοι δεν μας ενδιαφέρουν. Εμείς στηρίξαμε την οικογένειά μας σε μια ηθική του Ευαγγελίου, σε μια σταυρική κατανόηση της ηθικής του Ευαγγελίου, σε μια θυσιαστική κατανόηση της ηθικής του Ευαγγελίου. Εάν δε το κάνουμε αυτό και αρχίσουμε να επικαλούμαστε «ότι είσαι παιδί μου και είναι στα καθήκοντά σου... εκ του νόμου απορρέει, ότι...κ.τ.λ» έχουμε τελειώσει, έχουμε αποτύχει...

Τελειώνω. Όλα αυτά που είπαμε είναι νομίζω ένα γενικό πλαίσιο κατανόησης και διαλόγου με τη νέα γενιά, και πιστεύω πως συμφωνούμε όλοι. Θέλω επίσης να υπογραμμίσω πως αυτά δεν είναι εύκολες υποθέσεις κι εύκολες δουλειές. Διότι σχετίζονται και με άλλα πράγματα. Τι διαβάζουμε; Όσοι κάνουμε κύκλους, ομιλίες, τι διαβάζουμε; Αν δεν τρεφόμεστε περισσότερο απ' ότι προσφέρουμε, τότε εξασθενούμε πνευματικά. Και αν σ' έναν κόσμο κατ' εξοχήν υλικό και υλιστικό, δεν ζούμε έτσι όπως πρέπει, τότε εκτρεπόμαστε, και τα παιδιά μας βλέπουν μια άλλη κατάσταση απ' αυτή που θέλουμε να τους αποκαλύψουμε. Σε τελευταία ανάλυση, πρέπει να φτάσουμε σ' αυτό που έλεγε ο ιερός Αυγουστίνος και αναφέρει ο Ευδοκίμωφ, στο βιβλίο του «Η Ορθοδοξία» (σελ.121,σημ.201), πως «όποιος δεν είναι πνευματικός μέχρι μέσα στη σάρκα του, είναι σαρκικός μέχρι μέσα στο πνεύμα του». Αυτή είναι η παλινωδία των σημερινών κοινωνιών. Καιρός εμείς οι μεγαλύτεροι να κάνουμε το κατάλληλο βήμα.

Εισηγητής
Γιάννης Μαρκόσης, Θεολόγος

Πολλές φορές κατηγορούμε την Δύση, διότι μας σερβίρει μόνο μόδες και νέα μοντέλα. Άραγε η Ευρώπη και η Αμερική δεν έχουν κάτι καλύτερο απ' την κόκα κόλα και τα αστέρια του Χόλυγουντ; Και βέβαια έχουν, και γι' αυτό στέλνουμε τα παιδιά μας στην Οξφόρδη ή στο Χάρβαρντ για ανώτερες σπουδές. Όμως δεν έχει μόνο καλά πανεπιστήμια στην Οξφόρδη ή στη Βοστώνη. Ασφαλώς έχουν. Και γι' αυτό πρέπει να επωφελούμεθα κάποια τέτοια πράγματα από τις μεγάλες χώρες του Δυτικού κόσμου, που διατηρούν μερικά ή και αρκετά στοιχεία από τον κλασσικό πολιτισμό.

Στην εποχή μας, εποχή μεγάλων ανοιγμάτων και παγκοσμιοποιήσεων, οφείλουν όσοι έχουν μυαλό και νου να ψάχνουν, να βρίσκουν και να παίρνουν τέτοια καλά παραδείγματα, ώστε να μη μας κατακλύζουν τα ψεύτικα, τα εφήμερα, τα εμπορικά ή τα εντυπωσιακά.

Αυτός που γράφει αυτές τις γραμμές, δεν είχε την ευκαιρία να πάει για χρόνια στο εξωτερικό. Πήγε μόνο ένα μήνα στην Γαλλόφωνη Δυτική Ευρώπη και είκοσι μέρες στις Ανατολικές Πολιτείες Η.Π.Α. Δύο παραδείγματα από τη Γαλλία και την Ελβετία.

*Μ*ία μέρα βρέθηκα στην περίφημη Οικουμενική αδελφότητα του Ταιζέ στο μέσο της Γαλλίας, κάπως κοντά στην Λυών. Αφού είδαμε τον αξιόλογο ηγούμενο Ροζέ Σούτς, του Αδελφούς και τις δραστηριότητές τους, το μεσημέρι καθίσαμε στην ύπαιθρο-ήτανε καλοκαίρι, σε μεγάλο τραπέζι για τους φιλοξενούμενους. Τελειώνοντας το γεύμα αρχίσαμε κουβέντα με τους γύρω μας. Σε μία στιγμή ρωτάω τον διπλανό μου- ήταν νέος και φαινόταν μορφωμένος:

-Από πού είσαι, τι σπουδάζεις; κτλ.

Με απλότητα και φυσικότητα μου λέει:

-Είμαι στην τάδε σχολή και τώρα που αρχίζει η θερινή μου άδεια, θα πάω εθελοντικά για ενάμιση μήνα σε μία ιεραποστολή της Αφρικής.

Μου έκανε τόση εντύπωση αυτή η φράση, που έκρυβε ένα κόσμο ολόκληρο, ένα κόσμο νεανικό με οράματα και πράξη. Δικαιολογημένα δεν το ξεχνώ.

Το δεύτερο παράδειγμα είναι από την Ελβετία. Για δύο ημέρες με τη συνοδεία μου, δύο συναδέλφους, μείναμε τρεις ημέρες στην Γενεύη. Μεταξύ άλλων επισκεφθήκαμε εκεί τον εκπρόσωπο

του Οικουμενικού Πατριαρχείου, μητροπολίτη Αιμιλιανό Τιμιάδη, γνωστό για τις μελέτες και την ζωντανή παρουσία του. Στο τέλος της συνάντησής μας λέει:

-Το απόγευμα ελάτε να σας πάω μια βόλτα στα αξιοθέατα της πόλεως. Θα μας πάει ο John, ο οποίος ήλθε προχθές από Αμερική και μου είπε «για μία εβδομάδα που θα είμαι εδώ, θέτω τον εαυτό μου και το αυτοκίνητό μου στην διάθεσή σας». Και αυτό το παράδειγμα δεν το ξεχνώ. Ένας Αμερικάνος στο θερινό ταξίδι του παίρνει αυτή την ωραία πρωτοβουλία. Γιατί, λέω, μερικοί από εμάς να είμαστε τόσο δυσκίνητοι για μερικές πρωτοβουλίες σαν και αυτή και πιο πολύ σαν την προηγούμενη;

*Τ*ον Σεπτέμβριο του 1980 βρέθηκα για ένα εικοσαήμερο στην Βοστώνη με ένα δικό μου πρόσωπο για ιατρικούς λόγους. Μια μέρα βγήκα από το ξενοδοχείο με έναν ξάδελφό μου, οποίος ήξερε τα μέρη αυτά και ερχόταν συχνά. Βγήκαμε, λοιπόν, για έναν περίπατο σ' ένα ήρεμο πάρκο εκεί κοντά, για να απολαύσουμε τους σκίους που σκαρφάλωναν στα δέντρα. Σε μια στιγμή ένας διαβάτης που μας προσπερνούσε είπε κάτι στον ξάδελφό μου. Στην συνέχεια τον ρώτησα:

-Τι σου είπε;

-Με ρώτησε εάν ο συνοδός μου είναι κληρικός, του είπα ναι, και εκείνος πρόσθεσε:

-Δεν είναι καλή αυτή η περιοχή, μην πηγαίνετε προς τα κει, είναι κακόφημη αυτή η περιοχή.

Και αυτό το περιστατικό μού έκανε εντύπωση και το κρατάω. Δεν είναι σπουδαίο, αλλά έχει κάτι να μας πει, είναι μια ευαισθησία, όχι συνηθισμένη. Άξια προσοχής.

Τέλος, μια μέρα ήρθε στην Βοστώνη ένας φίλος από την Νέα Υόρκη για κάποιες εργασίες και μου λέει:

-Αύριο το πρωί επιστρέφω στη Νέα Υόρκη με το αυτοκίνητό μου, θα κάνουμε τρεις ώρες και ένα τέταρτο. Εάν θέλεις έλα μαζί μου, να δούμε τα αξιοθέατα της μεγάλης πόλης και το απόγευμα σε βάζω σε ένα από τα τοπικά αεροπλάνα και επιστρέφεις στη Βοστώνη. Πράγματι, πήγαμε, ανεβήκαμε στον μεγάλο ουρανοξύστη, επισκεφτήκαμε τον αρχιεπίσκοπο Ιάκωβο και το απόγευμα με οδήγησε στο αεροδρόμιο για το τοπικό αεροπλάνο. Όταν έφθασα στο αεροδρόμιο της Βοστώνης, όλοι οι συνεπιβάτες μου κατέβηκαν βιαστικοί, ο καθένας με την τσάντα του στο χέρι κι εγώ μετά την αποβίβαση έμεινα μόνος, σαν επαρχιώτης, και δεν ήξερα πού να πάω. Κοιτάζω δεξιά-αριστερά να δω την έξοδο, από όπου είχαμε έρθει από την Αθήνα, πουθενά τέτοιο πράγμα. Κοιτάζω από δω, κοιτάζω από κει, τίποτα. Οπότε με πλησιάζει ένας κύριος και με ρωτάει:

-Do you have any problem?

Του είπα περίπου το πρόβλημα με τα λίγα μου αγγλικά. Κι εκείνος μου είπε:

-Give me your ticket. Η απάντησή του κατόπιν: Not here, come with my car.

Με πήρε λοιπόν με το αμάξι του, μου είπε ότι πρέπει να βγούμε έξω από το κτίριο και να πάμε από την άλλη πλευρά, όπου θα με περίμεναν οι ντόπιοι συγγενείς μου, όπου και τους βρήκα αναμένοντας. Και αυτό το συμβάν το κρατώ και το σκέφτομαι, σαν πρωτοβουλία, σαν έμπνευση. Πόσα μας λένε αυτά τα μικρά περιστατικά που ίσως είναι μεγάλα...

π. Ηλίας Μαστρογιαννόπουλος

*«Όλα επιτρέπονται σου λέω
και οι ευθύνες είναι λέξεις περιττές»*

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η παραπάνω φράση, παραλλαγή των στίχων γνωστού ελληνικού τραγουδιού, εκφράζει απόλυτα το πνεύμα και την νοοτροπία των σύγχρονων κοινωνιών. Από τα λιγότερο σημαντικά, όπως οι αγκαλιές και τα φιλιά των ερωτευμένων ζευγαριών στο δρόμο, μέχρι τα πιο σπουδαία, όπως δολοφονίες και κλοπές που γίνονται μέρα – μεσημέρι, ο σύγχρονος άνθρωπος προσπαθεί να αισθανθεί την απόλυτη ελευθερία και να παραβιάζει τους κανόνες. Γι' αυτό και θεωρεί ότι οι κανόνες θεσπίζονται για να παραβιάζονται και ότι ουσιαστικά το μόνο που πρέπει να απαγορευτεί είναι οι ίδιες οι απαγορεύσεις. Απόρροια των παραπάνω είναι όχι μόνο η ολοένα αυξανόμενη καταπάτηση οποιουδήποτε κανόνα αλλά και η ομολογία αυτών των πράξεων από το δράστη χωρίς ίχνος ντροπής ή ενοχής.

Μια από τις πιο ακραίες εκφράσεις αυτού του φαινομένου είναι η απόφαση κάποιων ανθρώπων να συμμετάσχουν σε «ριάλιτι» παιχνίδια ή να τηλεφωνήσουν σε κουτσομπολίστικες εκπομπές χωρίς να αισθάνονται άβολα που εκθέτουν την προσωπική τους ζωή στα μάτια χιλιάδων άγνωστων θεατών που μπορεί να ζούνε ακόμη και σε άλλη ήπειρο. Σίγουρα οι παρουσιαστές θα έπρεπε να αρνούνται να κάνουν τέτοιου είδους εκπομπές όμως το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης φέρουν οι συμμετέχοντες και οι τηλεθεατές. Οι πρώτοι προκειμένου να κερδίσουν κάποιο μικρό ή μεγάλο χρηματικό ποσό βγάζουν εκούσια τα άπλυτά τους στην φόρα απαντώντας σε πολύ προσωπικές ερωτήσεις. Προκειμένου να αποκτήσουν περισσότερα υλικά αγαθά δεν μετανιώνουν ούτε ντρέπονται που τα προσωπικά τους βγαίνουν στην φόρα και γίνονται

αντικείμενο συζήτησης, δίνοντας έτσι την δυνατότητα στον οποιονδήποτε γνωστό και άγνωστο να κρίνει όχι μόνο την προσωπική ζωή αλλά, ακόμη χειρότερα, την προσωπικότητα και τον χαρακτήρα τους.

Όσον αφορά τους τηλεθεατές η ευθύνη τους έγκειται στο γεγονός ότι αποφασίζουν να δουν τέτοιου είδους προγράμματα, υποκύπτοντας στην φυσική ανθρώπινη ροή προς την περιέργεια, αντί να αλλάξουν κανάλι. Έτσι οι εκπομπές αυτές φέρνουν στα κανάλια τα υψηλά νούμερα που είναι τόσο περιζήτητα, οδηγώντας στην ραγδαία αύξηση τέτοιου τύπου εκπομπών. Ακόμη χειρότερα βλέποντας τέτοιου είδους εκπομπές οι τηλεθεατές μετατρέπονται σε «ηδονοβλεψίες» που κοιτάνε από την «κλειδαρότρυπα» προκειμένου να μάθουν τα προσωπικά του άλλου παρ' όλο που και αυτοί, όπως άλλωστε και ο κάθε άνθρωπος, έχει ή θα έπρεπε να έχει ζήσει εμπειρίες και καταστάσεις που τον κάνουν να νιώθει άβολα και τις οποίες θέλει να μοιραστεί μόνο με τους φίλους του, την κρίση των οποίων εμπιστεύεται, αφού γνωρίζει ότι ακόμη και αν του ασκήσουν κάποιου είδους κριτική, αυτή είναι καλόπιστη και έχει σαν στόχο να τον βοηθήσει χωρίς να πλήξει την αυτοεκτίμηση και τον αυτοσεβασμό του.

Από όσα προαναφέρθηκαν γίνεται κατανοητό ότι η ύπαρξη ορίων και κανόνων είναι αναγκαία και επιβεβλημένη για την διατήρηση του αυτοσυναισθήματος του ατόμου σε υψηλά επίπεδα. Αυτό

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

όμως δεν σημαίνει ότι πρέπει να φτάσουμε στην άλλη άκρη και να γυρίσουμε στην εποχή του Μεσαίωνα όπου οι κανόνες ήταν τόσο αυστηροί που γίνονταν καταπιεστικοί. Οι άνθρωποι δεν τολμούσαν να πουν πολλά ή να δράσουν ελεύθερα γιατί φοβόντουσαν μήπως τους παρεξηγήσουν, ζώντας κάτω από έναν βραχνά που τους έκανε να ζούνε με ένα μόνιμο συναίσθημα τύψεων και ενοχής. Μην πέσουμε όμως στην παγίδα να πιστέψουμε ότι τότε δεν καταπατούνταν οι κανόνες και δεν γίνονταν άσεμνες ή παράνομες πράξεις, θεωρώντας αυτές τις πράξεις σημείο των καιρών μας. Άσεμνες ή παράνομες πράξεις γίνονταν, γίνονται και θα εξακολουθήσουν να γίνονται.

Αυτό που αλλάζει είναι ότι στο παρόν οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν αποθρασυνθεί και, μην νιώθοντας ενοχές και ντροπή, δεν προσπαθούν να κρυφτούν και να κρατήσουν μυστικές τις πράξεις τους. Αντίθετα στο παρελθόν οι άνθρωποι είχαν συναίσθηση των πράξεών τους, ντρέπονταν για τις πράξεις τους και φοβόνταν μήπως ρεζιλευτούν με αποτέλεσμα να κρύβουν τις λεπτομέρειες της προσωπικής τους ζωής νιώθοντας ενοχές, ακόμη και αν κάποιες φορές δεν είχαν κάνει καμία άσεμνη ή παράνομη πράξη πόσο μάλλον όταν γνώριζαν ότι είχαν διαπράξει μια τέτοια πράξη. Με τόσο αυστηρούς κανόνες δεν είναι να απορεί κανείς που οι άσεμνες ή παράνομες πράξεις των ανθρώπων εκείνης της εποχής σπάνια έβλεπαν το φως της δημοσιότητας και γίνονταν γνωστές.

Σιγά – σιγά οι αυστηροί κανόνες και οι ατελείωτοι περιορισμοί έκαναν τους ανθρώπους να γίνουν άβουλοι και να μην μπορούν να δράσουν από μόνοι τους αφού πνίγονταν από τις αμέτρητες απαγορεύσεις. Η προσπάθεια των ανθρώπων από την Αναγέννηση και μετά να μειώσουν τους περιορισμούς και τις απαγορεύσεις ώστε να ζήσουν μια πιο άνετη και ευχάριστη ζωή ήταν, στην αρχή, μια υγιής αντίδραση στην όλη κατάσταση. Δυστυχώς, όμως, όσο περνούσαν τα χρόνια και δινόταν όλο και περισσότερη ελευθερία οι άνθρωποι ξεπέρασαν τα επιτρεπτά όρια και φτάσαν από τον απόλυτο έλεγχο στην απόλυτη ελευθερία και, σε μερικές περιπτώσεις, στην ασυδοσία αφού μέχρι τώρα κανείς δεν κατάφερε να βρει την χρυσή τομή μεταξύ της τήρησης κάποιων απαραίτητων κανόνων και της ελευθερίας δράσης του ατόμου. Μακάρι να βρεθεί συντομα αυτή η τομή ώστε ο κάθε άνθρωπος να ζει με αυτοεκτίμηση και σεβασμό κερδίζοντας παράλληλα και την εκτίμηση και τον σεβασμό όσων των γνωρίζουν.

Επιμέλεια:
Ελένη Ζαγκούτη
Απόφοιτος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Οι νέοι στον πόνο και στη δράση

Ένα χρόνο μετά την απελευθέρωση από τον γερμανικό ζυγό η Χ.Φ.Ε. θεώρησε καθήκον της να εκδώσει το βιβλίο αυτό σαν ένα χρονικό της τρομερής εκείνης κατοχής. Εκεί συγκεντρώθηκαν μνήμες και στιγμιότυπα από τη βαρβαρική τυραννία και από την ελληνική ευψυχία και από την πνευματική τροφοδοσία που δόθηκε τότε στα νειάτα με τη μελέτη της Γραφής και με τη λατρεία, αλλά και από τα έργα αγάπης και αλληλεγγύης, συσσίτια, επισκέψεις στα νοσοκομεία, κ.λ.π. Σκοπός ήταν να φανεί η πνοή της Πίστωσης και της αγάπης μέσα σε όλα εκείνα τα συγκλονιστικά γεγονότα.

(από τον πρόλογο της Β' έκδοσης)

Την άνοιξη του τρομερού χειμώνα 1941-42 δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Ακτίνες» το παρακάτω χρονογράφημα εμπνευσμένο από τη φιλανθρωπική ζωή των φοιτητών μας:

Αχθοφόροι της αγάπης

Το συσσίτιο –έργο μιας χριστιανικής οργανώσεως– είχε πολλούς συνεργάτες. Φοιτητές, επιστήμονες, κυρίες, δεσποινίδες βρίσκουν τον τρόπο να διοχετεύσουν την εθελοντική και πρόθυμη συμβολή τους στο καζάνι που θερμαίνει τις ελπίδες τόσων οικογενειών. Μα σήμερα δεν θ' ασχοληθούμε μ' αυτούς. Ένας καινούργιος και απρόβλεπτος, μα όχι γι' αυτό λιγότερο συμπαθής συνεργάτης, προσετέθη απροσδόκιστα. Και η δημοσιότητα του ανήκει.

Δύσκολη βέβαια δουλειά η μεταφορά των τροφίμων του συσσιτίου. Μα δυσκολότερη ακόμη η εκλογή μεταφορέως από την λεγεώνα των καραγωγέων ενός σταθμού. Να προχωρήσω ακόμη; Να πω πως γίνεται ακόμη πιο δύσκολη επειδή πρόκειται να την φέρει εις πέρας ένας μικρόσωμος υποψήφιος «αλιεύς ψυχών», ένας νεαρός φοιτητής –θα επιτρέψουν οι σούπερ μοντέρνοι αναγνώστες μας να συμπληρώσω:– Ένας φοιτητής της Θεολογίας, που εργάζεται εθελοντικώς στο συσσίτιο;

Ένα κοπάδι κακοντυμένων –σακκάκια αρλεκίνου, από την ποικιλία των μπαλωμάτων, τραγιάσκες αεροδυναμικές, γένεια οκταήμερα, μάτια κόκκινα και

νυσταλέα, με κρωγμούς ζούγκλας, απογειούνται από τετράτροχα, σούστες και καρτσάκια του σταθμού για να επιπέσουν στον νεαρό παραλήπτη των τροφίμων του συσσιτίου και να πάρουν το αγώγι... Τον βαπτίζουν αμέσως... προϊστάμενο.

– Κύριε προϊστάμενε!... έχουμε τίποτα;

– Εδώ, κύριε προϊστάμενε.

– Εμένα, κύριε προϊστάμενε...

Ο προϊστάμενος έχει βουλιάξει στο ανθρώπινο κύμα.

– Για σταθήτε, βρε παιδιά!

Ξαφνικά –των αγρίων αγριώτερος– καταφθάνει άλλος καραγωγέας, παραμερίζει τους άλλους όπως η βάρκα τα νερά και με φωνή μπάσσου:

– Στάσου κυρ-προϊστάμενε, άφησε τον κόσμο να τσαμπουνάει... Βάλε βάση στην κουβέντα μου: έχουμε τίποτις;

Οι άλλοι σιωπούν, δεν τολμούν να παρέμβουν και τα επιχειρήματα για την προτίμηση ακολουθούν σαν καταρράκτης.

– Έχω σούστα πολύ εν τάξει, άλογο που κόβει διάνες... όλα τα πάντα στη διάθεσή σου.

Ο προϊστάμενος τον σταματά.

– Πόσα θέλεις, θα πάμε εκεί κι εκεί.

Στο σημείο αυτό της συζητήσεως ακολουθεί σιγή, που διακόπτεται από ένα τρομακτικό ποσό για την μεταφορά.

– Τέσσερις χιλιάδες.

Ο Κύριος «προϊστάμενος» άλλαξε κουβέντα.

– Ξέρεις για που πάνε αυτά;

– Για μαύρηνη! μια φωνή βραχνή, ραγισμένη, ξεσκολισμένη πετάγεται από το ακροατήριο.

– Όχι λοιπόν, φίλε μου, απαντά με αταραξία ο νέος, πάνε στη φτωχο-λογιά...

Κυττάζει κατάματα τα αγρίμια που τον τριγυρίζουν και μέσα του ξυπνά ο κήρυκας.

– ... Υπάρχουν άνθρωποι που εργάζονται γι' αυτήν, συνεχίζει. Και πρέπει να βοηθήσεις και συ για τον ίδιο σκοπό.

Η επίθεση ήταν απότομη.

Εκείνος έρριξε πίσω την τραγιάσκα από αμνηχανία.

Οι άλλοι σπρώχνονται περίεργοι ν' ακούσουν.

- Και δε μου λες αφεντικό, βρίσκονται σήμερις άνθρωποι που σκέφτονται έτσι; Τι μας συζητάς τώρα... Πού ζης εσύ;

Το ακροατήριο συμφωνούσε. Ο νέος πήρε τη γλώσσα του συνομιλητή του:

- Για στάσου, φίλε μου, φαίνεται πως έχει κάτσει σκόνη στο μυαλό σου, όχι μόνο στα ...γένεια σου.

Το ακροατήριο γέλασε δυνατά.

- Δεν ξέρεις τι γίνεται στον έξω κόσμο, δεν βλέπεις την προσπάθεια για την φτωχολογία, τόση εργασία, συσσίτια...

- Βγαίνει μίτζα, κυρ προϊστάμενε... δε δουλεύει σήμερα κανείς τζάμπα. Για την έρμη την κοιλιά δουλεύει ο κόσμος, για το συμφέρον, για τον εαυτό του ο κάθε ένας.

Και οι τραγιάσκες, τα μπαλωμένα σακκάκια, τ' αζύριστα πρόσωπα επιδοκιμάζουν τον τελευταίο ομιλητή.

- Δεν αρνιέμαι, απήντησε με φλογερό βλέμμα ο συνομιλητής του, δεν αρνιέμαι πως υπάρχει και τέτοιος κόσμος, μα αν μέσα σε τέτοιο κατρακύλισμα είναι και μερικοί που θέλουν να ξεφύγουν απ' αυτόν τον μαύρο κόσμο, να θυσιάσουν λίγο από τον εαυτό τους;

Ο караγωγέας έβλεπε πάλι το κεφάλι του σπρώχνοντας πίσω την τραγιάσκα σκεπτικός.

- Μπα όχι... κανείς. Και γιατί; είπε ύστερα.

- Γιατί. Γιατί έχουν την πίστη μέσα τους, μπορείς να το καταλάβεις αυτό; Φώναξε ο νεαρός φοιτητής και τα μάτια του πετούν σπίθες. Έλα, πάρε το αμάξι σου και θα σου δώσω όσα θες.

Καθώς οδηγεί από τα γκέμια το άλογό του ο караγωγέας, ρίχνει περίεργες ματιές κάτω απ' τα πυκνά φρύδια του στο παιδί αυτό που βαδίζει δίπλα του. Περίεργα λόγια του είχε πει... Έφθασαν στο συσσίτιο. Μόλις τους είδαν, πετάχτηκαν από τις αίθουσες του κτιρίου μερικά καλοντυμένα παιδιά -φοιτητές φαίνονταν κι' αυτοί- και βοηθούν πρόσχαρο στο ξεφόρτωμα.

Ο караγωγέας βλέπει με έκπληξη τους καλοντυμένους αυτούς «κυρίους» να μη νοιάζονται και τόσο να τσαλακωθούν.

Το αμάξι έχει αδειάσει τώρα και ο άνθρωπος μπαίνει μέσα να πληρωθεί. Κοντοστέκεται όμως και σκύβει στ' αυτί του συνοδού του.

- Δε μου λες... σε παρακαλώ -δείχνει τους φοιτητές- αχθοφόροι είναι αυτοί, αφεντικό;

- Ναι, αχθοφόροι της αγάπης. Είναι εκείνοι που λέγαμε στο σταθμό... Ο ένας -δείχνει με τρόπο- Πτυχιούχος του Πανεπιστημίου, ο άλλος φοιτητής της Εμπορικής Σχολής, ο τρίτος της Νομικής.

- Και αυτός; ρωτάει με ενδιαφέρον για ένα νέο που συνοδεύει το καροτσάκι με το συσσίτιο και ξεκινά από την εστία.

- Αυτός είναι φιλόλογος... καθηγητής.

Έλα τώρα να πληρωθείς.

Σκουπίζει ο караγωγέας καλά καλά τις αρβύλες του. Αισθάνεται κάποια αμηχανία ο τραχύς αυτός άνθρωπος μπαίνοντας στην ειρηνική ατμόσφαιρα της Εστίας αυτής που την στολίζουν στον τοίχο εικόνες από τη ζωή του Χριστού.

- Μπαρμπα-Κώστα, φωνάζει ο νέος στο μάγειρο της Εστίας, φέρνεις μια κουταλιά από το πιάτο σου να δοκιμάσει ένας επισκέπτης;

Για την καλωσύνη όμως του μπαρμπα-Κώστα η μια κουταλιά έγινε μοίρασμα του πιάτου με τον επισκέπτη.

Και ο караγωγέας καθώς ήταν πεινασμένος, δεν έφερε αντίρρηση.

- Τέτοιο φαί! ψιθυρίζει μονολογώντας.

Ύστερα κυττάζει γύρω του στενοχωρημένος... Βρίσκεται σε αμηχανία. Ξεκουμπώνει το αμπέχονό του και βγάζει το λιγδωμένο τεφτέρι που φύλαγε τα λεφτά του και τα μετράει. Χωρίζει τα μισά και τα προτείνει στο νέο..

- Πάρε εδώ, αφεντικό.

- Τι είναι αυτά;

- Από τα λεφτά σου, κύριε, είναι. Δε θέλω πληρωμή. Μόνο για το σανό θέλω που θα φάει το άλογο. Αν δεν έβλεπα, αφεντικό, δε θα πίστευα, αυτά που έλεγες στο σταθμό.

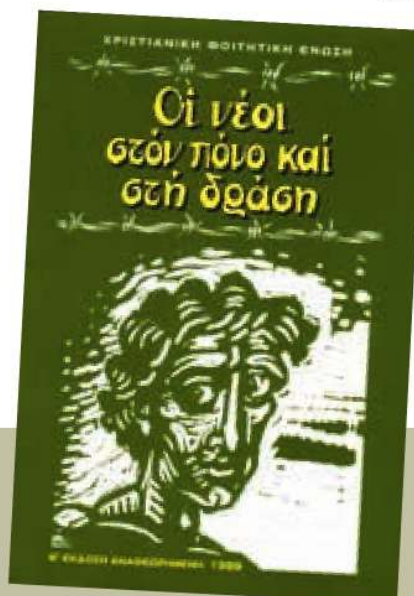
- Αδύνατον... κράτησέ τα αυτά, είναι δικά σου.

Εκείνος επιμένει.

- Πάρτα, αφεντικό. από μέρους μου για να βοηθήσω κι' εγώ τη φτωχολογία... είμαι φτωχός και πονάω, κύριε...

Και κάτω από τα άταχτα φρύδια, στα κόκκινα μάτια του γυάλισε ένα δάκρυ, απροσδόκητη εισφορά ενός άξεστου караγωγέα. Από τις πολυτιμότερες όμως για το έργο εκείνο.

Απόσπασμα από την έκδοση της
Χριστιανικής Φοιτητικής Ένωσης:
«Οι νέοι στον πόνο και στη δράση»,
Αθήνα, 1999

πατήρ Ευσέβιος Μαθόπουλος (1849-1929)

Η μορφή του πάντοτε επίκαιρη

Αυτό το καλοκαίρι και συγκεκριμένα στις 29 Ιουνίου συμπληρώθηκαν 80 χρόνια από την κοίμηση του πατρός Ευσεβίου Μαθόπουλου, **ιδρυτή της Αδελφότητας Θεολόγων «ΖΩΗ»**.

Ο πατήρ Ευσέβιος ήταν άνθρωπος με ζωντανή πίστη στο Θεό, βαθιά ευσέβεια και ιεραποστολικό ζήλο. Το ζήλο του αυτό κατάφερε να εμπνεύσει στους ανθρώπους της εποχής του αλλά και σε συγχρόνους μας. Αξίζει λοιπόν να ασχοληθούμε με τη μορφή του, η οποία –τολμούμε να πούμε– ότι «σφράγισε» την ιστορία της Ελλαδικής Εκκλησίας τον προηγούμενο αιώνα.

Ο πατήρ Ευσέβιος Μαθόπουλος (κατά κόσμον Βασίλειος) γεννήθηκε στη Μελισσόπετρα Γορτυνίας το 1849. Το οικογενειακό του περιβάλλον και ιδίως η μητέρα του, του καλλιέργησε τη βαθιά αγάπη στο Θεό. Νεαρότατος στην ηλικία εκφράζει την επιθυμία να μονάσει και οδηγείται από τον πατέρα του στην ιστορική Μονή του Μεγάλου Σπηλαίου. Εκεί θα γίνει υποτακτικός του σπουδαίου ιεροκέρυκα π. Ιγνατίου Λαμπρόπουλου. Σε ηλικία 17 ετών κείρεται μοναχός και λαμβάνει το μοναχικό όνομα Ευσέβιος. Σε ηλικία 22 ετών θα χειροτονηθεί διάκονος. Πολλά θα αποκομίσει από την παραμονή του στη Μονή αλλά κυρίως την αγάπη του για τη Λατρεία της Εκκλησίας και τη διάθεση για ιεραποστολική εργασία που του ενέπνευσε ο πνευματικός του πατέρας.

Το 1872 εγκαταλείπει τη Μονή του Μεγάλου Σπηλαίου. Πηγαίνει στην Αθήνα όπου εγγράφεται στο Γυμνάσιο και μετά στη Φιλοσοφική Σχολή. Τη χρονιά αυτή χειροτονείται πρεσβύτερος (8 Αυγούστου 1876) αφού ήδη ως διάκονος είχε αρχίσει να κηρύττει στον Άγιο Φίλιππο Θησείου με την ευλογία του τότε Αρχιεπισκόπου Αθηνών, Θεοφίλου. Την περίοδο αυτή συνδέεται στενά με το φλογερό λαϊκό ιεροκέρυκα Απόστολο Μακράκη. Ο Μακράκης ήταν ο ιδρυτής της «Σχολής του Λόγου», ενός συλλόγου που στόχο είχε να μεταδώσει τις αλήθειες του Ευαγγελίου στον ελληνικό λαό.

Πνευματικός του συλλόγου ήταν ο π. Ευσέβιος παρά το νεαρό της ηλικίας του. Η «Σχολή του Λόγου» διέκοψε σύντομα τη λειτουργία της εξαιτίας της ακραίας θέσης που είχε και του σφοδρού αγώνα που διεξήγε κατά των σιμωνιακών πρεσβυτέρων. (Οι τελευταίοι για να γίνουν Επίσκοποι εξαγόραζαν τον επισκοπικό θρόνο έναντι χρημάτων). Εξαιτίας της διάστασης που πήρε ο αγώνας κατά της Σιμωνίας, το κράτος διέλυσε τη «Σχολή του Λόγου» και εξόρισε τα κληρικά μέλη της σε απομακρυσμένες μονές της επικράτειας.

Ο π. Ευσέβιος εξορίστηκε στη Μονή Παλαιοκαστρίτσας στην Κέρκυρα. Έμεινε εκεί τρία χρόνια. Στο διάστημα αυτό κήρυττε, εξομολογούσε και οδήγησε πολλούς ανθρώπους στο Χριστό. Απέκτησε φήμη ευσεβούς και ενάρτετου κληρικού. Μόλις επέστρεψε από την εξορία διαχώρισε τη θέση του από τον Μακράκη (που αργότερα ανέπτυξε κακόδοξες διδασκαλίες και στη συνείδηση των πιστών έμεινε ως αιρετικός) και συμφιλιώθηκε με την Ιερά Σύνοδο.

Η Σύνοδος τού επιτρέπει να κηρύττει σε όλη την Ελλάδα, ενώ τον εφοδιάζει με μια συστατική επιστολή προς τις όμορες Εκκλησίες για να του επιτρέπεται να κηρύττει και εκεί. Έτσι, εκτός από την Ελλάδα, κηρύττει στην Κωνσταντινούπολη, τη Μικρά Ασία και την Κρήτη.

Το 1907 σταματά τις περιοδείες του σε όλες αυτές τις περιοχές οι οποίες απέδωσαν πολλούς πνευματικούς

καρπούς. Πλέον κηρύττει στους ναούς των Αθηνών. **Ο λόγος του ήταν Αγιογραφικός και Πατερικός, μιας και η Αγία Γραφή και οι Πατέρες της Εκκλησίας ήταν η αγαπημένη του μελέτη από τα νεανικά του χρόνια.** Θα πρέπει να τονίσουμε ότι ο πατήρ Ευσέβιος έδινε έμφαση στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και προέτρεπε τους πιστούς να μεταλαμβάνουν συχνά, με την κατάλληλη βέβαια προετοιμασία.

Ο φωτισμένος αυτός κληρικός, με την πάροδο των χρόνων, άρχισε να καταλαβαίνει ότι η ιεραποστολική δραστηριότητα δε θα πρέπει

να διεξάγεται μόνο από μεμονωμένα άτομα, αλλά από αδελφότητα θεολόγων με μέλη αφιερωμένα στο Θεό και το έργο της Εκκλησίας. Το όραμά του αυτό το είδε να πραγματοποιείται προς το τέλος της ζωής του, το 1903 και επισημότερα το 1907 όταν και δημιουργήθηκε ο πρώτος πυρήνας της Αδελφότητας Θεολόγων η «ΖΩΗ». Ο σκοπός της Αδελφότητας ήταν διττός. Να βοηθήσει τα μέλη της να προαχθούν στην κατά Χριστόν ζωή από τη μία, και από την άλλη μέσω αυτών να γίνεται ιεραποστολική εργασία προς όφελος του ελληνικού λαού. Ο πατήρ Ευσέβιος τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της Αδελφότητας θα είναι ο προϊστάμενος και πνευματικός καθοδηγητής των μελών της.

Αλλά και μετά το θάνατό του, το πνευματικό φυτώριο του π. Ευσεβίου θα φθάσει να οργανώνει μέχρι 2.016 κατηχητικά σχολεία με 147.740 μαθητές, 672 νεανικές ομάδες με 10.235 μέλη στην Ελλάδα και 139 κατηχητικά σχολεία με 7.700 μαθητές στην Κύπρο. Απ' την άλλη, το περιοδικό της «ΖΩΗΣ» έφθασε το 1959 τις 165.000 φύλλα.

Σε ηλικία 81 ετών εξαιτίας των κακουχιών αλλά και της καρδιακής πάθησης από την οποία έπασχε το τελευταίο διάστημα της ζωής του, εγκαταλείπει αυτόν τον κόσμο. Η νεκρώσιμος ακολουθία τελέσθηκε στο Μητροπολιτικό Ναό

Αθηνών, με την παρουσία του Αρχιεπισκόπου αρκετών επισκόπων και πλήθους λαού. Πολλοί επίσκοποι έγραψαν κείμενα μιλώντας για το έργο της ζωής του π. Ευσεβίου. Επίσης, άρθρα ελληνικών και ξένων περιοδικών ήταν αφιερωμένα στην προσωπικότητα, την αρετή και τη δράση. Στον ελληνικό λαό ο ίδιος παραμένει γνωστός με το βιβλίο του «Ο Προορισμός του Ανθρώπου» που πρωτοεκδόθηκε το 1915. Σ' αυτό το βιβλίο αναφέρονται όλα αυτά που πρέπει να γνωρίζει ο κάθε χριστιανός γύρω από τη διδασκαλία της Εκκλησίας και τη χριστιανική ζωή. Στα πρώτα φύλλα του περιοδικού «ΖΩΗ» δημοσιεύτηκαν κείμενά του με ερμηνεία σε πολλές επιστολές του Αποστόλου Παύλου. Τα κείμενα αυτά εκδόθηκαν και ως αυτοτελή βιβλία. Τέλος, με τις επιστολές που έστελνε σε συγκεκριμένα πρόσωπα, προσπαθούσε να τα οδηγήσει στην «εν Χριστώ» ζωή.

Πολλά είναι τα σημεία της ζωής και δράσης του πατρός Ευσεβίου που μας κεντρίζουν το ενδιαφέρον, ιδιαίτερα σε όσους έχουμε διαβάσει τη βιογραφία του.

Θα αρκεσθώ να επισημάνω δύο.

Το πρώτο είναι ότι ο πατήρ Ευσέβιος έζησε σε εποχή που το κήρυγμα του Ευαγγελίου ήταν σχεδόν ανύπαρκτο. Τα τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς είχαν ατονήσει πνευματικά την Εκκλησία της Ελλάδος. Ο π. Ευσέβιος σε αυτή την κατάσταση που επικρατούσε επέλεξε να εργασθεί ιεραποστολικά. Από τα νεανικά του χρόνια έως το τέλος της ζωής του. Η ιεραποστολή που γίνονταν από τον π. Ευσέβιο δεν ήταν ένας επιπόλαιος ενθουσιασμός. Είχε κατανοήσει την ιερότητα αυτού του έργου και ότι κάποιος θα πρέπει να εργάζεται συστηματικά και ισοβίως. Οι καιροί μας είναι παρόμοιοι με τότε. Οι Χριστιανοί καλούνται να γίνουν «φως του κόσμου» προς τους συνανθρώπους μας. Αυτό το πραγματοποίησε ο π. Ευσέβιος καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του. Ιδιαίτερως με τις περιοδείες που έκανε σε όλη την Ελλάδα όπου κήρυττε, εξομολογούσε, καθοδηγούσε πνευματικά πλήθος πιστών.

Ο πατήρ Ευσέβιος έζησε σε εποχή που το κήρυγμα του Ευαγγελίου ήταν σχεδόν ανύπαρκτο. Τα τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς είχαν ατονήσει πνευματικά την Εκκλησία της Ελλάδος. Ο π. Ευσέβιος σε αυτή την κατάσταση που επικρατούσε επέλεξε να εργασθεί ιεραποστολικά. Είχε κατανοήσει την ιερότητα αυτού του έργου και ότι κάποιος θα πρέπει να εργάζεται συστηματικά και ισοβίως.

Το δεύτερο σπουδαίο και πρωτοποριακό ήταν ότι η ιεραποστολή, πλέον δε διεξαγόταν μεμονωμένα αλλά ομαδικά. Φυσικά και πριν τον π. Ευσέβιο είχαν γίνει αντίστοιχες προσπάθειες επανεναγγελισμού των Ελλήνων, αλλά ατομικά και μεμονωμένα. Η συγκρότηση μιας αδελφότητας θεολόγων με τα μέλη της αφιερωμένα στη διακονία της Εκκλησίας

ήταν κάτι το σπουδαίο για την εποχή εκείνη, αλλά και παράδειγμα για το πώς θα πρέπει να λειτουργούμε οι Χριστιανοί σήμερα, ομαδικά-εκκλησιαστικά.

Η μορφή και η δράση του π. Ευσεβίου, κατά τη γνώμη μου, μπορούν να εμπνεύσουν τον καθέναν που θ' ελπει να διακονήσει –από όποια θέση– στο έργο της Εκκλησίας και θα κάνουν πάντοτε επίκαιρη τη ζωή και το όραμά του.

Επιμέλεια

Ελευθέριος Μπαλάκος

Πτυχ. Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

Christof Maczewski, *Η κίνηση της ΖΩΗΣ στην Ελλάδα*, ΑΡΜΟΣ, Αθήνα 2002.

+ Αρχιμ. Σεραφείμ Παπακώστα, *Ευσέβιος Μαθιόπουλος (Βιογραφία)*, ΖΩΗ, Αθήνα 1980

Όλος ιερωμένος Θεός, πτυχές από τη ζωή και το έργο του πατρός Ευσεβίου Μαθιόπουλου, ΟΣΩΤΗΡ, Αθήνα 2007.

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗ ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ

Μαδαγασκάρη

Η Μαδαγασκάρη βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της Αφρικής. Είναι το τέταρτο μεγαλύτερο νησί στον κόσμο. Μέχρι το 1958 αποτελούσε αποικία των Γάλλων.

Ο πληθυσμός της είναι περίπου 20.000.000 κάτοικοι. Πρωτεύουσα είναι το Αντανανρίβο, που ιδρύθηκε το 1625. Βρίσκεται χτισμένο σε 12 λόφους και έχει 1.500.000 κατοίκους.

Η Μαδαγασκάρη είναι μια αναπτυσσόμενη χώρα, με έντονα προβλήματα φτώχειας και ασθενειών. Στην Επισκοπή Μαδαγασκάρης ανήκουν εκτός από τη Μαδαγασκάρη και τα νησιά Μαυρίκιος, Μαλβίδες, Κομόρες και Ρεϋνιόν.

Η ιστορία της Ιεραποστολής στη Μαδαγασκάρη

Ο πρώτος ορθόδοξος ναός, αφιερωμένος στην κοίμηση της Θεοτόκου ιδρύθηκε το 1947 στην πρωτεύουσα της Μαδαγασκάρης Αντανανρίβο, από την ελληνική κοινότητα που υπήρχε εκεί.

Το 1964 ο ναός έπαψε να λειτουργεί. Το 1994, ο Αρχιεπίσκοπος Νεκτάριος Κελλής με την αδελφή Νεκταρία Παραδείση ξεκινούν μια ιεραποστολική προσπάθεια. Το 1997 ιδρύεται η Επισκοπή Μαδαγασκάρης με πρώτο Επίσκοπο τον Αρχιεπίσκοπο Νεκτάριο Κελλή, ο οποίος με επιμέλεια επιτέλεσε τη δεκάχρονη διακονία του. Λόγω του αιφνίδιου θανάτου του ο Μακαριότατος Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ.κ. Θεόδωρος Β' και η σύνοδος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας επέλεξε το 2004 Επίσκοπο Μαδαγασκάρης τον π. Ιγνάτιο Σεννή, έμπειρο στον χώρο της Ιεραποστολής από τη διακονία του στην Καλκούτα των Ινδιών. Τη 14^η Νοεμβρίου 2004 χειροτονείται επίσκοπος στην Αλεξάνδρεια από τον Μακαριότατο Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας

κ.κ. Θεόδωρο Β'. Στις 28 Νοεμβρίου 2004 γίνεται η ενθρόνισή του στη Μαδαγασκάρη.

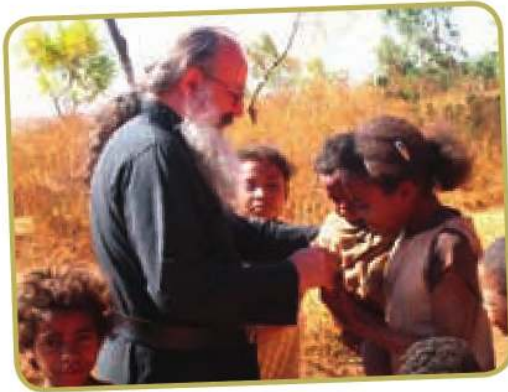
Πνευματικό έργο

Στη Μαδαγασκάρη διακονούν περίπου 15 ιερείς και 3 διάκονοι, ενώ υπάρχουν νέοι που ετοιμάζονται να χειροτονηθούν. Στην Επισκοπή λειτουργεί Εκκλησιαστική Σχολή διετούς φοίτησης για υποψηφίους κληρικούς και λαϊκούς κατηχητές. Γίνονται κατηχήσεις από τον Επίσκοπο, τους ιερείς, τους διακόνους και τους κατηχητές. Ήδη έχουν μεταφραστεί και κυκλοφορούν λειτουργικά και άλλα πνευματικά βιβλία στην τοπική γλώσσα.

Φως στη Μαδαγασκάρη είναι οι 40 ναοί που λειτουργούν (υπάρχουν και κάποιοι υπό ανέγερση) σε διάφορα χωριά μακριά από την πρωτεύουσα χάρη στην αγάπη και την προσφορά χριστιανών από όλο τον κόσμο. Οι ιερείς για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των πιστών από το ένα μέρος στο άλλο, διανύουν μεγάλες αποστάσεις, έως και 1500 χιλιομέτρων κάτω από αντίξοες συνθήκες.

Μεγάλη η χαρά σε ουρανό και γη με τους βαπτισμένους εν Χριστώ αδελφούς μας που ανέρχονται στους 5000, ενώ εκατοντάδες κατηχητές προετοιμάζονται πνευματικά και περιμένουν τη βάπτισή τους. Οι έγγαμοι μετά τη βάπτιση προχωρούν στο μυστήριο του γάμου. Η ατμόσφαιρα αυτών των μυστηρίων είναι κατανυκτική πρωτοχριστιανική.

Φιλανθρωπικό έργο

«Πεζοπορώντας πολλές φορές στα χωριά, δεν συναντώ τίποτα άλλο από φτώχεια και μιζέρια. Φτωχογειτονιές με λασποκαλύβες, χωρίς χώρους υγιεινής, χωρίς καθαρό νερό, χωρίς ηλεκτρικό. Μέσα στη σκόνη και στη βρωμιά μεγαλώνουν παιδιά σε άθλιες συνθήκες φορώντας κουρέλια.

Μικροί και μεγάλοι απλώνουν το χέρι και μου ζητούν κάτι, κάτι που εμείς το περιφρονούμε, διότι είναι απλό, τιποτένιο, συνηθισμένο... μια καραμέλα...» (Ο Μαδαγασκάρης Ιγνάτιος)

Πρωινό για τα παιδιά

Κάθε πρωί 800 και πλέον παιδιά παίρνουν πρωινό στον χώρο της Ιεράς Επισκοπής. Περιμένουν υπομονετικά στην ουρά για ένα ζεστό φλιτζάνι γάλα και λίγα μπισκότα.

Για πολλά παιδιά το πρωινό είναι το πρώτο και το μοναδικό γεύμα της ημέρας. Είναι γυμνά και ξυπόλυτα με τυμπανισμένες κοιλιές. Μερικά από αυτά είναι μωρά που μόλις περπατούν. Καθημερινά τα παιδιά που έρχονται για το πρωινό αυξάνουν και δεν μπορούν να τους το στερήσουν.

Διανομή τροφίμων

Κάθε Δευτέρα 600 οικογένειες προσεκτικά επιλεγμένες πηγαίνουν στο χώρο της Ιεράς Επισκοπής για τρόφιμα. Είναι πάμφτωχοι και διανύουν πολύ μακρινές αποστάσεις για να πάρουν τα βασικά είδη διατροφής που τους είναι απολύτως αναγκαία για την επιβίωσή τους. Τακτικά διανέμονται σε αυτούς και βασικά είδη υγιεινής.

Διανομή ειδών πρώτης ανάγκης στα χωριά

Τακτικά η Ορθόδοξη Ιεραποστολή οργανώνει εξομήσεις σε απομακρυσμένα χωριά, που βρίσκονται διάσπαρτα σε όλη τη Μαδαγασκάρη, διανέμοντας είδη πρώτης ανάγκης. Σάκοι με ρούχα, τρόφιμα, γραφική ύλη, παπούτσια και φαρμακευτικό υλικό φτάνουν σε ανθρώπους, που το έχουν απόλυτη ανάγκη.

Η Εκκλησία της Ελλάδος, σύλλογοι και ιδιώτες σε Ελλάδα, Αυστραλία και Αμερική συλλέγουν και στέλνουν στη Μαδαγασκάρη όλα αυτά τα είδη και χρήματα με πολλή αγάπη και ενδιαφέρον.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Δίπλα στο Επισκοπείο λειτουργεί Κέντρο Υγείας, που περιλαμβάνει παθολογικό, οφθαλμολογικό, οδοντιατρικό, γυναικολογικό και μικροβιολογικό τμήμα. Το τελευταίο αν και πλήρως εξοπλισμένο δεν λειτουργεί ακόμα. Καθημερινά εξετάζονται 40 ασθενείς. Σε αυτούς χορηγούνται δωρεάν τα φάρμακα από το φαρμακείο της κλινικής. Η Ιεραποστολή καλύπτει τα νοσήλια των ασθενών που χρειάζονται ιατρικές επεμβάσεις. Προγραμματίζεται για το μέλλον η ίδρυση και η λειτουργία ιατρείων σε απομακρυσμένα χωριά. Οι άρρωστοι στη Μαδαγασκάρη δεν έχουν χρήματα για ιδιωτικούς ιατρούς, εξετάσεις και φάρμακα. Η δωρεάν παροχή όλων αυτών από την Ιεραποστολή είναι για αυτούς σωτήρια.

Σχολική εκπαίδευση

Η Ιεραποστολή ενδιαφέρεται και φροντίζει για τη μόρφωση των παιδιών. Για το λόγο αυτό συντηρεί 8

δημοτικά σχολεία σε διαφορετικά χωριά. Διαρκών χτίζονται νέα σχολεία. Τα παιδιά είναι φτωχά και δεν έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν, για να μάθουν γράμματα. Υπάρχουν περιοχές χωρίς στοιχειώδη εκπαίδευση. Η κατασκευή σχολείων είναι επιτακτική ανάγκη για να καλυφθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών και να ενισχυθεί η πίστη τους στην Ορθοδοξία στις συγκεκριμένες περιοχές.

Γηροκομείο

Στο χώρο του Επισκοπείου ολοκληρώθηκε η ανέγερση ενός μεγάλου γηροκομείου. Στο ίδιο κτιριακό συγκρότημα περιλαμβάνονται βιβλιοθήκη και αίθουσα εκδηλώσεων.

Προοπτικές

Από τους πρωταρχικούς στόχους της Ιεραποστολής είναι η ανέγερση και η λειτουργία Ορφανοτροφείου θηλέων. Για τον σκοπό αυτό το 2006 αγοράστηκε ένα οικόπεδο 80 στρεμμάτων έξω από την πόλη. Στο συγκρότημα αυτό θα περιλαμβάνονται: ιερός ναός, ιατρείο για τις ανάγκες της περιοχής, σχολείο (γυμνάσιο και λύκειο), τεχνική σχολή επαγγελματικής κατάρτισης, εργαστήρια.

Επίσης, το 2006, αγοράστηκε οικόπεδο στο κέντρο της πρωτεύουσας Ανταναναρίβο για τη δημιουργία κτιρίου της Επισκοπής.

Η Ιεραποστολή βοηθά φτωχές οικογένειες, πληρώνει ενοίκια σπιτιών και κατασκευάζει μικρά χτιστά σπίτια για οικογένειες που ζουν σε λασποκαλύβες και σε άθλια καταλύματα. Δραστηριοποιείται και στον χώρο των φυλακών με επισκέψεις, ομιλίες και βοηθήματα.

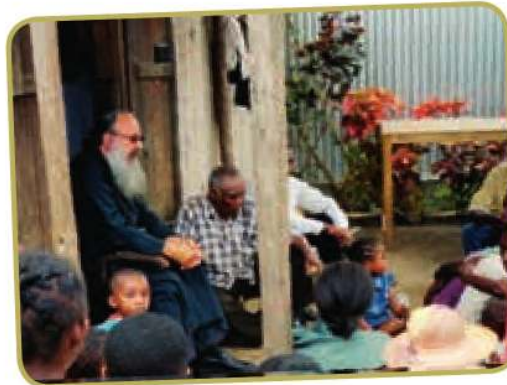
Σε όλες τις δραστηριότητες της Ορθόδοξης Ιεραποστολής συνδράμουν εθελοντές και εθελόντριες από την Ελλάδα, την Αυστραλία και την Αμερική. Τα έσοδα της Ιεραποστολής προέρχονται από το γραφείο της εξωτερικής Ιεραποστολής της Εκκλησίας της Ελλάδος, Μητροπόλεις, Ενορίες Μοναστήρια και από συνδρομές ιεραποστολικών συλλόγων και ιδιωτών από την Ελλάδα, την Αυστραλία και την Αμερική. Πέρα όμως από κάθε υλική βοήθεια υπάρχει άμεση ανάγκη εθελοντικής εργασίας από ιερείς, γιατρούς, νοσηλευτικό προσωπικό, πολιτικούς μηχανικούς αλλά και από κάθε χριστιανό που θέλει να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο δύσκολο και επίπονο αυτό έργο, όπου οι ανθρωπινες δυνάμεις είναι λιγοστές.

Το Άγιο Πνεύμα κατευθύνει την πορεία της Ορθόδοξης Ιεραποστολής και η χριστιανική αγάπη καταργεί τείχη, φραγμούς και εθνικιστικές τάσεις. Η αγάπη του Χριστού αγκαλιάζει τον πονεμένο άνθρωπο. Η συνάντηση με τη θλίψη, την αρρώστια και την ανθρωπινή εξαθλίωση οδηγεί σε έξοδο από την αυτάρκεια της εποχής μας και τα τείχη του εγώ.

Η συνάντηση με τον αδελφό γίνεται χαρά διπλή. Για εκείνους που μπορούν να ελπίζουν και για εκείνους που μπορούν να προσφέρουν.

*Ευχαριστούμε πολύ το Φιλανθρωπικό & Ιεραποστολικό Κέντρο Ι. Ν. Αγίου Ευθυμίου Κερατσινίου για την ευγενική παραχώρηση του υλικού.
(τηλ. 210 4003654, aggeldokia@yahoo.gr)*

Επιμέλεια
Αγγελική Καλκάνη
φοιτ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΕΜΠ

*Βάλε πρώτα λίγο γέλιο κι ύστερα πολύ χαρά,
δύο τρεις σταγόνες πνεύμα για να ανάψει η φωτιά..
πάρε μίαν ακτίδα ήλιου, γέλιο πρόσθεσε πολύ
και η συνταγή σου θα 'ναι μια χαρούμενη ζωή...*

Αυτά είναι τα λόγια ενός παιδικού τραγουδιού.. όμορφα, απλά και τόσο αληθινά! Έχετε ποτέ σκεφτεί πόσο σημαντικό μπορεί να είναι το γέλιο στην ζωή μας; Εάν έχει σημασία το ότι ξεκινήσαμε σήμερα με ένα χαμόγελο παρότι γνωρίζαμε πόσο φορτωμένη θα ήτανε αυτή η μέρα; Ε λοιπόν δεν ξέρω για σας, μα εγώ θα 'θελα να ξέρω για την χαρά, το γέλιο και τις ευεργετικές ικανότητές του!

Το γέλιο, λοιπόν, είναι μια έμφυτη ιδιότητα του ανθρώπου που, σύμφωνα με τους επιστήμονες, στην πορεία της εξέλιξης του ανθρώπου, προηγήθηκε της ομιλίας και πρωτοεμφανίστηκε πιθανότατα ως αντίδραση στον κίνδυνο και γενικότερα σε κάθε άγνωστη εμπειρία. Για παράδειγμα, στα μωρά αρχικά συνδέεται με το γαργαλτό, που τους προκαλεί ένα αίσθημα αβεβαιότητας και φόβου, αλλά ύστερα καταλαβαίνουν ότι πρόκειται για ψεύτικη απειλή και αρχίζουν να γελούν. Ακόμα, υποστηρίζουν ότι ίσως αναπτύχθηκε ως πρώτη μορφή επικοινωνίας και κριτήριο διαφοροποίησης. Όσον αφορά την Αρχαία Ελλάδα, εκεί το γέλιο το είχαν σε μεγάλη εκτίμηση, καθώς είχαν προσέξει πως ο άνθρωπος είναι

«ζώον»

γελαστικόν» (το μόνον γελάν των ζώων άνθρωπον, λέει κάπου ο Αριστοτέλης) και είχαν αναδείξει το γέλιο σε ειδοποιό διαφορά των ζώων από τους ανθρώπους, όπως ακριβώς η νόηση και η γλώσσα (σήμερα, βέβαια, γνωρίζουμε πως εκτός από τον άνθρωπο, γελούν επίσης οι πίθηκοι, οι χιμπατζήδες και τα τρωκτικά). Ακόμα και στην αυστηρή Σπάρτη ο Λυκούργος, είχε αφιερώσει έναν ναό στον Γέλωτα. Επιπλέον, λέγεται ότι οι πιο πλακατζήδες από τους αρχαίους μας προγόνους ήταν οι Τροιζήνιοι, που οι άλλοι Έλληνες τους έλεγαν *φιλογέλωτες*, γιατί δεν σταματούσαν να χωρατεύουν και να αστειεύονται ακόμα και την ώρα των συνελεύσεων της Εκκλησίας του Δήμου. Σύγχρονοι, ακόμη, αναλυτές τονίζουν την σημασία ύπαρξης του γέλιου, π.χ. ο Νίτσε θεωρεί ότι ο άνθρωπος που γελά προστατεύει την πνευματική του υγεία, η οποία διαταράσσεται από δύο επικίνδυνα συναισθήματα: το φόβο και την οργή. Παράλληλα, ο Φρόιντ υποστηρίζει ότι το γέλιο απελευθερώνει ένα μεγάλο πλεόνασμα ενέργειας που παραμένει φυλακισμένο στον οργανισμό.

Η φυσιολογία του γέλιου

Ας δούμε, λοιπόν, αναλυτικά τι πραγματικά συμβαίνει στον οργανισμό μας όταν γελάμε και γιατί ασχολούνται τόσο με αυτό:

☺ **Καταρχάς, το ερέθισμα, δηλαδή ένα «αστείο» γεγονός, μια απροσδόκητη κατάσταση ή ακόμη και η αναμονή ενός ευχάριστου γεγονότος το οποίο θα προκαλέσει άφθονο γέλιο, «προκαλεί μια σειρά χημικών αντιδράσεων**

στο μεταιχμιακό σύστημα του εγκεφάλου (πρόκειται για σύνολο περιοχών που ελέγχουν τη διάθεση, τα συναισθήματα και τις υποκινούμενες δραστηριότητες), με αποτέλεσμα ο άνθρωπος να αρχίσει να γελά, διακριτικά, έντονα, ή να ξεκαρδίζεται». Σύμφωνα, μάλιστα με αμερικανούς ερευνητές, κάθε γέλιο έχει διαφορετική υποσυνείδητη σημασία. Αν και χρειάζεται περαιτέρω έρευνα προκειμένου να μπορέσει να γίνει κατανοητή η σημασία του τρανταχτού και του βουβού γέλιου, το βουβό γέλιο αποτελεί συνειδητή έκφραση και χρησιμοποιείται συνήθως ως μέσο διαπραγμάτευσης κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, ενώ από την άλλη το δυνατό γέλιο συνδέεται με τη θετική εσωτερική κατάσταση του ατόμου.

- ☺ Όταν γελάμε, τονώνεται το αναπνευστικό μας σύστημα, αφού «βαθαίνει» η αναπνοή μας, δηλαδή εισπνέουμε περισσότερο αέρα από ό,τι συνήθως. Ο αέρας μέσα στους πνεύμονες κινείται με ταχύτητα 120 χλμ./ώρα. Οι φωνητικές μας χορδές πάλλονται ανεξέλεγκτα και ενεργοποιούνται τουλάχιστον 400 εκατομμύρια πνευμονικές κυψελίδες, δηλαδή αριθμός σχεδόν τριπλάσιος από αυτόν που ενεργοποιείται όταν αναπνέουμε κανονικά. Έτσι οξυγονώνονται καλύτερα οι μύες του προσώπου, οι πνεύμονες, αλλά και γενικότερα ο οργανισμός μας.
- ☺ Εισπνέοντας περισσότερο οξυγόνο, οι μύες του προσώπου αιματώνονται καλύτερα, με αποτέλεσμα η περιοχή να κοκκινίζει. Συγχρόνως, συσπώνται περισσότεροι από 11 μύες στο πρόσωπο και στο

λαιμό, με συνέπεια το γέλιο να λειτουργεί και ως αντιγηραντικό, αφού η αυξημένη κυκλοφορία του αίματος στο πρόσωπο τρέφει το δέρμα, κάνοντάς το να λάμπει.

- ☺ Σύμφωνα με ιατρικές μελέτες, το γέλιο κινεί το διάφραγμα και προκαλεί ένα ζωηρό εσωτερικό μασάζ στη σπλαχνική κοιλότητα, κινητοποιώντας τον πεπτικό σωλήνα. Αποτέλεσμα είναι, σε συχνές, ισχυρές δόσεις, να λειτουργεί καλύτερα το πεπτικό σύστημα, να προστατεύει από την αεροφαγία και να βοηθά στη χώνεψη. Με το γέλιο, ακόμη, μπορούν να τεντώνονται και να χαλαρώνουν 400 διαφορετικοί μύες του σώματος. Κατά συνέπεια, αυτό αποτελεί ένα είδος γυμναστικής, καθώς, όταν γελάμε έντονα, από τις συσπάσεις που προκαλούνται γυμνάζεται όλο μας το σώμα. Συγκεκριμένα έχει υπολογιστεί ότι αν ένας άνθρωπος γελούσε 10-15 λεπτά την ημέρα, θα «έκαιγε» περίπου 50 θερμίδες!
- ☺ Το γέλιο έχει αποδειχτεί ότι ευθύνεται για την παραγωγή χημικών ουσιών που προκαλούν στον άνθρωπο ευφορία. Λόγω της ευφορίας που νιώθει κάποιος όταν γελά, έχει την επιθυμία να ξαναγελάσει. Βασικά, όταν ένας άνθρωπος γελά συχνά, ο εγκέφαλός του παράγει μεγαλύτερη ποσότητα νευροδιαβιβαστών και ενδορφινών, ορμονών που έχουν ισχυρή χα-

lol. HAHHAHA
:D

λαρω-
τική και
αναλγητική
δράση. Οι ενδορ-

φίνες ενισχύουν το ανοσοποιητικό σύστημα και βοηθούν στην καλύτερη κυκλοφορία του αίματος, προκαλώντας αγγειοδιαστολή, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η ταχυκαρδία, η υψηλή πίεση και να μειώνονται οι αρρυθμίες της καρδιάς, οπότε το γέλιο είναι και ένα άριστο «φάρμακο» για την καρδιά. Παράλληλα, οι ενδορφίνες βοηθούν στην καλύτερη οξυγόνωση του εγκεφάλου και των μυών, συμβάλλοντας έτσι στην αποφυγή εγκεφαλικών επεισοδίων, ενώ περιορίζουν την αίσθηση κόπωσης και δημιουργούν ένα αίσθημα ευχαρίστησης. Επιπλέον, υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ενδορφίνες που εκκρίνονται με το γέλιο ρυθμίζουν και το σάκχαρο.

😊 Έχει παρατηρηθεί ότι το γέλιο έχει άμεση σχέση και με τη μείωση άλλων που συνδέονται με την κατάσταση του στρες και επιβαρύνουν τον οργανισμό. Συγκεκριμένα, περιορίζει τα επίπεδα της κορτιζόνης, της αδρεναλίνης, της ντοπαμίνης και των κατεχολαμινών στο αίμα, δηλαδή των ορμονών που εκκρίνει σε μεγάλες ποσότητες ο οργανισμός σε περιόδους έντονου στρες, οι οποίες, λόγω των μεγάλων συγκεντρώσεών τους, επιβαρύνουν μεταξύ άλλων και το καρδιαγγειακό σύστημα. Έτσι, το γέλιο είναι μια πολύ χρήσιμη «βαλβίδα αποσυμπίεσης»

από το στρες και τη στενοχώρια.

😊 Όπως λέει και ο λαός "το γέλιο μακραίνει τη ζωή", αφού έχει άμεση επίδραση στο ανοσοποιητικό σύστημα του ανθρώπου. Το ενισχύει αυξάνοντας τη συγκέντρωση των αντισωμάτων στο αίμα και ενεργοποιώντας την παραγωγή περισσότερων Τ-κυττάρων, δηλαδή λευκών αιμοσφαιρίων που είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση των λοιμώξεων του ανοσοποιητικού συστήματος. Μάλιστα, σε πολλά νοσοκομεία του εξωτερικού υπάρχουν «αίθουσες γέλιου», καθώς αυτό άρχισε να χρησιμοποιείται πρόσφατα και ως θεραπευτική μέθοδος, αφού συμβάλλει στην ταχύτερη ανάρρωση των ασθενών.

Οι βιολογικές επιδράσεις του γέλιου

Το γέλιο, βασικά, μας προσφέρει ψυχολογική και σωματική χαλάρωση, καθώς απομακρύνει την προσοχή από πράγματα που προκαλούν θυμό, ενοχές, πίεση και άλλα αρνητικά συναισθήματα. Ακόμη, **μας επιτρέπει να βλέπουμε δύσκολες καταστάσεις με μια νέα προοπτική, περισσότερο σαν μια πρόκληση παρά σαν απειλή.** Έρευνες έχουν δείξει, μάλιστα, ότι ακόμη και όταν δεν υπάρχει πραγματικό γέλιο αλλά γίνεται προσπάθεια από τους ανθρώπους για να γελούν, τα αποτελέσματα είναι θετικά. Υπάρχουν και ειδικοί που συστήνουν στους ανθρώπους περισσότερο χαμόγελο έστω και με προσποίηση γέλιου, διότι αυτό μπορεί να οδηγήσει σε πραγματικό γέλιο, με σημαντικό όφελος για την υγεία τους. Βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το γέλιο προκαλεί ευφορία βελτιώνοντας την ψυχολογία μας, χωρίς όμως να είναι ικανό

να εξαλείψει το πρόβλημα από την ρίζα του. Σχετικά με το κοινωνικό επίπεδο, **το γέλιο δημιουργεί καλύτερες σχέσεις με τους άλλους, πιο ισχυρούς δεσμούς.** Ειδικότερα, το γέλιο είναι μεταδοτικό, γι' αυτό και όταν εμείς γελάμε παρακινούμε και τους γύρω μας να μας συνοδέψουν. Διαμέσου του γέλιου βελτιώνεται η ψυχική διάθεση αυτών που είναι μαζί μας, ενώ μειώνεται τόσο το δικό τους όσο και το δικό μας επίπεδο άγχους. Εκτός αυτού, το γέλιο ενισχύεται όταν είμαστε μαζί με καλούς φίλους, αφού λόγω συντροφιάς δημιουργούνται περισσότερα αστεία που αυξάνουν το ευεργετικό γέλιο προσφέροντας ευχάριστες αναμνήσεις και ξεκαρδιστικές εμπειρίες.

Γενικότερα, ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τις καθημερινές δυσκολίες και αντιξοότητες της ζωής, μπορεί να έχει καθοριστική σημασία στην ψυχολογική και σωματική μας υγεία. Αντί, λοιπόν να παραπονιόμαστε, είναι καλύτερο να προσπαθούμε να βλέπουμε τα πράγματα με άλλη οπτική γωνία, όντας ευδιάθετοι κι εφοδιασμένοι με περισσότερο γέλιο, το φυσικό όπλο χωρίς παρενέργειες! Εξάλλου, σύμφωνα με τον Σαίξπηρ «**όσο γελάμε, τίποτα δεν χάθηκε!**»!

Κι όπως πολύ εύστοχα συνοψίζει ο ποιητής E. E. Cummings: **«Η πιο σπαταλημένη ημέρα είναι εκείνη που δεν γελάσαμε»!**

Καλή και γελαστή ημέρα, λοιπόν!

Επιμέλεια
Αναστασία Μπιτσάνη
φοιτ. Πολ. Μηχ/κών

Βιβλιογραφία:

«Γέλιο, η καλύτερη θεραπεία»,
Αλέξανδρος Λουπασάκης, εκδόσεις Κέδρος,
«Η Κωμωδία»,
Στάθης Βαλούκος, εκδόσεις Αιγόκερως,
«Τα γελαστά ζώα»,
Κωστής Παπαγιώργης, εκδόσεις Καστανιώτη,
«Το ανατρεπτικό γέλιο»,
Κώστας Πετράκης, εκδόσεις Ατραπός.
National Institute of Mental Health Laugh Lab
Personality and Social Psychology Review :
www.nimh.nih.gov/

- ☺ Το γέλιο είναι αγχολυτικό.
- ☺ Το γέλιο βοηθά στον έλεγχο της υψηλής αρτηριακής πίεσης.
- ☺ Το γέλιο αυξάνει τα επίπεδα των ενδορφινών στο αίμα- το φυσικό αναλγητικό του σώματος.
- ☺ Το γέλιο είναι αντιγηραντικό.
- ☺ Το γέλιο δυναμώνει το ανοσοποιητικό σύστημα και βοηθά στη διατήρηση της καλής υγείας.
- ☺ Το γέλιο μας κάνει πιο δημιουργικούς.
- ☺ Το γέλιο μας βοηθά να αποκτήσουμε περισσότερη αυτοπεποίθηση.
- ☺ Το γέλιο αλλάζει την αντιμετώπιση μας για τα καθημερινά άγχη, μας χαλαρώνει κι απαλύνει το βάρος των προβλημάτων μας.
- ☺ Το γέλιο βοηθά στην καταπολέμηση της κατάθλιψης, της νευρικής και των ψυχοσωματικών διαταραχών.

Έρευνες έχουν δείξει ότι τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας γελούν μέχρι και 400 φορές την ημέρα. Δυστυχώς όταν οι άνθρωποι φτάνουν στην ενήλικη ζωή, η συχνότητα του γέλιου μειώνεται δραστικά στις 17 φορές κατά μέσο όρο κάθε μέρα.

Την πρώτη Κυριακή του Μαΐου εορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα Γέλιου σε αρκετές χώρες του κόσμου όπως: Ινδία, ΗΠΑ, Αυστραλία, Γαλλία, Γερμανία, UK κλπ. Όχι όμως στη χώρα μας. Ξεκίνησε να γιορτάζεται η μέρα αυτή στην Ινδία (ιδρυτής της ο Dr. Madan Kataria) το 1998 και εξαπλώθηκε και σε άλλες χώρες.

Γέλιο στον άνθρωπο μπορεί να προκαλέσει και ένα χημικό ερέθισμα. Συγκεκριμένα, όταν ένας άνθρωπος εισπνεύσει μικρές ποσότητες ενός χημικού αερίου που ονομάζεται πρωτοξειδίου του αζώτου, γνωστό και ως «νίτρο», αρχίζει να γελά. Το χημικό αυτό αέριο, αν και ανακαλύφθηκε το 1772, χρησιμοποιήθηκε ευρέως μόλις το 19ο αιώνα, κυρίως στην ιατρική, καθώς σε ικανές ποσότητες έχει αναισθητική δράση. Η γελοιοποίησή του ανακαλύφθηκε τυχαία, στο πλαίσιο επιστημονικών πειραμάτων. Αν και οι επιστήμονες δεν το χρησιμοποιούν για αυτή του την ιδιότητα, του έδωσαν ένα τρίτο όνομα: «Το αέριο του γέλιου».

75
χρόνια

Εκδρομές-εξορμήσεις στις Πρέσπες (δεκαετία '60)

...και σήμερα, 2008, Λιάκουρα, κορυφή του Παρνασσού

Μεταφορά ανθρωπιστικής βοήθειας
στη Σερβία (1994)...

...και στην Αλβανία (Β. Ήπειρο) αμέσως μετά την
πτώση του καθεστώτος Χότζα

...και σήμερα, 2007, πυρόπληκτα, Κυπαρισσία

1960, εξόρμηση-στήριξη στις Πρέσπες. Με τη βάρκα προς τον Άγ. Αχιλλείο, με κωπηλατούσες γυναίκες γιατί τα αγόρια τα πήραν στο παιδομάζωμα και οι άντρες χάθηκαν στον Εμφύλιο

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Παράδοση μερικών από τις 1400 φιάλες αίματος στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο μετά τον βομβαρδισμό της Κύπρου με ναβάλμ (1963)

Ομιλίες στο Πανεπιστήμιο την δεκαετία του '80...

...και σήμερα

33

Παγκόσμιο Συνέδριο Ορθόδοξης Νεότητας (1996), Πανελλήνιο Συνέδριο Ορθοδόξων Νέων (2002)

Θέματα Πνευματικής Ζωής

Η Δυσκολία Της Προσευχής

Όλοι μας γνωρίζουμε ότι η προσευχή είναι ο διάλογος του ανθρώπου με τον Δημιουργό και Πλάστη Του. Κατά τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο «ὥσπερ γὰρ τῷ σώματι φῶς ἥλιος, οὕτω τῇ ψυχῇ ἡ προσευχή. Εἰ οὖν τυφλῷ ζημία τὸ μὴ ὄρῃν τὸν ἥλιον, πόση ζημία Χριστιανῷ τὸ μὴ προσεύχεσθαι συνεχῶς καὶ διὰ τῆς εὐχῆς τὸ τοῦ Χριστοῦ φῶς εἰς τὴν ψυχὴν εἰσάγειν;»¹

Παρ' όλα αυτά, όμως, πολλές φορές δυσκολευόμαστε ή αμελούμε να προσευχηθούμε. Θεωρούμε την προσευχή σαν ένα δυσάρεστο και κοπιαστικό καθήκον. Άλλοτε πάλι δεν αισθανόμαστε αυτήν την θέρμη και την διάθεσι να ανοίξουμε τα μύχια της ψυχής μας στον Δημιουργό μας.

Την ώρα κατά την οποία ο άνθρωπος επιθυμεί να προσανατολίση την σκέψι και την ύπαρξί του προς τον Θεό διά της προσευχής ανακύπτουν πολλές δυσκολίες και εμπόδια. Τα κυριώτερα εμπόδια πηγάζουν από τον αντίδικο ημών διάβολο, ο οποίος είτε με λογισμούς, είτε με υποκίνησι άλλων ανθρώπων, είτε και με φυσικά φαινόμενα, προσπαθεί να αποσπάση την προσοχή μας από την προσευχή και να την στρέψη κάπου αλλού. Βεβαίως, υπάρχουν και εμπόδια που προέρχονται από τους εαυτούς μας. Η πολυφαγία, η ραθυμία, αλλά και η κόπωσης της ημέρας, μας δυσκολεύουν να συγκεντρώσωμε την προσοχή και τον νού μας στην προσευχή. Σημειώνει ένας σημερινός πνευματικός συγγραφέας, ότι στην εποχή μας με τις τόσες και τόσες εναλλαγές εικόνων, σκέψεων και τον καταιγισμό των πληροφοριών, που δεχόμαστε καθημερινώς, αδυνατεί πλέον ο άνθρωπος των μεγαλουπόλεων να συγκεντρωθῇ για οποιοδήποτε πράγμα, πόσο μάλλον για την προσευχή.

Η υπέρβασις αυτών των δυσκολιών απαιτεί επαγρύπνησι συνεχή και διαρκή (ισόβιο) αγώνα, από την πλευρά του πιστού. Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μας διδάσκει με ένα ωραίο παράδειγμα πως πρέπει να αντιμετωπίζωμε τους λογισμούς, οι οποίοι αποσπούν τον νουν μας από την προσευχή. Όπως, μας λέγει, ένα φως λυχνariού κινδυνεύει από τον αέρα και το προστατεύομε με τα χέρια μας για να μη σβήση, έτσι πρέπει να προσέχωμε κατά την ώρα της προσευχής τους διαφόρους λογισμούς να μη μας απομακρύνουν από το Πρόσωπο και το περιεχόμενο της προσευχής μας. «Φῶς ἐστὶ διανοίας καὶ ψυχῆς ἡ μετὰ σπουδῆς εὐχή, φῶς ἄσβεστον καὶ διηνεκές. Διὰ τοῦτο καὶ

μυρίους συρφετοὺς λογισμῶν ἐμβάλλῃ ταῖς ἡμέτεραις διανοίαις, καὶ ἄπερ οὐδέποτε ἐληοισάμεθα, ταῦτα συνάγων ἐν τῷ καιρῷ τῆς εὐχῆς καταχεῖ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Καὶ καθάπερ ἄνεμοι πολλήλακίς ἀπεναντίας προσπίπτοντες, λυχνιαῖον πῦρ ἀναπτόμενον ῥιπίσαντες ἔσβεσαν· οὕτω καὶ ὁ διάβολος, ἐπειδὴν ἴδῃ τὴν φλόγαν τῆς εὐχῆς ἡμῶν ἀναπτομένην, μυρίαις φροντίσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ῥιπίζων, οὐ πρότερον ἀφίσταται ἕως ἂν σβέσῃ τὸ φῶς». Διαρκὴς ἀγὼν τοῦ πιστοῦ εἶναι νὰ μὴ σβήσῃ αὐτὸ τὸ φῶς, γιατί τότε ἡ προσευχή του καταντὰ ἀκαρπὸς. «Ἔως μὲν γὰρ ἔξωθεν προσβάλλῃ, δυσνησόμεθα ἀντιστῆναι· ἐπειδὴν δὲ ἀνοίξωμεν αὐτῷ τὰς θύρας τῆς διανοίας, καὶ ἔνδον δεξώμεθα τὸν ἐχθρόν, οὐκ ἔτι λοιπὸν οὐδὲ μικρὸν ἀντιστῆναι δυνάμεθα. ἀλλὰ πανταχόθεν κατασβέσας ἡμῶν τὴν μνήμην, ὥσπερ λύχνον καπνιζόμενον, ἀφήσῃ τὸ στόμα ῥήματα προφέρειν κενά».²

Η προσευχή για να είναι καθαρά και ευάρεστος στον Κυρίό μας, πρέπει να γίνεται «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας μας».³ Να ατενίζωμε το Πρόσωπο του Θεανθρώπου και να συμμετέχωμε ολόκληροι σε αὐτό. Η τέχνη της προσευχής, όμως, μαθαίνεται με την συνεχή άσκησι και με την καθοδήγησι από εμπείρους στα πνευματικά θέματα καθοδηγητές. Τελικός στόχος της ζωής μας πρέπει να είναι τα πάντα να γίνωνται ως προσευχή και λατρεία ευάρεστος στον Κύριό μας.

Επιμέλεια

Ι.Κ. Αγγελopoulos

Διδάκτωρ Θεολογίας, Λυκειάρχης

Προτεινομένη Βιβλιογραφία

Bloom Antony, Ζωντανή προσευχή (Αθήνα: Ετοιμασία, 2004).
Bloom Antony, Μάθε νὰ προσεύχεσαι (Αθήνα: Έλαφος, x.x.).
Βίττη Ευσεβίου, «Εἰς ὕψος νοπτόν» (Αθήνα: Αποστολική Διακονία, 1992³). Η θεοποιός προσευχή κατὰ τοὺς Πατέρες (Αθήνα: Ετοιμασία, 2008). Σαχάρωφ Σωφρονίου, Περί προσευχής (Εσσεξ: Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου, 1993).

¹ Ἰωάννου Χρυσόστομου (ἀμφιβ.), Περί προσευχῆς, λόγ. Α' (PG 50, 775).

² Ἰωάννου Χρυσόστομου, Περί τοῦ μὴ δημοσιεύειν τὰ ἁμαρτήματα, ε' (PG 51, 358).

³ Μαρκ. 12: 30.

«Την καρτέραγα την ώρα αυτή...»

(Αληθινό περιστατικό)

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Απομαγνητοφώνηση συνομιλίας Αθανασίου Τ. (Α.Τ.) με το θείο του Χαράλαμπο Τ. (Χ.Τ.), πριν ο τελευταίος μεταβεί για εξομολόγηση στον π.Επιφάνιο Θεοδωρόπουλο, καθώς και η συνομιλία τους μετά την επιστροφή του.

Η εξομολόγηση έγινε τον Αύγουστο του 1986 σε ένα εκκλησάκι στο Μανιάκι Μεσσηνίας, (τον τόπο της μάχης που έδωσε ο Παπαφλέσσας με τον Ιμπραήμ).

Στη συζήτηση λαμβάνει μέρος και ο Δημήτρης Σ. (Δ.Σ.), ο οποίος χάριτι Κυρίου, παρότρυνε τον Χαράλαμπο Τ. να εξομολογηθεί.

Α.Τ.: Τι γίνεται;

Χ.Τ.: Τι να γίνει.

Α.Τ.: Έτοιμος;

Χ.Τ.: Γεια σου Δημήτρη.

Δ.Σ.: Γεια σου παππούλη.

Χ.Τ.: Τι να γίνει ρε Θανάση.

Α.Τ.: Ξεμπερδεύεις.

Χ.Τ.: Να 'ρθει η ώρα να ξεμπερδέψω.

Δ.Σ.: Κουράστηκες;

Χ.Τ.: Ούλο ένα! κουράζομαι ρε Δημήτρη. Κουράστηκα γιατί δεν αντέχει το σώμα τώρα.

Δ.Σ.: Θείε, λέω να μη φορέσεις το σακάκι. Κάνει ζέστη. Να πας με το πουκάμισο.

Ο θείος βγάζει το σακάκι και μένει με το πουκάμισο.

Χ.Τ.: Πάμε έτσι. Όποτε μου πεις να 'τοιμαστώ.

Δ.Σ.: Πάμε τώρα.

Χ.Τ.: Πάμε. Δώστε μου τη μαγκούρα μου.

Α.Τ.: Όρα καλή θείε!

Χ.Τ.: Δείχνοντας τη μαγκούρα του, θυμάται τον αρχαίο μύθο της Σφίγγας και λέει: «Το μικρό παιδί, ο μεγάλος και ο γέρος: Η Σφίγξ»

Κατεβαίνουν τα σκαλιά του σπιτιού στους Γαργαλιάνους και πηγαίνουν για τη μεγάλη συνάντηση...

¹ όλο και περισσότερο

Επιστροφή. Φθάνουν στο σπίτι και ανεβαίνουν τα σκαλιά.

Α.Τ.: Τι έγινε;

Χ.Τ.: Ό,τι είχε να γίνει.

Α.Τ.: Εντάξει;

Χ.Τ.: Αφού πήγα τόσο δρόμο; Τι πήγα, για τουριστική βόλτα!; Σού είπα: Την καρτέραγα την ώρα αυτή από πολλές ημέρες. Και διάβαζα, Θανάση, όπως διαβάζει ένας μαθητής που θέλει να δώσει εξετάσεις σε διαγωνίσματα στα Μαθηματικά, για να γράψει καλά. Εγώ ήθελα να γράψω και να πάρω καλό βαθμό. Τώρα μη με ρωτάς παραπέρα.

Α.Τ.: Είχες αγωνία;

Χ.Τ.: Όχι! Τα μάτια μου τρέχανε² μονάχα και τ' αράδιαζα³. Όταν τελείωσα, θέλω μια χάρη του λέω⁴ να της γυρέψω⁵: Να μου δώσει της δύναμη να επανέλθω στην πίστη μας. Και μία ακόμη: Να τονε κάνω να σκάσει τον Κερατά⁶, που με είχε στη δούλεψη του έναν αιώνα. «Από τούτη τη στιγμή, Χαράλαμπε, είσαι λαπάντι⁷», μου είπε ο παπάς.

Θανάση, δεν ξέρω γράμματα⁸, αλλά ξέρω ότι ένας πολιτικός άμα χάσει έναν ψηφοφόρο δεν τον υπολογίζει. Άμα όμως χάσει έναν κομματάρχη (όπως κομματάρχη με είχε ο διάβολος!) τότε χάνει τις εκλογές. Και μένα με είχε 74 χρόνια κομματάρχη και δεν του 'χα σκαρτάρει καμιά εκλογή. Γι' αυτό θέλω να ακούσει τη μεταστροφή μου.

² έκλαιγα

³ έλεγα τις αμαρτίες μου με κάποια σειρά

⁴ εννοεί: Του λέω του εξομολόγου π.Επιφανίου

⁵ να ζητήσω από τη Θεοτόκο

⁶ το σατανά

⁷ πεντακάθαρος

⁸ μέχρι Δ' Δημοτικού είχε πάει σχολείο

Α.Τ.: Είναι φοβερός κληρικός.
Χ.Τ.: Σού είπα. Μια ερώτηση μου έκανε, αν έχω εξομολογηθεί. Και του είπα: «ούτε έχω εξομολογηθεί, ούτε έχω κοινωνήσει. Από την ημέρα που μου είπε ο Θεόκλητος⁹ να εξομολογηθώ προτού κοινωνήσω και λάκκωσα από την εκκλησία την ώρα που κοινωνάγε, του είχα τέτοιο φόβο και δεν τον εκώνευα. Και στο σπίτι, αν ερχότανε, εγώ δεν ανέβαινα απάνου.

Τον έπιασα με τη σειρά. Θα σε κουράσω, του είπα. Θα σου τα πω από την πρώτη βολά¹⁰ που με καβάλησε ο σατανάς.

Χρειαζόντανε γράμματα ρε Θανάση; Εγώ κάθε βράδυ σκεβόμουν¹¹ πώς να αρχίσω και πώς να τελειώσω. Είμαι το μεγαλύτερο κάθαρμο.

Θα σου τα πω ούλα με τη σειρά, του είπα. Και απ' αρχίνησα: Πότε πήγα να κοινωνήσω στο Θεόκλητο και λάκκωσα, και μετά όταν μεγάλωσα τ' ανδραγαθήματά μου και τις βλαστήμιες. Δεν με διέκοψε καθόλου.

Μού λέει η μάνα σου: «Του τα είπες ούλα;», και με στενοχωρεί. Της λέω: «Μη με πειράζεις, γιατί εγώ τα μέτρησα πολύ τα πράγματα. Δεν επήγα ταξίδι τουριστικό. Καρτέραγα πότε να 'ρθη ν

ώρα να πάω να εξομολογηθώ. Μου φαινότανε ότι θα πήγαινα να περάσω από δίκη και να ειδώ το βούλευμα τι θα είναι. Ενοχοποιητικό ή απαλλαχτικό;».

Αλλά, δόξα να 'χει ο Θεός, ήλθανε τα πράγματα όμορφα και τα ξέρασα ούλα και ο παπάς μου το είπε: «Να είσαι ξένοιαχτος Χαράλαμπε, τώρα».

«Πού την εγνώριζα την Παναγία, του λέω¹², που τη γύρεψα να 'ρθει στη μεγάλη φούγα¹³, κι αυτή ήρθε πιλάλα; Γιατί δεν εκάλεσα το διάβολο που τον εδούλευα έναν αιώνα; Θα 'ρχότανε; Και δεν ήρθε μονάχη Της, του λέω. Ήφερε κι έναν γιατρό άριστο που τέλειωσε σε 5 λεπτά. Αν ερχότανε ο διάβολος θα 'φερνε κανένα μαθητούδι και θα με ζγουροχάραζε¹⁴ και θα μείνεσκα σακάτης¹⁵.

Μού φαίνεται, Θανάση, ότι του τα είπα ούλα. Γιατί είχα πάρει απόφαση: Να μην κρύψω τίποτα. Γιατί του είπα: «Ήλθα να εξομολογηθώ. Και θα σ' τα ειπώ ούλα. Γιατί αν θέλω να γελάσω τον παπά μπορώ. Να γελάσω το Χριστό που 'χει το ποινικό μητρώο μπροστά και δεν του ξεφεύγει τίποτα; Ό,τι έχω βλαστημήσει, ό,τι έχω κάμει, τα έχει ούλα γραμμένα με την ημερομηνία και με την ώρα που γινήκανε. Και γι' αυτό εσφίχτηκα¹⁶ ν' αλαφρώσω. Την καρτέραγα παιδί μου την ημέρα αυτή τι λογά¹⁷. Δεν έφευγε πουθενά αλλού το μυαλό μου τις νύχτες από τις αμαρτίες μου από τότε που αποφάσισα να πάω να εξομολογηθώ. Παληά, τα βράδια προτού κοιμηθώ, σκεβόμουν το φύλαμα¹⁸ για τους λαγούς που κυνήγαγα. Τώρα σκέβουμαι τις αμαρτίες μου. Καρτέραγα πότε να 'ρθη ο Δημήτρης, ο μόνος που

⁹ Πρόκειται για τον π.Θεόδωρο-Θεόκλητο Κωτσάκη, εκ των πρωτεργατών της Αδελφότητας «η Ζωή», ο οποίος κατήγετο από τα Φιλιατρά και ήταν συγγενής μας. Όταν ο Χ.Τ. ήταν στο Δημοτικό Σχολείο είχε έλθει στα Φιλιατρά ο π.Θεόκλητος και λειτούργησε στο Ναό του Αγ. Νικολάου. Επήγε τότε ο μικρός Χαράλαμπος να κοινωνήσει. Όταν έφτασε η σειρά του, του λέει ο π.Θεόκλητος: «Χαράλαμπε, έχεις εξομολογηθεί;». «Όχι», του λέει ο μικρός. «Περίμενε να τελειώσει η Λειτουργία και μετά να σ' εξομολογήσω», του λέει ο π.Θεόκλητος. Όταν το άκουσε αυτό ο Χαράλαμπος «λάκκωσε» (=έφυγε τρέχοντας) από την εκκλησία και δεν πήγε ποτέ πια στην εκκλησία μέχρι την ώρα που πήγε στον π.Επιφάνιο να εξομολογηθεί.

¹⁰ φορά

¹¹ σκεφτόμουν

¹² του λέω

¹³ στη μεγάλη δυσκολία. Εννοεί την δύσκολη εγχείρηση (πλευροτομή) που του έκανε το 1941 ο εκ Καλαματιανός χειρουργός Μαυρίκος. Γυρίζοντας από τον πόλεμο του 1940 ο Χ.Τ. είχε υψηλό πυρετό λόγω υγρής πλευρίτιδας. Γι' αυτό χρειάστηκε εγχείρηση η οποία έγινε στο σπίτι του χωρίς αναισθησία, χρησιμοποιώντας για χειρουργικό τραπέζι το τραπέζι του σαλονιού.

¹⁴ θα με χειρουργούσε προκαλώντας μου μεγάλη βλάβη

¹⁵ θα έμεινα ανάπηρος

¹⁶ πιέστικα εσωτερικά

¹⁷ πώς και πώς

¹⁸ το καρτέρι που έστηνε με το όπλο του στο δρόμο που θα περνούσε ο λαγός

με έφερε, παπά, του λέου, να επανέλθω στον Θεόν, είναι ο γαμπρός μας ο Δημήτρης. Αλλά μου φαίνεται και κείνονε κάποιος άλλος τον έστειλε, γιατί είχε την πεποίθηση ότι δεν θα του χάλαγα το χατίρι. Όπως και δεν του το χάλασα και τούειπα : «Θα πάμε». Ως και στον πόλεμο που πήγα ορισμένοι συνάδελφοί μου ξομολογηθήκανε και μεταλάβανε. Ούτε και τότε έκαμα τίποτα, αφού μπόρηγε¹⁹ να σκοτωθώ.

Ένα σφάλμα έκανα που τόσες ημέρες δεν τα έγγραφα να ντα κάνω διαβαστά και να μη κομπώνω και χασομερώω²⁰.

Από κει κι έπειτα επήγαμε στου Παπαφλέσσα, εκεί που έπεσε. Εγώ δεν μπόρεσα να βγω απ' το αυτοκίνητο. Ο παπάς επήγε, διάβασε τρισάγιο απάνου με τον Δημήτρη και τ' άλλα παιδιά που ήτανε κοντά του. Δε μου λες, Δημήτρη, ο παπάς έχει πολλά παιδιά;

Δ.Σ.: Δεν έχει παιδιά αφού δεν είναι παντρεμένος. Είναι άγαμος κληρικός.

Χ.Τ.: Δεν είναι παντρεμένος; Τότε αυτά τίνος παιδιά είναι; Αφού παιδιά του τα είπες.

Δ.Σ.: Είναι πνευματικά του παιδιά.

Χ.Τ.: Είπε ότι έχει κι ένα άλλο παιδί που λείπει στο εξωτερικό, δι' ανωτέρας σπουδάς, λέει.

Σάββατο 23 Αυγούστου 1986. Απόδοση Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Ακούγονται καμπανοκρουσίες. Σε λίγο θα πάμε με το θείο στην εκκλησία, την Παναγία των Γαργαλιάνων, για να μεταλάβει.

Α.Τ.: Θείε, θα 'ρθεις μαζί μας στην εκκλησία τώρα ή θα 'ρθουμε να σε πάρουμε μετά;

Χ.Τ.: Όχι, τώρα θα 'ρθω. Δεν έχει καρέκλα;

Α.Τ.: Έχει.

Χ.Τ.: Θα 'ρθω στην εκκλησιά τώρα.

Μετά την επιστροφή στο σπίτι.

Α.Τ.: Βοήθεια σου, θείε.

Χ.Τ.: Επίσης, παιδί μου.

Α.Τ.: Σήμερα μας έδωσες πολλή χαρά.

¹⁹ μπορούσε

²⁰ να μην κομπιάζω και καθυστερώ

Παρασκευή 5 Σεπτεμβρίου 1986. Στους Γαργαλιάνους, στο δωμάτιο του θείου. Ο Δ.Σ. του λέει για τον π. Επιφάνιο.

Χ.Τ.: Στο Μοναστήρι, μεινέσκει²¹ και τα βράδια εκεί;

Δ.Σ.: Ναι, ναι βέβαια.

Χ.Τ.: Σε ποιο μέρος είναι;

Δ.Σ.: Στην Τροιζήνα, απέναντι από τον Πόρο.

Χ.Τ.: Τα παιδιά είναι του Μοναστηριού;

Δ.Σ.: Είναι πνευματικά του παιδιά. Ο ένας είναι γιατρός και πρόκειται να γίνει κληρικός, ο άλλος είναι δικηγόρος. Και ο Π., ο κουμπάρος μου, είναι κι αυτός πνευματικό του παιδί. Είναι Χημικός Μηχανικός, είναι Γεν. Διευθυντής στην εταιρία που βγάζει το TIDE. Ο παππούλης εξομολογεί σ' ένα εκκλησάκι κοντά στην Ομόνοια. Τρεις Ιεράρχες λέγεται.

Χ.Τ.: Παρατήρησα, όταν υπηρέτησα στο στρατό στην Αθήνα, δύο φορές, ως κληρωτός και στον πόλεμο του '40, ότι πάνε στην εκκλησιά 100πλάσιοι απ' ό,τι στην επαρχία. Όταν μίλαγε ο Σεραφεΐμ Παπακώστας²² στη Μητρόπολη πηγαίνανε μιλιούνια. Μου φάνηκε περίεργο, που είχα πάει με το φίλο μου τον Ταχτίκη, που είχε μαζευτεί τόσος κόσμος. Εξήντα χρόνια δουλειά ...

Α.Τ.: Κληρωτός το 1924 δεν ήσουν πάλι στην Αθήνα;

Χ.Τ.: Ναι και στον πόλεμο του '40²³.

Επιμέλεια: Α.Ι.Τ.

²¹ μένει

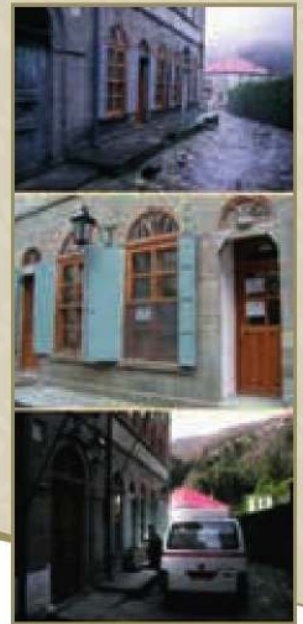
²² Ο π.Σεραφεΐμ Παπακώστας ήταν προϊστάμενος της Αδελφότητας Θεολόγων «η Ζωή» και ιεροκήρυκας στον Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών.

²³ Στον ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940 ο Χαράλαμπος Τερζάκης επιστρατεύτηκε και υπηρέτησε στην Αθήνα, λόγω του ότι, για στρατιώτης στο μέτωπο, ήταν μεγάλης ηλικίας (36 ετών).

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΙΑΔΟΧΟΙ ΤΩΝ BARCODES

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Οι γραμμωτοί κώδικες, γνωστοί ως barcodes, οι χαρακτηριστικές, δηλαδή, ασπρόμαυρες αναγνωριστικές ετικέτες που βρίσκονται σε κάθε συσκευασία προϊόντος θα αλλάξουν, καθώς ήδη Αμερικανοί ερευνητές ετοιμάζουν τους αντικαταστάτες τους, που θα ονομάζονται **bokodes**. Οι νέες ετικέτες θα μπορούν να αποθηκεύουν χιλιάδες φορές περισσότερες πληροφορίες και να «διαβάζονται» ακόμα και από μια κοινή ψηφιακή κάμερα ενός οποιουδήποτε κινητού τηλεφώνου. Πολύ μικρότερες σε μέγεθος, θα είναι μια μικροσκοπική κουκίδα διαμέτρου μόλις 3 χιλιοστών (όσο το σύμβολο @ σε ένα ηλεκτρολόγιο) και, μεταξύ άλλων, θα μπορούν να περιέχουν πληροφορίες για τα συστατικά διαφόρων τροφίμων, σύμφωνα με το BBC. Το bokode συνίσταται σε μια δίοδο ως πηγή φωτός (LED), που καλύπτεται από μια μικροσκοπική μάσκα κι ένα φακό. Οι δημιουργοί του πιστεύουν ότι το νέο σύστημα έχει πολλά πλεονεκτήματα σε σχέση με το ήδη υπάρχον, καθώς οι ετικέτες του είναι μικρότερες, μπορεί να διαβαστεί από πολλές διαφορετικές γωνίες, ακόμα και από απόσταση τεσσάρων μέτρων, από την κάμερα ενός κινητού, ενώ θεωρητικά η απόσταση μπορεί να αυξηθεί μέχρι τα 20 μέτρα. Οι νέες ετικέτες είναι προς το παρόν σχετικά ακριβές (περίπου 5 δολάρια η μια για να παραχθούν), όμως οι δημιουργοί της πιστεύουν ότι η τεχνολογία μπορεί να εξελιχθεί και το κόστος της να μειωθεί δραστικά στο μέλλον (ελπίζουν να μην κοστίζει πάνω από πέντε λεπτά η μια). Αν και χρησιμοποιούνται σε πολλές εφαρμογές, όπως σε βιβλία βιβλιοθηκών, διαβατήρια κλπ., δεν έχουν καταφέρει - ακόμα τουλάχιστον - να στείλουν στο χρονοντούλαπο της ιστορίας τα barcodes. Πάντως, ίσως δεν είναι τυχαίο ότι η έρευνα του πανεπιστημίου MIT στην τεχνολογία Bocode ενισχύθηκε χρηματικά από τις εταιρίες Nokia και Samsung.

38

ΚΟΝΤΑ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΗΛΕΪΑΤΡΙΚΗΣ

Μέσω ενός συστήματος τηλεϊατρικής που λειτουργεί στο Κέντρο Υγείας στις Καρυές εδώ και λίγους μήνες οι μοναχοί του Αγίου Όρους έχουν αποκτήσει άμεση πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας των νοσοκομείων της Θεσσαλονίκης, εξασφαλίζοντας εξειδικευμένες ιατρικές υπηρεσίες, υποβάλλοντας τις εξετάσεις τους στην Καρδιολογική Κλινική του «Ιπποκρατείου» νοσοκομείου Θεσσαλονίκης. Το σύστημα, που αποτελείται από δύο ηλεκτροκαρδιογράφους, ένα πιεσόμετρο και μια συσκευή μέτρησης του σακχάρου του αίματος, δώρισε στο Άγιον Όρος η Καρδιολογική Εταιρεία Βορείου Ελλάδος. «Η χρησιμότητα του συστήματος είναι μεγάλη και έχει διαπιστωθεί από τη μέχρι στιγμής λειτουργία του, καθώς οι μοναχοί της Αθωνικής πολιτείας είναι απομονωμένοι, πολλοί από αυτούς είναι ηλικιωμένοι και έχουν ανάγκη ιατρικής παρακολούθησης», σημειώνει η Καρδιολογική Εταιρεία και επισημαίνει ότι εξετάζεται η επέκτασή του, πέραν του «Ιπποκρατείου» και στα νοσοκομεία ΑΧΕΠΑ και «Παπανικολάου».

Συμβαίνουν...

Επιμέλεια
Παναγιώτης Φαραντάτος
Μεταπτ. φοιτ. Νομικής Αθηνών
Μπορείτε να στέλνετε τα δικά σας
«Συμβαίνουν» στο e-mail:
xfe@xfe.gr

40 ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η 40ή επέτειος από την ίδρυση του εορτάστηκε στο Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος στην Μονή Πεντέλης παρουσία του **Αρχιεπισκόπου Αθηνών** και Πάσης Ελλάδος και **Τιράνων κ. Αναστασίου** επί παρουσίας των εκπροσώπων του **Οικουμενικού Πατριάρχου** και του **Πατριάρχου Αλεξανδρείας** και πλήθος άλλων Επισκόπων.

Η εκδήλωση άνοιξε με ομιλία του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Αχελώου κ. Ευθυμίου, Διδάκτορος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο: «Η ίδρυση του Διορθόδοξου Κέντρου από τον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Ιερώνυμο Α΄ στην Ιερά Μονή Πεντέλης επί ηγουμενίας του αιμνήστου αρχιμανδρίτη Θεοκλήτου Φεφέ», ενώ ακολούθησε η ομιλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικολάου, Επιτίμου Διδάκτορος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο: «Η διεύθυνση του Διορθόδοξου Κέντρου από τον Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας κ. Αναστάσιο και τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Θερμοπυλών κ. Ιωάννη».

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «Ο ΟΣΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΑ- ΠΟΥΛΑΚΟΣ»

Το Α' Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα: «Ο Όσιος Χριστόφορος Παπουλάκος» διοργανώθηκε από το «Ινστιτούτο Χριστόφορος Παπουλάκος» υπό την αιγίδα και την αρωγή του Δήμου Κλειτορίας Αχαΐας στις 26 και 27 Σεπτεμβρίου στη Μαθητική Εστία Κλειτορίας. Οι Συνεδροί είχαν την ευκαιρία να μάθουν πληροφορίες για τη μορφή του Οσίου Χριστόφορου Παπουλάκου ο οποίος με τα κηρύγματά του συνέπαιρνε το λαό καυτηριάζοντας τη βαυαρική κυβέρνηση και τα κακώς κείμενα της εκκλησιαστικής ζωής, μέσα από εισηγήσεις διακεκριμένων επιστημόνων μεταξύ των οποίων οι κ. κ. Αθανάσιος Παλιούρας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Φώτιος Δημητρακόπουλος, Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Θεόστολος Νικολαΐδης, Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής κ.ά.

39

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

«Βαθύ αίσθημα ταπεινότητας και όχι υπερήφανη επιμονή απαιτεί η ενότητα, ο δικός μας συνεχιζόμενος και επίμονος σκοπός», τόνισε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, κηρύσσοντας την έναρξη της Ολομέλειας της Επιτροπής «Πίστη και Τάξη» του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών που διεξήχθη στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης, στο Κολυμπάρι. Ο κ. Βαρθολομαίος αναφέρθηκε στην ανάγκη ενότητας των εκκλησιών και εξήγησε ότι, «ταπεινότητα σημαίνει ότι είμαστε ταγμένοι να μαθαίνουμε από τους άλλους, καθώς και να μαθαίνουμε από διαπιστώσεις που έχουν ήδη δοκιμαστεί μέσα στον χρόνο. Εννοείται ότι το να επιβάλλουμε τον τρόπο μας -είτε «συντηρητικά» είτε «φιλελεύθερα»- πάνω σε άλλους, είναι αλαζονικό και υποκριτικό! Αντίθετα, η ειλικρινής ταπείνωση απαιτεί από όλους μας να είμαστε ανοικτοί να δεχθούμε τόσο το παρελθόν όσο και το μέλλον». «Μαζί μπορούμε να γίνουμε ένας άνθρωπος υπό τη σκέπη ενός Θεού, δίχως να χωριζόμαστε μεταξύ μας, ούτε να βεβηλώνουμε τη διαθήκη του Κυρίου μας!» Ο Οικουμενικός Πατριάρχης υπογράμμισε ότι «η ενότητα την οποία επιζητούμε είναι ένα άνωθεν δώρο, το οποίο εμείς οφείλουμε να επιδιώξουμε με επιμονή αλλά και με υπομονή, δεν είναι κάτι το οποίο εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από εμάς, αλλά αρχικά από την κρίση του Θεού και από τον «καιρό», όπως ονομάζεται η διάρκεια στην αρχαία ελληνική».

Παρόλ' αυτά, αυτό το ιερό δώρο της Ενότητας είναι κάτι το οποίο απαιτεί από εμάς δραστικές μετατροπές και αναπροσανατολισμό, ούτως ώστε με ταπεινότητα να επιστρέψουμε στις κοινές μας ρίζες της Αποστολικής Εκκλησίας και στη θρησκευτική κοινότητα των Αγίων, αλλά επίσης να εμπιστευθούμε εαυτούς και να αφεθούμε στην Ουράνια Βασιλεία και Εξουσία του Θεού».

Τέλος, ο Μητροπολίτης Κωνσταντίας και Αμμοχώστου Βασίλειος, πρόεδρος της Επιτροπής, σχολίασε την παρουσία του Οικουμενικού Πατριάρχη στην Ολομέλεια του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών ως «έμμεση και άμεση απάντηση προς όλους εκείνους, οι οποίοι απορρίπτουν τον διάλογο, αγνοώντας την ευθύνη της Εκκλησίας έναντι των διηρημένων χριστιανών και Εκκλησιών και έναντι του σύγχρονου κόσμου που απαιτεί τον διάλογο».

Sophie Scholl

«Οι νόμοι αλλάζουν, η συνείδηση όχι...»

-Μια φοιτήτρια αντιδρά.

-Συνηθισμένο.

-Μια φοιτήτρια αντιδρά τυπώνοντας αντιεξουσιαστικά φυλλάδια.

-Τι πρωτότυπο;!

-Μια φοιτήτρια αντιδρά τυπώνοντας αντιεξουσιαστικά φυλλάδια και τα μοιράζει στη σχολή της.

-Αναμενόμενο...

-Μια φοιτήτρια αντιδρά τυπώνοντας αντιεξουσιαστικά φυλλάδια και τα μοιράζει στη σχολή της, αλλά το άσυλο παραβιάζεται κι εκείνη συλλαμβάνεται.

-Δεν είναι και η πρώτη φορά!

-Η φοιτήτρια αντιδρά τυπώνοντας αντιναζιστικά φυλλάδια, τα μοιράζει στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου και συλλαμβάνεται από την Γκεστάπο.

-Τώρα η υπόθεση αποκτά ενδιαφέρον.

Ας ξετυλίξουμε όμως το κουβάρι της υπόθεσης «Λευκό Ρόδο» από την αρχή...

Με μια γρήγορη ματιά στο διαδίκτυο, αναζητώντας (γκουγκλάροντας επί το ελληνικότερον) τις λέξεις «Λευκό ρόδο», ανακαλύπτουμε ότι: «το Λευκό Ρόδο ήταν μια αντιστασιακή οργάνωση που έδρασε στη ναζιστική Γερμανία από τον Ιούνιο του 1942 μέχρι το Φεβρουάριο του 1943. Στο διάστημα αυτό, τα μέλη της, που ήταν κυρίως φοιτητές, τύπωσαν σε χιλιάδες αντίτυπα και έριξαν στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου έξι φυλλάδια, με τα οποία προσπάθησαν να αφυπνίσουν το γερμανικό λαό και να τον ξεσηκώσουν κατά του ναζιστικού καθεστώτος.»¹

¹ www.wikipedia.org

Εκτός από τις ιστορικές αναζητήσεις του γράφοντος (κι ελπίζω μερικών ακόμη αναγνωστών) γιατί να αξίζει ειδικής μνείας αυτή η οργάνωση; Εκείνη την εποχή εξάλλου, αρκετές οργάνωσεις, ένα κομμάτι της Προτεσταντικής Εκκλησίας ή και μεμονωμένα πρόσωπα ακόμα, ύψωσαν τη φωνή τους (και έχασαν τη ζωή τους) κατά της ψυχωτικής προσκόλλησης του γερμανικού λαού στο «ναζιστικό όραμα».

Η απάντηση είναι απλή. Αξίζει να ασχοληθούμε με αυτή την οργάνωση γιατί εκτός από το ότι απαρτιζόταν από φοιτητές όπως εμείς, είχε στις τάξεις της τη Σόφι Σολλ (Sophie Scholl) μια φοιτήτρια ξεχωριστή, με βαθιά πίστη στον Χριστό.

Αναλυτικότερα, τον κύριο πυρήνα της οργάνωσης αποτελούσαν εκτός από τη Σόφι Σολλ, ο αδερφός της Χανς, άλλοι εννέα φοιτητές και ένας καθηγητής φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Μονάχου. Τα μέλη της οργάνωσης κινούνταν από ανθρωπιστικά κίνητρα, απέρριπταν το φασισμό και το μιλιταρισμό και πίστευαν σε μια ενωμένη Ευρώπη, στην οποία θα κυριαρχούσε η ανοχή και η δικαιοσύνη.

Ας επιστρέψουμε όμως στη Σόφι, στην οποία είναι αφιερωμένο και το παρόν άρθρο. Η Σόφι Σολλ γεννήθηκε το 1921 και έγινε δεκτή στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου το 1942 ως φοιτήτρια Βιολογίας και Φιλοσοφίας. Η οικογένειά της δεν συμφωνούσε με το καθεστώς (τα αδέρφια της και ο πατέρας της είχαν φυλακιστεί στο παρελθόν για αντικαθεστωτική δράση) και όπως είναι φυσικό, η επιρροή που ασκήθηκε στη νεαρή Σόφι ήταν αποφασιστικής σημασίας.

Επιπλέον, κάτι πολύ σημαντικό για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας της νεαρής Γερμανίδας ήταν το γεγονός ότι οι γονείς της ήταν πιστοί Λουθηρανοί. Η πίστη τους μεταλαμπαδεύτηκε στη Σόφι και στον αδερφό της Χανς. Αυτές οι αρχές με τις οποίες γαλουχήθηκαν ερμηνεύουν την αντικαθεστωτική

δράση των δυο τους αλλά και την ηρωική στάση που τήρησαν αργότερα.

Πιο συγκεκριμένα, στις 18 Φεβρουαρίου του 1943, η Σόφι Σολ και ο αδερφός της Χανς πήγαν με μια τσάντα γεμάτη με αντίτυπα του έκτου φυλλαδίου του «Λευκού Ρόδου» στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου και τα έριξαν, κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, στους διαδρόμους του κτηρίου. Φεύγοντας, είδαν ότι είχαν μείνει μερικά φυλλάδια στην τσάντα και επέστρεψαν στην εσωτερική αυλή του Πανεπιστημίου για να τα ρίξουν και αυτά. Τους είδε όμως ο φύλακας και έτσι συνελήφθησαν από την αστυνομία.

Αρχικά δεν κατάφεραν να τους προσάψουν κατηγορίες ελλείψει στοιχείων, προτού όμως αφεθούν ελεύθεροι έγινε έρευνα στο σπίτι τους από την Γκεστάπο και βρέθηκαν πολλά ενοχοποιητικά στοιχεία. Στη συνέχεια, συνελήφθησαν και άλλα μέλη της οργάνωσης. Η Σόφι παραδέχεται τα πάντα και δεν δέχεται να συνεργαστεί και να προδώσει τα υπόλοιπα μέλη της οργάνωσης. Δεν δέχεται καν να γραφτεί στην αναφορά του ανακριτή ότι την «παρέσυρε» ο αδερφός της, δήλωση που ίσως να ελάφρυνε τη θέση της.

Στις 22 Φεβρουαρίου 1943 δικάζονται η Σόφι Σολ, ο αδερφός της Χανς Σολ και ένα ακόμη μέλος της οργάνωσης, ο Κρίστοφ Προμπστ. Ενώπιον του δικαστή

η Σόφι θα πει με αξιοθαύμαστη παρηγοσία: «Κάποιος, μετά από όλα αυτά, έπρεπε να κάνει την αρχή. Όσα γράψαμε και είπαμε τα πιστεύουν και πολλοί άλλοι. Μόνο που δεν τολμούν να εκφραστούν όπως κάναμε εμείς.».

Οι κατηγορούμενοι καταδικάζονται σε θάνατο δια αποκεφαλισμού και εκτελούνται ταχύτατα, σε αντίθεση με τα ειωθότα, το απόγευμα της ίδιας ημέρας. Την ίδια τύχη είχαν λίγους μήνες αργότερα κι άλλα μέλη της οργάνωσης. Ο Άλεξ Σμόρελ και ο καθηγητής Χούμπερ (50 χρονών) εκτελέστηκαν επίσης δια αποκεφαλισμού στις 13 Ιουλίου του 1943, ενώ ο Βίλι Γκραφ (25 χρονών) στις 12 Οκτωβρίου του ίδιου έτους.

Όλες αυτές τις μέρες της δοκιμασίας της, η Σόφι βρήκε παρηγοριά και στήριξη μέσω της προσευχής στο πρόσωπο του Ιησού. Η συγκρατούμένη της στο κελί τη θυμάται να προσεύχεται, ενώ στους διαλόγους της με τον ανακριτή της μιλά ανοιχτά για το πόσο απαραίτητη είναι η πίστη στο Θεό², ώστε ο κάθε πολίτης να μην έχει ανάγκη έναν Φύρερ να θεοποιήσει, αλλά να δρα σύμφωνα με τη συνείδησή του.³ Τέλος, λίγο πριν την εκτέλεσή της ζητά από τον ιερέα που την επισκέπτεται να την ευλογήσει, και στη συνέχεια προσεύχονται μαζί.

² «-Είστε προτεστάντισσα;

-Ναι.

-Η Εκκλησία απαιτεί αφοσίωση ακόμη κι αν αμφιβάλλεις.

- Ο κόσμος πηγαίνει οικειοθελώς στην Εκκλησία. Ο Χίτλερ δεν αφήνει επιλογή.»

³ «-Αυτά που λες δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα.

-Και βέβαια έχουν! Με την ανθρωπιά, την ηθική, το Θεό...

-Ο Θεός δεν υπάρχει!»

Στο τελευταίο της γράμμα, πριν την πάρουν για εκτέλεση, γράφει: «Είναι μια υπέροχη ηλιόλουστη μέρα, και πρέπει να φύγω. Αλλά πόσοι πρέπει να πεθάνουν στο πεδίο της μάχης αυτές τις μέρες, πόσες νεανικές, υποσχόμενες ζωές... Τι σημασία έχει ο θάνατός μου αν από τις πράξεις μας χιλιάδες προειδοποιηθούν και κινητοποιηθούν. Ανάμεσα στο σώμα των φοιτητών σίγουρα θα υπάρξει εξέγερση.».

Αυτά τα λόγια επαναλαμβάνει καθώς βαδίζει προς τη λαιμητόμο, απευθυνόμενη στους φύλακες. «Πώς περιμένουμε ένας δίκαιος σκοπός να επικρατήσει όταν δεν υπάρχει κάποιος να θυσιαστεί προσωπικά για ένα δίκαιο σκοπό;».

Ίσως σε εμάς τους νεοέλληνες σήμερα η πράξη και η ζωή αυτής της πιστής φοιτήτριας να μη μας λείπει πολλά. Η περίοδος, εξάλλου, της Κατοχής και της Αντίστασης στην Ελλάδα μάς είναι ίσως άγνωστη και επιστρέφει -πιθανόν κάπως γραφικά- μέσα από τις διηγήσεις παππούδων και γιαγιάδων σαν υπενθύμιση ενός κακού ονείρου. Και για να μην πει κάποιος ότι αυτά είναι παρελθόν και δεν έχουν σχέση με το σήμερα, θα πρέπει να σημειώσουμε το εξής γεγονός. Το 2003 το γερμανικό τηλεοπτικό δίκτυο ZDF θέλησε να αναδείξει τον «Μεγαλύτερο Γερμανό» (ναι, δεν έχουμε εμείς το copyright). Σύμφωνα με τις μετρήσεις, με βάση τις ψήφους που προέρχονταν από το νεανικό κοινό η Σόφι Σολλ και ο αδερφός της Χανς πήραν την πρωτιά(!), ενώ συνολικά κατέλαβαν την τέταρτη θέση. Από ότι φαίνεται για τους Γερμανούς το παρελθόν, όσο κι αν συχνά τους στοιχειώνει, δεν είναι τόσο ξεπερασμένο...

Κλείνοντας, να πούμε ότι το τελευταίο φυλλάδιο του «Λευκού Ρόδου» το έβγαλαν λαθραία από τη Γερμανία μετά τις εκτελέσεις των μελών της οργάνωσης άλλα μέλη που είχαν γλιτώσει. Οι Σύμμαχοι το τύπωσαν σε χιλιάδες αντίτυπα που τα έριξαν με αεροπλάνα σε

πόλεις τις ναζιστικής Γερμανίας. Τα αντίτυπα αυτά είχαν τίτλο «Το Μανιφέστο των φοιτητών του Μονάχου». Ας προβληματιστούμε για τη θέση των χριστιανών φοιτητών απέναντι σε όσους αδικούν συνανθρώπους μας με τις λέξεις που τελείωνε το τέταρτο φυλλάδιο:

«Δεν θα σωπάσουμε. Είμαστε η συνείδησή σας. Ποτέ δεν θα κάνουμε ειρήνη μαζί σας.»

Επιμέλεια

Θανάσης Παπαρούπας

Φοιτ. Ιστορικού-Αρχαιολογικού Αθηνών

Σχετικές ταινίες:

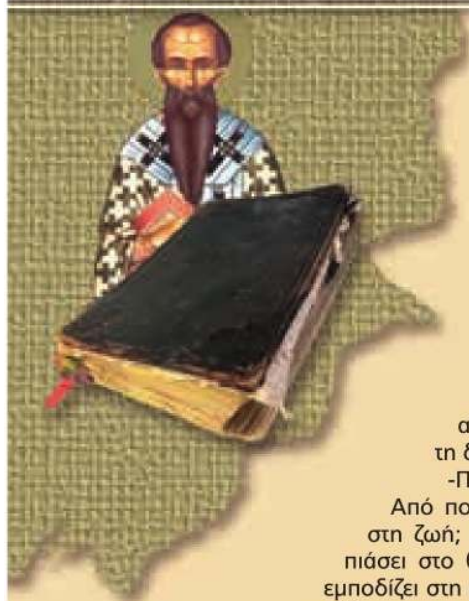
Sophie Scholl - The Final Days (2005 film)

Die Weiße Rose (1982 film)

Ομιλία Μ. Βασιλείου «εἰς τό καθελῶ μου τάς ἀποθήκας»

(Λουκ. ιβ' 18)

-Ποιόν [ἴδῃ ο πλούσιος]
αδικῶ με το να προστατεύω
τη δικιά μου περιουσία;

-Ποιά, πες μου είναι δικά σου;

Από πού τα έλαβες και τα έφερες
στη ζωή; Όπως όταν κάποιος, αφού
πιάσει στο θέατρο θέση με καλή θέα,
εμποδίζει στη συνέχεια όσους εισέρχονται
να κάτσουν σε αυτή γιατί νομίζει για δικό του
αυτό που είναι κοινό για χρήση σε όλους, κατά
τον ίδιο τρόπο συμπεριφέρονται και οι πλούσιοι.

Δηλαδή αφού εκ των προτέρων κυριεύσαν τα κοι-
νά αγαθά, τα ιδιοποι-
ούνται λόγω του ότι τα
πρόλαβαν.

Διότι αν ο καθε-
νας κρατώντας αυτό
που χρειάζεται για να
ικανοποιήσει τις ανά-
γκες του, άφηνε το
περίσσευμα σε αυτόν
που έχει ανάγκη, τότε
κανένας δε θα ήταν
πλούσιος, κανένας δε
θα ήταν φτωχός.

Δεν εξήλθες γυ-
μνός από την κοιλιά;
Δε θα επιστρέψεις και
πάλι γυμνός στη γη;
Αυτά, όμως, που κατέ-
χεις τώρα από πού τα
απέκτησες; Εάν μεν ἴδῃ
ότι από τύχη τα απέκτη-
σες, είσαι άθεος· διότι
δεν αναγνωρίζεις τον
δημιουργό, ούτε ευ-
χαριστεῖς τον δοτήρα.
Εάν δε παραδέχεσαι
ότι είναι από τον Θεό,
πες μου το λόγο για
τον οποίο τα έλαβες.

Μήπως ο Θεός είναι άδικος που άνισα μοιράζει σε
εμάς τα αναγκαία για τη ζωή; Γιατί εσύ πλουτίζεις κι
εκείνος είναι πτωχός; Για κανέναν άλλιο λόγο παρά
για να λάβεις μια για πάντα εσύ το μισθό της αγα-
θότητας και της καλής διαχείρισης, και εκείνος για
να τιμηθεί με τα μεγάλα έπαθλα της υπομονής. Εσύ
όμως, αφού τα περιέλαβες όλα στους αχόρταγους
κόλπους της πλεονεξίας, νομίζεις ότι κανέναν δεν
αδικείς όταν τόσους πολλούς αποστερείς.

Ποιός είναι ο πλεονέκτης; Αυτός που δεν αρκεί-

ται στην αυτάρκεια. Ποιός είναι ο άρπαγας; Αυτός
που αφαιρεί αυτά που ανήκουν στον καθενα. Δεν
είσαι εσύ ο πλεονέκτης; Δεν είσαι εσύ ο άρπαγας
όταν ιδιοποιείσαι αυτά τα ίδια που έχεις δεχθεί προς
διαχείριση;

Εάν αυτός που απογυμνώνει τον ντυμένο θα
ονομασθεί ἡλωποδύτης, εκείνος πάλι που δε ντύνει
τον γυμνό, ενώ μπορεί να το κάνει, αξίζει να ονο-
μασθεί με άλλιο όνομα; Το ψωμί που κρατάς εσύ,
είναι εκείνου που πεινά. Το ρούχο που φυλάς στη
ντουλάπα σου είναι αυτού που κυκλοφορεί γυμνός.
Τα παπούτσια που σαπίζουν σε εσένα είναι του ξυ-
πόλητου. Τα χρήματα
που έχεις φυλαγμένα
είναι αυτού που τα
χρειάζεται. Λοιπόν τό-
σους αδικείς, όσους
θα μπορούσες να ευ-
εργετήσεις!

Ω πόσον πολύτι-
μος θα σου φανεί κατά
την ημέρα της Κρίσεως
ο λόγος αυτός: «δεύτε,
οί ευλογημένοι τοῦ
πατρός μου, κληρο-
νομήσατε τὴν ἡτοι-
μασμένην ὑμῖν βασι-
λείαν ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου· 35 ἐπείνασα
γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι
φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ
ἐποτίσατέ με, ξένος
ἦμην καὶ συνηγάγετέ
με, 36 γυμνὸς καὶ πε-
ριεβάλητέ με, ἡσθένη-
σα καὶ ἐπεσκέψασθέ
με, ἐν φυλακῇ ἦμην
καὶ ἤλθετε πρὸς με.»
Πόσο δε μεγάλη φρί-
κη, σκοτάδι και ιδρώ-
τας θα σε περιβάλλει

όταν ακούσεις την καταδίκη: «πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ
κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον
τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· 42 ἐπείνασα
γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ
ἐποτίσατέ με, 43 ξένος ἦμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με,
γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλητέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυ-
λακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.» Διότι εκεί δεν κα-
τηγορεῖται ο άρπαγας, ἀλλὰ κτακρίνεται αὐτός που
δεν κοινωνεῖ στις ανάγκες του πηλσίον.

Επιμέλεια Α.Π.

Δραστηριότητες

24-30 Ιουλίου

Η κατασκήνωση των φοιτητριών φέτος έλαβε χώρα στις Σπέτσες από 24 έως 30 Ιουλίου! Επτά ξεχωριστές ημέρες ξεγνοιασιάς και ξεκούρασης αλλά και συμπροβληματισμού σε θέματα πίστης και κοινωνίας. Στα πλαίσια του κατασκηνωτικού συνθήματος «Ως εμεγαλύνθη τα έργα Σου Κύριε πάντα εν σοφία εποίησας» πραγματοποιήθηκαν ομιλίες σχετικές με το φυσικό περιβάλλον και την αξιοποίηση του από τον άνθρωπο, δεν έλειψαν όμως και οι αυθόρμητες συζητήσεις. Κουβεντιάσαμε, ακούσαμε, ρωτήσαμε, προβληματιστήκαμε, πλησιάσαμε η μία την άλλη και όλες μαζί το Θεό μέσα από απλές δραστηριότητες που ομόρφυναν το πρόγραμμά μας. Μερικές από αυτές ήταν: Θεία Λειτουργία στο μοναστήρι των Αγίων Πάντων και άλλες λατρευτικές ευκαιρίες, γύρος του νησιού με καϊκι, ποδηλατάδα, επίσκεψη σε ιστορικούς χώρους του νησιού, προβολή ταινίας, πρωτότυπα παιχνίδια και δημιουργικές ώρες ενασχόλησης με χειροτεχνίες που με τη συμβολή όλων των μελών πήραν μοναδικές διαστάσεις!

44

4-9 Αυγούστου

Στο παραθαλάσσιο Στόμιο Λαρίσης έγινε η κατασκήνωση των φοιτητών, από τις 4 μέχρι τις 9 Αυγούστου. Φοιτητές από την Αθήνα, την Θεσσαλονίκη, την Λάρισα και τον Έβρο, συναντηθήκαμε και ζήσαμε μαζί αυτές τις πέντε γεμάτες ημέρες στην κατασκήνωση της Λαρίσης, στο Στόμιο, με το σύνθημα «Μελετάτε τας Γραφάς». Πραγματοποιήθηκαν ομιλίες και αγωγικά αναγνώσματα σχετικά με το σύνθημα, εισηγήσεις εγκυκλοπαιδικού χαρακτήρα και προβολές. Επίσης, στην κατασκηνωτική αυτή περίοδο, συμμετείχε αντιπροσωπεία από επτά Αλβανούς νέους, που διακονούν στην αρχιεπισκοπή Τιράνων, στα πλαίσια της πολύ καλής επικοινωνίας που έχει αναπτυχθεί.

5-6-7
Σεπτεμβρίου

Τριήμερο για τους πρωτο-
ετείς φοιτητές στην κατα-
σκήνωση της Ρίζας Ναυ-
πακτίας

12 Σεπτεμβρίου

Εντευκτήριο καλωσορίσμα-
τος των πρωτοετών φοιτη-
τριών στη ΧΦΕ

26 Σεπτεμβρίου

Αγιασμός μετά την ανακαί-
νιση του εντευκτηρίου του
Β' τμήματος

45

9 Οκτωβρίου

Εξόρμηση Παρεμβολής
στην Φιλοσοφική Σχολή

Δραστηριότητες

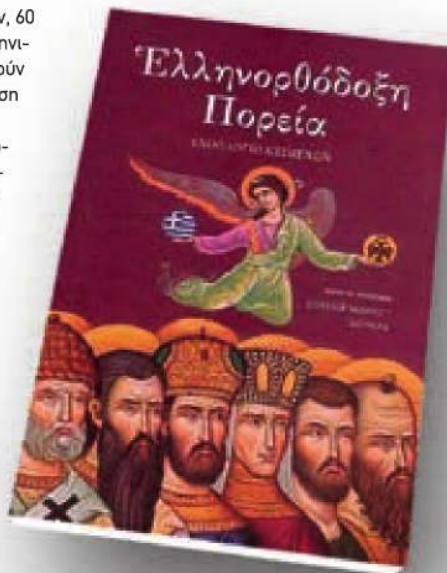
Βιβλιοπαρουσιάσεις

Ελληνορθόδοξη πορεία ανθολόγιο κειμένων

Με τον τίτλο «Ελληνορθόδοξη πορεία» επιγράφεται ένα νέο βιβλίο 580 σελίδων, 60 ενδιαφερόντων κειμένων, που υπογράφουν άνθρωποι του πνεύματος του νεοελληνικού βίου. Πρόκειται για ένα ανθολόγιο γνωστών και άγνωστων κειμένων που μιλούν με πόνο και αγάπη για την ελληνορθόδοξη πορεία του γένους μας. Την ανθολόγηση έχει κάνει ο γνωστός συγγραφέας και πολιτικός επιστήμων Κ. Χολέβας.

«Σκοπός του Ανθολογίου είναι να παρουσιάσει την Ελληνορθόδοξη πρόταση ενώπιον των προκλήσεων της εποχής μας, όπως είναι η Ενωμένη Ευρώπη, η παγκοσμιοποίηση, η πολυπολιτισμικότητα, η κρίση των θεσμών και των αξιών. Γι' αυτό απευθύνεται και αφιερώνεται κυρίως στους νέους μας, αλλά και σε όλους όσοι διδάσκουν και στηρίζουν τους νέους. Ευχή των συντελεστών του βιβλίου αυτού είναι να συνεχισθεί η Ελληνορθόδοξη Πορεία με την δύναμη και την αλήθεια που θα της προσδώσουν οι νεώτερες και οι επόμενες γενιές. Εμείς οφείλουμε να τους θυμίσουμε τις διαχρονικές και δοκιμασμένες αξίες, οι οποίες κράτησαν όρθιο επί αιώνες το πολύπαθο Γένος μας. Να τους διδάξουμε ότι Ορθοδοξία και Ελληνισμός είναι δυνάμεις άρρηκτα συνδεδεμένες και μόνο αυτές μπορούν να δώσουν ένα μέλλον στο παρελθόν μας. Αρκεί να μείνουμε μακριά από τα άκρα: αφ' ενός μεν από τον εθνοφυλετισμό και την εθνική αλαζονεία, αφ' ετέρου δε από την ηττοπάθεια, την ξενομανία και την εθνική μειονεξία. Η πορεία μας προς το μέλλον ας είναι Ορθόδοξη και ελληνική. Άρα εκ των πραγμάτων αισιόδοξη και Οικουμενική!»

Το βιβλίο διανέμεται μόνο δωρεάν από τα σουπερ μάρκετ Δούκας, που χορήγησαν την έκδοσή του. Αντίτυπα έχουν διατεθεί και στη Χ.Φ.Ε.

Καθ. Μανόλη Δρεπτάκη ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ. ΧΘΕΣ-ΣΗΜΕΡΑ-ΑΥΡΙΟ Εν πλω, 2009

Το νέο βιβλίο του καθηγητή Μανόλη Δρεπτάκη, περιλαμβάνει τόσο τις εμπειρίες του στα προσκυνήματα του Άθω, όσο και τις σκέψεις του για τη σημερινή κατάσταση και το μέλλον αυτής της υπερχιλιόχρονης και μοναδικής στον χριστιανικό κόσμο μοναστικής Πολιτείας.

«Το Άγιον Όρος είναι κιβωτός, προπύργιο και φάρος της Ορθοδοξίας, ανεκτίμητος θησαυρός για την Ελλάδα και πολύτιμο πετράδι της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς», υπογραμμίζει ο διακεκριμένος συγγραφέας. Και προσθέτει: «Η προσφορά των μοναχών εντός των Μονών, των Κελιών και των Καλυβών στους προσκυνητές που πηγαίνουν στο Άγιον όρος είναι ανεκτίμητη. Το τί αποκομίζει κανείς από το κάθε προσκύνημά του εξαρτάται, βασικά, από τη διάθεση και τη δεκτικότητα του...».

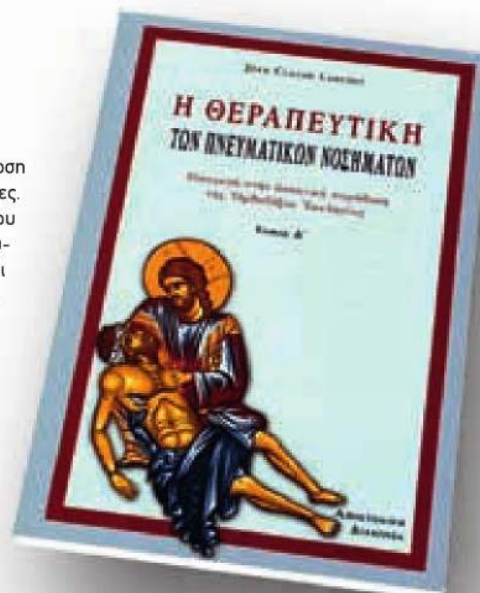

Jean-Claude Larchet,
μετάφραση Χ. Κούλα

**Η θεραπευτική των πνευματικών
νοσημάτων – Εισαγωγή στην ασκητική
παράδοση της Ορθοδόξου Εκκλησίας**
Τόμ. Α' και Β', Αποστολική Διακονία, 2009

Ο συγγραφέας παρουσιάζει βήμα-βήμα την ασκητική θεραπευτική παράδοση της Ορθοδόξου Εκκλησίας, όπως διασώζεται από τους θεοφόρους Πατέρες. Με εύληπτο τρόπο αντιδιαστέλλει στη θεολογική σκέψη της Δύσεως, που ερμηνεύει το απολυτρωτικό έργο του Χριστού με δικανικούς όρους, την ευρύτερη πατερική παράδοση της Ορθοδοξίας, όπου ο Ιησούς Χριστός δεν είναι λυτρωτής του ανθρώπου με τη δικανική έννοια της εξαγοράς της αμαρτίας. Οι όροι Λυτρωτής και Σωτήρας ταυτίζονται, καθώς και το ρήμα «σώζω» σημαίνει και «θεραπεύω». Γι' αυτό οι Πατέρες από τον Α' αι. απέδωσαν στον Χριστό το προσωνύμιο ιατρός «των ψυχών και των σωμάτων», θεραπεύων σε κάθε βαπτιζόμενο την ασθενούσα ανθρώπινη φύση του.

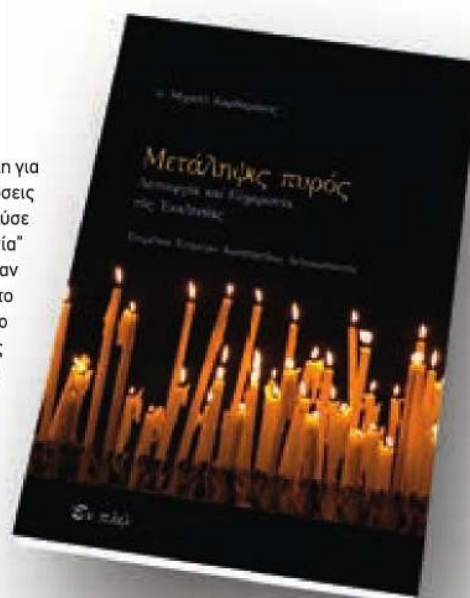
Ο Jean-Claude Larchet είναι διδάκτωρ Φιλοσοφίας και διδάκτωρ Θεολογίας του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου. Συγγραφέας πολλών βιβλίων και πολυάριθμων άρθρων, θεωρείται ένας από τους κορυφαίους Ορθόδοξους πατρολόγους που συμβάλλουν στην μετάγχιση της Ορθόδοξου πνευματικότητας στην Ευρώπη.

47

π. Μιχαήλ Καρδαμάκη
ΜΕΤΑΛΗΨΙΣ ΠΥΡΟΣ
Εν πλω, 2009

«Μετάληψις πυρός» είναι ο τίτλος του βιβλίου του πατρός Μιχαήλ Καρδαμάκη για τη Λειτουργία και την Ευχαριστία της Εκκλησίας, που κυκλοφόρησαν οι Εκδόσεις Εν πλω. «Πρόκειται για το κύκνειο άσμα ενός χαρισματικού ιερέα, ο οποίος ζούσε την ιερωσύνη ως μαρτυρία ελευθερίας "ενωδύνως αγαπητικής", ως "θυσία" και όχι ως "άνεση", ενός ιδιοφυούς θεολόγου, για τον οποίο η θεολογία ήταν αδιάσπαστα δεμένη με την εκκλησιαστική του ταυτότητα και διακονία, ήταν "το χάρισμα του πνεύματος, που χαρίζεται στην καρδιά, την τρωμένη από τον πόθο του Θεού", επισημαίνει στο επίμετρο του βιβλίου ο Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Κωνσταντίνος Δεληκωνσταντής, που επιμελήθηκε την έκδοση.

Το Νησί

Μια φορά κι έναν καιρό, υπήρχε ένα νησί στο οποίο ζούσαν όλα τα συναισθήματα. Εκεί ζούσαν η Ευτυχία, η Λύπη, η Γνώση, η Αγάπη και όλα τα άλλα συναισθήματα. Μια μέρα έμαθαν ότι το νησί τους θα βούλιαζε και έτσι όλοι επισκεύασαν τις βάρκες τους και άρχισαν να φεύγουν. Η Αγάπη ήταν η μόνη που έμεινε πίσω. Ήθελε να αντέξει μέχρι την τελευταία στιγμή. Όταν το νησί άρχισε να βυθίζεται, η Αγάπη αποφάσισε να ζητήσει βοήθεια. Βλέπει τον Πλούτο που περνούσε με μια λαμπερή θαλαμηγό. Η Αγάπη τον ρωτάει: «Πλούτε, μπορείς να με πάρεις μαζί σου;» «Όχι, δεν μπορώ» απάντησε ο Πλούτος. «Εχω ασήμι και χρυσάφι στο σκάφος μου και δεν υπάρχει χώρος για σένα». Η Αγάπη τότε αποφάσισε να ζητήσει βοήθεια από την Αλαζονεία που επίσης περνούσε από μπροστά της σε ένα πανέμορφο σκάφος. «Σε παρακαλώ βοήθησέ με» είπε η Αγάπη. «Δεν μπορώ να σε βοηθήσω Αγάπη. Είσαι μούσκεμα και θα μου χαλάσεις το όμορφο σκάφος μου» της απάντησε η Αλαζονεία. Η Λύπη ήταν πιο πέρα και έτσι η Αγάπη αποφάσισε να

ζητήσει από αυτή βοήθεια. «Λύπη άφησέ με να έρθω μαζί σου». «Ω Αγάπη, είμαι τόσο λυπημένη που θέλω να μείνω μόνη μου» είπε η Λύπη. Η Ευτυχία πέρασε μπροστά από την Αγάπη αλλά και αυτή δεν της έδωσε σημασία. Ήταν τόσο ευτυχισμένη, που ούτε καν άκουσε την Αγάπη να ζητά βοήθεια. Ξαφνικά ακούστηκε μια φωνή: «Αγάπη, έλα προς τα εδώ! Θα σε πάρω εγώ μαζί μου!». Ήταν ένας πολύ ηλικιωμένος κύριος που η Αγάπη δεν γνώριζε, αλλά ήταν γεμάτη από τέτοια ευγνωμοσύνη, που ξέχασε να ρωτήσει το όνομά του. Όταν έφτασαν στην στεριά ο κύριος έφυγε και πήγε στο δρόμο του. Η Αγάπη γνωρίζοντας πόσα χρωστούσε στον κύριο που τη βοήθησε, ρώτησε την Γνώση: «Γνώση, ποιος με βοήθησε;» «Ο Χρόνος» της απάντησε η Γνώση. «Ο Χρόνος;» ρώτησε η Αγάπη. «Γιατί με βοήθησε ο Χρόνος;» Τότε η Γνώση χαμογέλασε και με βαθιά σοφία της είπε: «Μόνο ο Χρόνος μπορεί να καταλάβει πόσο μεγάλη σημασία έχει η Αγάπη».

Μάνος Χατζιδάκις

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΣΤΗΝ

ΠΑΡΕΜΒΥΛΗ

Μπορείτε να πληρώσετε τη συνδρομή
σας ηλεκτρονικά και **με ασφάλεια**, εάν διαθέτετε:

1. **Οποιασδήποτε εταιρείας πιστωτική κάρτα** (ή χρεωστική).
2. Τραπεζικό λογαριασμό. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να δημιουργήσετε λογαριασμό στο paypal. Είναι απλό και **ασφαλές**.

Η συναλλαγή θα πραγματοποιηθεί μέσω της paypal, εταιρείας με διεθνή αναγνώριση, που την εμπιστεύονται οι περισσότεροι χρήστες του internet για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές τους. Η ευθύνη και οι όροι της συναλλαγής είναι της paypal και όχι της ΧΦΕ.

Για οποιαδήποτε απορία μπορείτε να απευθυνθείτε στο email: paremvoli@xfe.gr

